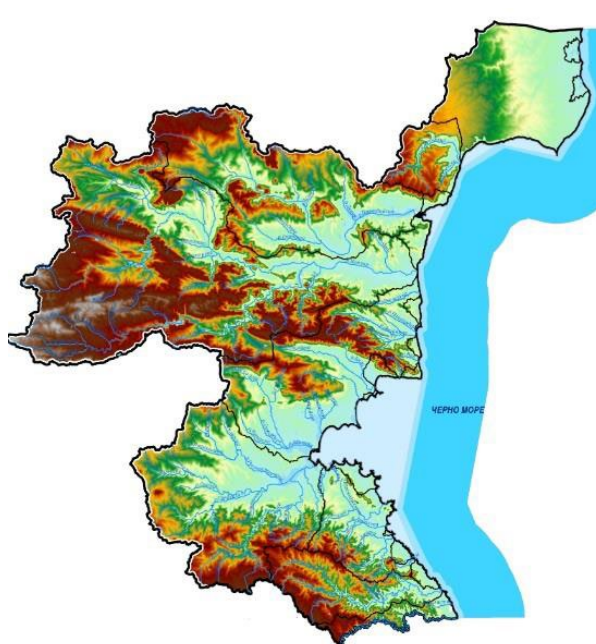

ДОКЛАД ЗА ЕКОЛОГИЧНА ОЦЕНКА НА “ПЛАН ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА РЕЧНИТЕ БАСЕЙНИ В ЧЕРНОМОРСКИ РАЙОН 2022-2027”

НЕТЕХНИЧЕСКО РЕЗЮМЕ

Възложител: Басейнова дирекция „Черноморски район“, с център Варна

Ноември, 2024 г.

СЪДЪРЖАНИЕ

1.	ВЪВЕДЕНИЕ	11
1.1.	Основание за изготвяне на ЕО	11
1.2.	Цел и обхват на екологичната оценка	12
1.3.	Изисквания на чл. 31 от Закона за биологичното разнообразие (ЗБР).....	12
1.4.	Консултации по Доклада за ЕО	12
2.	СЪДЪРЖАНИЕ И ОБХВАТ НА ПУРБ, ЦЕЛИ И МЕРКИ	12
2.1.	Съдържание на План за управление на речните басейни в Черноморски район за басейново управление	13
2.2.	Основни цели на План за управление на речните басейни в Черноморски район за басейново управление	14
2.3.	Програми от мерки.....	16
2.3.1.	Мерки за постигане на целите за опазване на околната среда, част от ПоМ на трети цикъл на ПУРБ	16
2.3.2.	Интегрираност между ПУРН и ПУРБ.....	18
2.3.3.	Мерки, свързани с адаптацията към климатичните промени	19
2.3.4.	Преглед на изпълнението на програмите от мерки за постигане на целите за опазване на околната среда от втория ПУРБ.....	19
2.3.5.	Преглед на изпълнението на мерките от Становището по ЕО № 6-2/2016 г.....	21
2.4.	Обхват на ПУРБ за Черноморски район за басейново управление	21
2.5.	Времева рамка	23
3.	ВРЪЗКА НА ПУРБ С ДРУГИ ПЛАНОВЕ И ПРОГРАМИ	23
4.	СЪОТВЕТНИ АСПЕКТИ НА ТЕКУЩОТО СЪСТОЯНИЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА И ЕВЕНТУАЛНО РАЗВИТИЕ БЕЗ ПРИЛАГАНЕТО НА ПУРБ НА ЧЕРНОМОРСКИЯ РАЙОН ЗА ПЕРИОДА 2022-2027 г.....	25
4.1.	Аспекти на текущото състояние на околната среда.....	25
4.1.1.	Климат и атмосферен въздух	25
4.1.1.1	Климат	25
4.1.1.2	Атмосферен въздух	29
4.1.2.	Води.....	31
4.1.2.1.	Повърхностни води	31
4.1.2.2.	Подземни води.....	34
4.1.2.3.	Морски води	36
4.1.2.4.	Зони за защита на водите.....	36
4.1.3.	Почви.....	38
4.1.4.	Ландшафт.....	42
4.1.5.	Биологично разнообразие.....	45

4.1.5.1.	Растителен свят	45
4.1.5.2.	Животински свят	46
4.1.5.3.	Защитени територии по ЗЗТ.....	52
4.1.5.4.	Защитени зони по ЗБР.....	53
4.1.6.	Културно-историческо наследство	55
4.1.7.	Отпадъци.....	56
4.1.8.	Опасни химични вещества и риск от големи аварии	57
4.1.9.	Вредни физични фактори	58
4.1.9.1.	Шум	58
4.1.9.2.	Вибрации.....	58
4.1.9.3.	Нейонизиращи лъчения	58
4.1.9.4.	Йонизиращи лъчения	59
4.1.10.	Материални активи	59
4.1.11.	Население и човешко здраве	61
4.1.11.1.	Демографски характеристики	61
4.1.11.2.	Здравно състояние на населението.....	63
4.1.11.3.	Фактори на жизнената среда.....	64
4.2.	Евентуално развитие на околната среда без прилагането на ПУРБ за ЧРБУ за периода 2022-2027 г.....	64
4.2.1.	Климат и атмосферен въздух	64
4.2.2.	Води.....	64
4.2.3.	Почви.....	65
4.2.4.	Ландшафт.....	65
4.2.5.	Биологично разнообразие.....	65
4.2.6.	Културно-историческо наследство	65
4.2.7.	Отпадъци.....	66
4.2.8.	Опасни химични вещества	66
4.2.9.	Вредни физични фактори	66
4.2.10.	Материални активи	66
4.2.11.	Население и човешко здраве	66
5.	ХАРАКТЕРИСТИКА НА ОКОЛНАТА СРЕДА ЗА ТЕРИТОРИИ, ЗА КОИТО СЪЩЕСТВУВА ВЕРОЯТНОСТ ДА БЪДАТ СЪЩЕСТВЕНО ЗАСЕГНАТИ.....	67
5.1.	Климат и атмосферен въздух	67
5.2.	Води.....	67
5.3.	Почви.....	68
5.4.	Ландшафт.....	68
5.5.	Биологично разнообразие, защитени зони и защитени територии.....	68

5.6.	Културно-историческо наследство	69
5.7.	Отпадъци.....	70
5.8.	Опасни химични вещества и риск от големи аварии	70
5.9.	Вредни физични фактори	70
5.10.	Материални активи	70
5.11.	Население и човешко здраве.....	70
6.	СЪЩЕСТВУВАЩИ ЕКОЛОГИЧНИ ПРОБЛЕМИ, УСТАНОВЕНИ НА РАЗЛИЧНО НИВО, ИМАЩИ ОТНОШЕНИЕ КЪМ ПУРБ НА БДЧР 2022-2027 Г.....	71
7.	ЦЕЛИ НА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА НАЦИОНАЛНО И МЕЖДУНАРОДНО РАВНИЩЕ, ИМАЩИ ОТНОШЕНИЕ КЪМ ПУРБ НА БДЧР ЗА ПЕРИОДА 2022-2027 Г. И НАЧИН, ПО КОЙТО ТЕЗИ ЦЕЛИ И ВСИЧКИ ЕКОЛОГИЧНИ СЪОБРАЖЕНИЯ СА ВЗЕТИ ПОД ВНИМАНИЕ	71
8.	ВЕРОЯТНИ ЗНАЧИТЕЛНИ ВЪЗДЕЙСТВИЯ ВЪРХУ ОКОЛНАТА СРЕДА	71
8.1.	Анализ и оценка на очакваните значителни въздействия	71
8.1.1.	Методика на оценка	71
8.2.	Оценка на въздействията на ниво цели.....	73
8.3.	Оценка на въздействията на ниво мерки от ПоМ	78
8.4.	Трансгранични въздействия.....	86
9.	МЕРКИ, ПРЕДВИДЕНИ ЗА ПРЕДОТВРЯВАНЕ, НАМАЛЯВАНЕ И ВЪЗМОЖНО НАЙ-ПЪЛНО КОМПЕНСИРАНЕ НА НЕБЛАГОПРИЯТНИТЕ ПОСЛЕДСТВИЯ ОТ ОСЪЩЕСТВЯВАНЕТО НА ПУРБ НА БДЧР 2022-2027 Г. ВЪРХУ ОКОЛНАТА СРЕДА И ЧОВЕШКОТО ЗДРАВЕ	88
9.1.	Мерки за отразяване в окончателния вариант на ПУРБ на БДЧР за периода 2022-2027 г.	88
9.2.	Мерки за изпълнение при прилагане на ПУРБ на БДЧР за периода 2022-2027 г.	88
9.2.1.	Общи мерки	88
9.2.2.	Климат и атмосферен въздух	89
9.2.3.	Води.....	89
9.2.4.	Почви.....	89
9.2.5.	Ландшафт.....	90
9.2.6.	Биологично разнообразие.....	90
9.2.6.1.	Биологично разнообразие и ЗТ	90
9.2.7.	Културно-историческо наследство	92
9.2.8.	Отпадъци.....	92
9.2.9.	Опасни химични вещества	92
9.2.10.	Вредни физични фактори	92
9.2.11.	Материални активи	92
9.2.12.	Население и човешко здраве.....	92
10.	МОТИВИ ЗА ИЗБОР НА РАЗГЛЕДАНИТЕ АЛТЕРНАТИВИ	92

11. МЕТОДИ ЗА ИЗВЪРШВАНЕ НА ЕО, ИЗПОЛЗВАНА НОРМАТИВНА БАЗА И ДОКУМЕНТИ И ТРУДНОСТИ ПРИ СЪБИРАНЕ НА НЕОБХОДИМАТА ЗА ТОВА ИНФОРМАЦИЯ	96
11.1. Нормативна база.....	96
11.2. Методи за извършване на ЕО.....	97
11.3. Трудности при събиране на необходимата информация.....	99
12. МЕРКИ ВЪВ ВРЪЗКА С НАБЛЮДЕНИЕТО ПО ВРЕМЕ НА ПРИЛАГАНЕТО ПУРБ НА БДЧР ЗА ПЕРИОД 2022-2027 г.	99
13. ЗАКЛЮЧЕНИЕ	108
14. СПРАВКА ЗА РЕЗУЛТАТИТЕ ОТ ПРОВЕДЕНИТЕ КОНСУЛТАЦИИ В ПРОЦЕСА НА ИЗГОТВЯНЕ НА ПУРБ НА БДЧР ЗА ПЕРИОДА 2022-2027 г. И ИЗВЪРШВАНЕ НА ЕО	109
15. ПРИЛОЖЕНИЯ.....	111
15.1. ПРИЛОЖЕНИЕ 1 – Въздействие на мерките от ПУРБ:.....	111

СЪДЪРЖАНИЕ НА ТАБЛИЦИТЕ

Таблица 1 Оценка на екологичното състояние и екологичния потенциал на повърхностните водни тела в ПУРБ 2022-2027.....	33
Таблица 2. Химично състояние на повърхностните водни тела по отделни категории.....	34
Таблица 3. Защитени зони попадащи изцяло или частично в Черноморски РБУ.....	53
Таблица 4. Рейтинг матрица (матрица на оценките)	72
Таблица 5: Оценка на въздействията на ниво цели на ПУРБ.....	74
Таблица 6. Обобщение на анализа на потенциалното въздействие върху околната среда на ниво основни мерки от ПУРБ.....	80
Таблица 26. Обобщение на анализа на потенциалното въздействие върху околната среда на ниво допълнителни мерки от ПУРБ.....	82
Таблица 10. Мерки за наблюдение и контрол по време на прилагането на ПУРБ	99

СЪДЪРЖАНИЕ НА ФИГУРИТЕ

Фигура 1 Обща схема на Черноморски район за басейново управление на водите.....	22
Фигура 2. Климатични райони в България	26
Фигура 3. Ландшафтно-екологично райониране	42

АБРЕВИАТУРИ

Абревиатура	Дефиниция
АИС	Автоматични измервателни станции
БВП	Брутен вътрешен продукт
БД	Басейнова дирекция
БДЧР	Басейново дирекция „Черноморски район“
БЕК	Биологични елементи за качество
БПС	Благоприятен природозащитен статус
ВЕП	Ветроенергиен парк
ВЕЦ	Водноелектрическа централа
ВТ	Водно тяло
ДЕО	Доклад за екологична оценка
ДЕП	Добър екологичен потенциал
ДЕС	Добро екологично състояние
ДОСВ	Доклад за оценка степента на въздействие
ДП	Директива за птиците
ДХ	Директива за хабитатите
ЕАД	Еднолично акционерно дружество
ЕО	Екологична оценка
ЕК	Европейска комисия
ЕС	Европейски съюз
ЕМВ	Електромагнитни вълни
ЕМП	Електромагнитно поле
ЕО	Екологична оценка
ЕС	Европейски съюз
ЗБР	Закон за биологичното разнообразие
ЗВ	Закон за водите
ЗЗВ	Закон за защита на водите
ЗЗО	Зона от значение за общността
ЗЗТ	Закон за защитените територии
ЗЗ	Защитена зона (по смисъла на ЗБР)
ЗЗШОС	Закон за защита от шума в околната среда

Абревиатура	Дефиниция
ЗКН	<i>Закон за културното наследство</i>
ЗМ	<i>Защитена местност</i>
ЗТ	<i>Защитена територия (по смисъла на ЗЗТ)</i>
ЗООС	<i>Закон за опазване на околната среда</i>
ЗПЗГС	<i>Земеползване, промяна в земеползването и горско стопанство</i>
ИАОС	<i>Изпълнителна агенция по околна среда</i>
ИВТ	<i>Изкуствено водно тяло</i>
ИЧ	<i>Инфрачервен</i>
КАВ	<i>Качество на атмосферния въздух</i>
КРУ	<i>Комплектни разпределителни устройства</i>
КТМ	<i>Ключов тип мярка</i>
МАС	<i>Мобилна автоматична станция</i>
МБРГЕП	<i>Мониторинг на биологичното разнообразие, горските екосистеми и почвите към ИАОС</i>
МВ	<i>Микровълни</i>
МЗ	<i>Министерство на здравеопазването</i>
МОСВ	<i>Министерство на околната среда и водите</i>
МПС	<i>Моторно превозно средство</i>
НАСНКРГФ	<i>Националната автоматизирана система за непрекъснат контрол на радиационния гама-фон</i>
НЕМ	<i>Национална екологична мрежа</i>
НИМХ	<i>Национален институт по метеорология и хидрология</i>
НКЦ	<i>Недвижими културни ценности</i>
НП	<i>Национален парк</i>
НПО	<i>Неправителствени организации</i>
НСИ	<i>Национален статистически институт</i>
НЦОЗА	<i>Националният център по обществено здраве и анализи</i>
ОВОС	<i>Оценка на въздействието върху околната среда</i>
ОРУ	<i>Открита разпределителна уредба</i>
ОС	<i>Оценка за съвместимост</i>
ПАВ	<i>Полиароматни въглеводороди</i>

Абревиатура	Дефиниция
ПВ	<i>Приоритетни вещества</i>
ПВТ	<i>Подземно водно тяло</i>
ПВРП	<i>Предприятие с висок рисков потенциал</i>
ПГ	<i>Парникови газове</i>
ПДК	<i>Пределно допустима концентрация</i>
ПЗ	<i>Природна забележителност</i>
ПМ	<i>Пункт за мониторинг</i>
ПНРП	<i>Предприятие с нисък рисков потенциал</i>
ПоМ	<i>Програма от мерки</i>
ПП	<i>Природен парк</i>
ПР	<i>Поддържан резерват</i>
ПРЗ	<i>Препарати за растителна защита</i>
ПУРБ	<i>План за управление на речните басейни</i>
ПУРН	<i>План за управление риска от наводнения</i>
РБУ	<i>Район за басейново управление</i>
РДВ	<i>Рамкова директива за водите</i>
РДМС	<i>Рамкова директива за Морската стратегия</i>
РДНО	<i>Регионално депо за неопасни отпадъци</i>
РЗПРН	<i>Район със значителен потенциален риск от наводнения</i>
РИОСВ	<i>Регионална инспекция по околната среда и водите</i>
РКОНИК	<i>Рамковата конвенция на Обединените нации по изменение на климата</i>
РОУКАВ	<i>Район за оценка и управление на качеството на атмосферния въздух</i>
РС	<i>Разтворими съединения</i>
РЧ	<i>Радиочестотен</i>
СБРБ	<i>Стратегия за биологичното разнообразие на Република България</i>
СЗЗ	<i>Специална защитена зона</i>
СЗ	<i>Специфични замърсители</i>
СК	<i>Стандарти за качество на подземните води</i>
СКОС	<i>Стандарти за качество на околната среда</i>

Абревиатура	Дефиниция
СКШ	<i>Стратегическа карта на шума</i>
СМВТ	<i>Силно модифицирано водно тяло</i>
ТЕЦ	<i>Топлоелектрическа централа</i>
УВ	<i>Ултравиолетов</i>
ФПЧ	<i>Фини прахови частици</i>
ФХЕК	<i>Физикохимични елементи да качество</i>
ЧР	<i>Черноморски район</i>
ЧРБУ	<i>Черноморски район за басейново управление</i>
uPBT	<i>Повсеместно разпространени, биоакумулируеми и токсични вещества</i>

1. ВЪВЕДЕНИЕ

Настоящият документ представлява Екологичната оценка (ЕО) на Плана за управление на речните басейни в Черноморски район за периода 2022-2027 г., съгласно Договор Д-30-50/05.10.2022 г., сключен между Министерство на околната среда и водите (МОСВ), в качеството му на Възложител по Договора, и „ЕФ СИ ДЖИ ПОВВИК“ ЕАД, в качеството му на Изпълнител, за изпълнението на обществена поръчка с предмет: „ИЗГОТВЯНЕ НА ЕКОЛОГИЧНА ОЦЕНКА И ОЦЕНКА ЗА СЪВМЕСТИМОСТ НА ПРОЕКТИТЕ НА ПЛАНОВЕТЕ ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА РЕЧНИТЕ БАСЕЙНИ ЗА ДУНАВСКИ, ЧЕРНОМОРСКИ, ИЗТОЧНОБЕЛОМОРСКИ И ЗАПАДНОБЕЛОМОРСКИ РАЙОН ЗА БАСЕЙНОВО УПРАВЛЕНИЕ, ЗА ПЕРИОДА 2022-2027 Г.“

Настоящият Доклад е Нетехническо резюме на: „Екологична оценка и оценка за съвместимост на проекта на “План за управление на речните басейни в Черноморски район, за периода 2022-2027г.“

Процедурата по ЕО се съвместява изцяло с действащите процедури за изготвяне и одобряване на План за управление на речните басейни за Черноморски район за басейново управление, за периода 2022-2027г.“ и се извършва едновременно с изготвянето му. Становището по екологична оценка е задължително условие за последващото одобряване на ПУРБ и органите, отговорни за одобряване и прилагане на ПУРБ, е необходимо да се съобразяват със становището по ЕО и с поставените в него условия, мерки и ограничения.

Възложител на проекта на ПУРБ: Басейнова дирекция „Черноморски район“

Представявана от: инж. Явор Димитров, Директор

Пълен пощенски адрес: гр. Варна, 9000, ул. Александър Дякович“ № 33

Телефон, факс: +359 52/631 447, +359 52/631 448

Ел. поща: bdvarna@bsbd.bg

Лице за контакт от страна на Възложителя на ПУРБ: инж. Надя Иванова – директор на дирекция „Планове и разрешителни“

1.1. Основание за изготвяне на ЕО

Съгласно писмо изх. № ЕО-45/10.12.2021 г. на Компетентния орган (МОСВ), ПУРБ попада в обхвата на областите на чл. 85, ал. 1 на ЗООС и на основание чл. 2, ал. 1, т. 1 от Наредбата за ЕО, ПУРБ на ЧРБУ за периода 2022-2027 г. подлежи на процедура по задължителна екологична оценка (ЕО). ПУРБ на ЧРБУ се одобрява от Министерски съвет по предложение на министъра на околната среда и водите. На основание чл. 4, т. 1 от Наредбата за ЕО, компетентен орган за процедурата по ЕО съвместена с процедурата по оценка за съвместимостта на плана, е министърът на околната среда и водите.

Предвид разпоредбите на чл. 81, ал. 3 от ЗООС, екологичната оценка на проекта на ПУРБ 2022-2027 г. се извършва едновременно с неговото изготвяне. Вземат се предвид целите, териториалния обхват и степента му на подробност, така че да бъдат

идентифицирани, описани и оценени по подходящ начин възможните въздействия от прилагането на предвидените действия и инвестиционни предложения.

1.2. Цел и обхват на екологичната оценка

Целите на екологичната оценка са:

- Интегриране на предвижданията по отношение на околната среда в процеса на развитие като цяло и въвеждане принципа на устойчиво развитие в съответствие с чл. 3 и чл. 9 от ЗООС;
- Идентифициране, описание и оценяване по подходящ начин на възможните въздействия от прилагането на ПУРБ на ЧБУ за периода 2022-2027 г. върху компонентите и факторите на околната среда;
- Обезпечаване на превантивен контрол по отношение на опазване на околната среда и защита здравето на хората.

Предвид разпоредбата на чл. 86, ал. 2 от ЗООС, Докладът за ЕО трябва да включва информация, съответстваща на степента на подробност на проекта на ПУРБ на ЧРБУ за периода 2022-2027 г. и използваните методи за оценка. Освен това обхватът и съдържанието на доклада за ЕО е съобразен с поставените изисквания на МОСВ и на Техническото задание на Възложителя.

1.3. Изисквания на чл. 31 от Закона за биологичното разнообразие (ЗБР)

Съгласно писмо изх. № ЕО-45/04.07.2024 г. на Компетентния орган е изготвен доклад за оценка на степента на въздействие (ДОСВ) върху предмета и целите на защитените зони, който е съобразен с изискванията на чл. 31 от ЗБР и е разработен в съответствие с изискванията на чл.23, ал.2 от *Наредбата за ОС*.

С писмо, изх.№ЕО-45/20.09.2024 г., компетентния орган – Министерът на околната среда и водите изразява положителна оценка на качеството на ДОСВ на проекта на ПУРБ за ЧРБУ 2022-2027 върху защитените зони от мрежата Натура 2000. Допълнително са поставени условия за последващите действия, които следва да се предприемат по процедурата по ЕО.

1.4. Консултации по Доклада за ЕО

Заданието за ЕО бе внесено за становища, препоръки и мнения до ключовите заинтересовани страни, идентифицирани в процеса на определяне на обхвата на ЕО. Получените в резултат на консултациите по Заданието становища са съобразени при изготвяне на доклада за ЕО.

Докладът за ЕО също ще бъде внесен за становища, препоръки и мнения до идентифицираните ключови заинтересовани страни, като съгласно нормативните изисквания и тези на Възложителя ще се проведе и обществено обсъждане на ПУРБ.

2. СЪДЪРЖАНИЕ И ОБХВАТ НА ПУРБ, ЦЕЛИ И МЕРКИ

Планът за управление на речните басейни (ПУРБ) в Черноморски район за басейново управление се изготвя на основание чл. 157, ал. 1, т. 2 от Закона за водите (ЗВ)

и въз основа на Глава десета, Раздел VI от Закона за водите и чл.13 от Директива 2000/60/ЕС (РДВ).

Съгласно чл. 155, ал. 1, т. 2 от ЗВ компетентен орган за разработването на ПУРБ е Директорът на басейновата дирекция.

Съгласно изискванията на член 14 от РДВ и чл. 159, ал. 1 от ЗВ, ПУРБ се преразглежда и актуализира на всеки шест години след първоначалното му публикуване.

Актуализираният ПУРБ обхваща третия планов период съгласно РДВ до 2027 г. и представлява актуализация на ПУРБ 2016-2021 г.

2.1. Съдържание на План за управление на речните басейни в Черноморски район за басейново управление

Планът за управление на речните басейни представя информация за характеристиките на района за басейново управление, идентифицирания значим натиск от човешка дейност и въздействия върху водите, осигурява информация за регистъра на зоните за защита на водите, за състоянието на водите, за целите и изключенията от постигане на целите за добро състояние на повърхностните и подземните води, и за икономическия анализ на водоползването. Въз основа на този анализ и отчитайки взаимовръзката между движещите сили, натиска и въздействието, са предвидени мерки, целящи постигане и поддържане на целите за добро състояние на повърхностните и подземните води на свързаните с тях екосистеми, и зони за защита на водите.

Проектът на ПУРБ за ЧРБУ за периода 2022-2027 г. е структуриран в 13 раздела, както следва:

- Раздел 1. Описание на характеристиките на Черноморски район за басейново управление
- Раздел 2. Кратък преглед на значимите видове натиск и въздействие в резултат от човешката дейност върху състоянието на повърхностните и подземните води
- Раздел 3. Актуализация на регистъра на зоните за защита на водите
- Раздел 4. Мониторинг и оценка на състоянието на повърхностните води, подземните води и зоните за защита на водите
- Раздел 5. Списък на целите за опазване на околната среда
- Раздел 6. Кратък преглед на икономическия анализ на водоползването
- Раздел 7. Кратък преглед на програми от мерки за постигане на целите за опазване на околната среда
- Раздел 8. Актуализация на регистъра на всички подробни програми и планове в обхвата на Черноморски район за басейново управление, отнасящи се за отделни басейни, подбасейни, сектори, проблеми или типове води
- Раздел 9. Информирание на обществеността и консултации
- Раздел 10. Трансгранична координация при актуализацията на Плана за управление на речните басейни 2022-2027 г. в Черноморски район за басейново управление

- Раздел 11. Компетентен орган за управление на водите
- Раздел 12. Лица за връзки и процедурите за получаване на документация и информация за програмите от мерки и данните от мониторинга
- Раздел 13. Екологична оценка на Плана за управление на речните басейни в Черноморски район

В Проекта на ПУРБ за ЧРБУ 2022-2027г. са представени приложения и карти към съответните раздели.

2.2. Основни цели на План за управление на речните басейни в Черноморски район за басейново управление

В ПУРБ 2022-2027 е извършена актуализация на екологичните цели в съответствие с Методиката за прилагане на изключенията по чл. 156 в -156 е от Закона за водите, която е разработена и приложена в периода на ПУРБ 2016 – 2021 г.

Цели за опазване на околната среда за повърхностните водни тела

За повърхностните водни тела в по-ниско от добро екологично състояние (по-нисък от добър екологичен потенциал) и/или непостигащи добро химично състояние

- Постигане на умерено/добро състояние/потенциал по биологични елементи за качество (БЕК)/физико-химични елементи за качество (ФХЕК)/специфични замърсители (СЗ), за които са установени превишения;
- Поддържане на добро състояние/потенциал по БЕК/ФХЕК/СЗ, за които не са установени превишения;
- Намаляване концентрацията на приоритетни вещества (ПВ), за които са установени превишения на стандартите за качество на околната среда (СКОС);
- Поддържане на добро състояние по ПВ, за които не са установени превишения.

Екологичните цели, заложи за постигане след 2027 г. за повърхностните водни тела в по – ниско от добро екологично/химично състояние са:

- Постигане/поддържане на добро екологично състояние/потенциал;
- Постигане/поддържане на добро химично състояние.

Цели за опазване на околната среда за подземните водни тела

Актуализираните цели за програмен период 2022 – 2027 г. са както следва:

За ПВТ в добро общо екологично състояние целите са:

- Запазване на добро количествено състояние;
- Запазване на добро химично състояние

За ПВТ в лошо състояние целите са:

- Предотвратяване влошаването на химичното състояние по показател/показатели, превишаващи СК.
- Запазване на добро количествено състояние.
- Опазване, подобряване и възстановяване на водното тяло за постигане на добро химично състояние.
- Ограничаване на разпространението на установена интрузия на солени води.

- Постигане на добро химично състояние.
- Подобряване качеството на подземните води, предназначение за питейно – битово водоснабдяване (ПБВ).

Цели за зоните за защита на водите

Зоните за защита на водите (ЗЗВ) са определени съгласно разпоредбите на ЗВ. Актуализираните цели за програмния период 2022-2027 за ЗЗВ са определени съгласно Подхода за определяне/актуализиране на зоните за защита на водите и техните екологични цели, съгласно чл. 119а, ал. 1, т. 1 – 4 от ЗВ и в съответствие с „Критерии и подходи за определяне на зони за защита на водите и техните цели, свързани с водозависими видове и местообитания“.

- Цели за зоните за защита на водите предназначени за питейно-битово водоснабдяване – *повърхностни води*:
 - За зони от категория А1 и А2 – поддържане и предотвратяване на влошаване на състоянието на повърхностните води за пиене, 2027 г.;
 - За зони от категория А3 – постигане на стойности за показателите с превишения, съответстващи на нормите, посочени в Наредба № 12, до 2027 г.
- Цели на зоните за защита на водите предназначени за питейно-битово водоснабдяване – *подземни води*: Дефинирани са цели за 7 ПВТ, определени като зони за защита на питейни води в общо лошо химично състояние:
 - Подобряване качеството на подземните води, предназначени за ПБВ за 2 ПВТ (BG2G00000PG026 и BG2G00000Q008);
 - Предотвратяване влошаването на химичното състояние по показателите с превишения и намаляване на концентрациите им под пределните стойности;
 - Опазване, подобряване и възстановяване на водното тяло за постигане на добро химично състояние;
 - Запазване на добро количествено състояние.
- Цели за зоните с води за отдих, водни спортове и/или за къпане - поддържане и предотвратяване влошаване в състоянието на повърхностните води за къпане - намаляване замърсяването на крайбрежните морски води и осигуряване на благоприятни условия за рекреация.
- Цели за зоните, в които водите са чувствителни към биогенни елементи¹ - намаляване на замърсяването с азот- и фосфорсъдържащи вещества и опазване на водите от еутрофикация;
- Цели за зоните за опазване на стопански ценни видове риби и други водни

¹ Специфични екологични цели за тези зони не се определят. Регламентираните в Закона за водите цели за опазване на околната среда, т.е. постигане на добро състояние на повърхностните води се интегрират с целите за защита на водите от еутрофикация.

организми² - намаляване на замърсяването и осигуряване на благоприятни условия за развитие на тези организми, с което се обезпечава опазването им

Цели за защитени територии и защитени зони, определени или обявени за опазване на местообитания и биологични видове, в които поддържането или подобряването на състоянието на водите е важен фактор за тяхното опазване: Регламентираните в ЗВ цели за опазване на околната среда, т.е. постигане на добро състояние на повърхностните води, се интегрират с разработените към момента специфични и подробни природозащитни цели за защитените зони от екологичната мрежа Натура 2000. На този етап регламентираните в ЗВ екологични цели, т.е. постигане на добро състояние на повърхностните води, се приемат като цели за опазване на водите в защитените зони от екологичната мрежа Натура 2000.

2.3. Програми от мерки

2.3.1. Мерки за постигане на целите за опазване на околната среда, част от ПоМ на трети цикъл на ПУРБ

Рамковата директива за водите изисква за всеки район за басейново управление да се разработи Програма от мерки за справяне с установените значими проблеми при управлението на водите в РБУ и за постигане на определените екологични цели. ПоМ се разработва в рамките на ПУРБ, а мерките се планират като отговор на установеното състояние за конкретните повърхностни и подземни водни тела и зоните за защита на водите, както и поставените цели за запазване или подобряване на състоянието. Планирането на мерките се основава на детайлен анализ на състоянието на всеки един показател за качество (количество) и причините за установените отклонения, необходимото време и средства за подобряване на състоянието му. За всяка планирана мярка се идентифицира отговорна институция и/или икономически субект, отговорен за прилагането ѝ. В съответствие с разпоредбите на чл. 160 към Раздел VI, Глава десета от Закона за водите, ПУРБ и неговата актуализация се приемат от Министерски съвет по предложение на министъра на околната среда и водите, което осигурява съгласуваност на ПоМ със съответните министерства, ангажирани с изпълнение на мерките в нея.

С прилагане на предвидените мерки в ПУРБ се цели подобряване на състоянието на водите в съответния планов период, като съгласно изискванията на РДВ, постигането на целите може да се отложи най-късно до 2027 г. след представяне на съответните обосновки в ПУРБ.

ПоМ на ЧРБУ включва основни и допълващи мерки (чл. 156м от ЗВ), подробно представени в Раздел 7 на ПУРБ (Приложение 7.2).

- **Основните мерки** осигуряват изпълнението на минималните задължителни изисквания по отношение на прилагане на закони, подзаконови актове и други нормативни документи в областта на околната среда, имащи отношение към водите; подпомагане на ефективното и устойчивото използване на водите за

² Специфични екологични цели за тези зони не се определят. Регламентираните в Закона за водите цели за опазване на околната среда, т.е. постигане на добро състояние на повърхностните води, се интегрират с целите за защита на водите със стопански ценни видове риби и други водни организми.

постигане на целите за опазване на околната среда; опазване на водите за питейно-битово водоснабдяване; регулиране на емисиите чрез определяне на забрани за въвеждане на замърсители от точкови източници на замърсяване; определяне на забрани за въвеждане на замърсители от дифузни източници; прекратяване замърсяването на повърхностни води с приоритетни вещества и за постепенно намаляване на замърсяването с други вещества; регулиране на водовземанията на пресни повърхностни и на подземни води; подобряване на хидроморфоложките условия за повърхностните водни тела и др.

- **Допълващите мерки** са предназначени и се прилагат към основните мерки за постигане на целите за опазване на околната среда и могат да бъдат: законодателни, административни, инвестиционни, технически, образователни и обучителни, проучвателни, научно-изследователски, управленски и др. (повече информация в чл. 156н, ал. 3 от ЗВ).

Освен мерките в ПоМ са планирани и:

- **Допълнителни мерки** – те се планират когато данните от мониторинга или други данни в хода на прилагане на плана показват, че целите за опазване на околната среда за дадено водно тяло не могат да бъдат постигнати чрез предвидените мерки и/или в поставения срок (повече информация в чл. 156о от ЗВ). Представени се в Приложение 7.2.2 на ПУРБ.

В програмите от мерки в ПУРБ са включени мерки за ограничаване и намаляване на въздействието върху водите и екосистемите от различни човешки дейности, които са свързани с движещите сили, които ги пораждат: урбанизация, индустрия, селско стопанство, горско стопанство, изменение в климата, енергетика, рибовъдство и аквакултури. защита от наводнения, туризъм и рекреация, транспорт, и други.

Там, където е възможно, са предвидени мерки, които са ефективни и за Плана за управление на риска от наводнения (ПУРН).

Актуализацията на ПоМ за трети цикъл на ПУРБ на ЧБР е извършена съгласно на чл. 156р, ал. 2 от ЗВ и в съответствие с разпоредбите на чл. 157, ал. 1, т. 8 от ЗВ.

При актуализацията на ПоМ е използван единен Каталог от мерки, разработен на национално ниво към втори цикъл на ПУРБ. Към всяка мярка са определени набор от възможни действия, чрез които тя може да се осъществи, като всяка мярка е причислена към определен ключов тип мярка (КТМ). Действията и мерките в каталога са кодирани, като част от мерките и действията остават със същото наименование и код; друга част са изменени/преформулирани и с нови кодове, в съответствие с постъпили предложения в хода на обществените консултации по Доклада за междинен преглед на значимите проблеми в управлението на водите, вкл. и поради отстраняване на технически грешки, както и са включени нови въз основа на постъпили предложения в хода на обществените консултации по Доклада за междинен преглед на значимите проблеми в управлението на водите. ПоМ към третия ПУРБ е съобразена и със забележките на ЕК при оценка на втория план.

В програмите са включени мерки, които следва да бъдат изпълнение на ниво РБУ и такива, които следва да бъдат изпълнени на ниво водно тяло. Всяка мярка е

класифицирана по вид: административна, контрол, забрана, проучване, обучителни, инвестиционни, други.

Част от защитените зони от екологичната мрежа Натура 2000 са определени и като зони за защита на водите, съгласно чл. 119а, ал. 1, т. 5 от ЗВ: зони, определени или обявени за опазване на местообитания и биологични видове, в които поддържането или подобряването на състоянието на водите е важен фактор за тяхното опазване. За тези зони са в сила ограниченията и забраните, произтичащи от чл. 118ж и чл. 118з към този закон.

За целите на екологичната оценка, още на етап Задание е извършен анализ и всяка мярка е категоризирана според начина, по който се предвижда тя да бъде реализирана. В Приложение 1.3 са представени всички мерки от Програмите от мерки, като същевременно е показано и към коя група спадат, а именно:

- **Структурни мерки** – това са мерки, действията за прилагане на които предвиждат да бъдат извършени различни по вид физически интервенции в териториите, като строително-монтажни дейности, залесителни дейности и др. Структурните мерки е възможно да имат пряко въздействие върху компонентите на околната среда и ще бъдат подложени на оценка;
- **Неструктурни мерки** – Това са мерки, действията за прилагането на които не предвиждат реална физическа намеса в териториите. Прилагането им ще е свързано със законодателни инициативи, разработване на стратегически документи, провеждане на административни процедури, обучения, информационни кампании и др. Неструктурните мерки няма да имат пряко въздействие върху компонентите на околната среда и няма да бъдат предмет на оценката.

2.3.2. Интегрираност между ПУРН и ПУРБ

Директивата за наводненията, в изпълнение на която се изисква разработването и прилагането на План управление на риска от наводнения, по същество допълва усилията на РДВ за постигане на ефективен интегриран подход при управлението на водите, който да гарантира запазване на тяхното състояние и да ограничи евентуалните щети в случай на възникване на наводнения. Съгласно изискванията на ЗВ, двата плана са разработени координирано, което гарантира постигането както на добро състояние на водите, така и намаляване на риска от наводнения. При разработването на ПУРН за ЧРБУ са отчетени и екологичните цели по отношение на количественото и качествено състояние на водите, като двата плана съдържат мерки, които допринасят координирано за постигане на целите им и за смекчаване на отрицателните последици от наводненията.

Цялостната оценка на мерките в ПУРН 2022 - 2027 г. в ЧРБУ показва, че в Програмата от мерки на плана не са предвидени структурни дейности, които биха могли да доведат до нови сериозни физически модификации в характеристиките на водните тела и до изключения по чл. 156е на ЗВ. Прилагането на ПУРН няма да повлияе пряко или косвено количеството и качеството на подземните води.

Съгласно извършената Екологична оценка на ПУРН, в плана са предвидени и смекчаващи мерки за предотвратяване, намаляване или възможно най-пълно

отстраняване на предполагаемите неблагоприятни въздействия от изпълнението на дейностите в плана, които задължително се прилагат при изпълнение на структурни дейности и мероприятия за намаляване риска от наводнения.

Съгласно чл. 7 от Директива 2007/60/ЕО относно оценката и управлението на риска от наводнения, и чл. 146, ал. 1, т. 4 от ЗВ, при разработване на ПУРН се отчитат и целите за опазване на околната среда по отношение на количеството и качеството на водите. Планирането и избора на мерки в двата плана се извършено при използването на единен подход, отчитащ възможността мерките да допринасят както за постигане на добро състояние на водите, така и за намаляване на риска от наводнения. В ПУРБ такива мерки са тези, спадащи към:

- **КТМ 6: Подобряване на хидроморфологичните условия на водните тела, различни от надлъжната непрекъснатост** (напр. възстановяване на реки, подобряване на крайбрежни райони, премахване на твърди насипи, възстановяване на връзката между реки и заливни равнини, подобряване на хидроморфологичното състояние на преходни и крайбрежни води и т.н.) с мярка: Възстановяване и защита на речните брегове и речното корито от ерозия с код НУ_1)

В изпълнение на изискванията на ЗВ, мерките за намаляване на риска от наводнения в ПУРН са в съответствие с целите на други директиви, като се очаква да допринасят за постигането на добро състояние на водите, съгласно РДВ.

2.3.3. Мерки, свързани с адаптацията към климатичните промени

Основната цел на този тип мерки е преодоляването и смекчаване на недостига на вода и проблемите със засушаването в определени райони, както и превантивни мерки, целящи запазване и защита на водите и екосистемите от негативното влияние на засушаването. Мерките, свързани с адаптация към климатичните промени, включват дейности, насочени към намаляване ползването на вода и водна ефективност; опазване на количественото състояние на повърхностните и подземните води; намаляване на ерозията на водосбора; намаляване на водовземането чрез намаляване загубите на вода в общественото водоснабдяване; запазване и подобряване на състоянието на зони за защита на водите; повишаване на достоверността на оценката на екологичното състояние на повърхностните води и на количественото състояние на подземните води в условия на климатични изменения; въвеждане на политика за определяне на цените на водата, която осигурява на потребителите подходящи стимули да използват водните ресурси ефективно; осигуряване на минимално-допустимия и/или екологичен отток в реките; подобряване стопанисването на горите във вододайните зони.

В Националният каталог от мерки, респ. списъка от мерки е включен КТМ Адаптиране към изменението на климата с действия за изпълнение към мярка „Смекчаване на натиска от климатичните промени“.

2.3.4. Преглед на изпълнението на програмите от мерки за постигане на целите за опазване на околната среда от втория ПУРБ.

Отчитането на изпълнението на ПУРБ 2016-2021 г. на ЧРБУ се извършва в Докладите по наблюдение и контрол на въздействието върху околната среда при

прилагането на плана. За периода на действие от страна на БДЧР са изготвени три доклада, като в тях се отчита както изпълнението на ПоМ, така и на условията, поставени в Становището по екологична оценка № 6-2/2016 г. Преглед на изпълнението на ПоМ за постигане на целите за опазване на околната среда в ПУРБ 2016-2021 г. е направен и в раздел 7 от проекта на ПУРБ 2021-2027 г.

Резултатите от изпълнението на мерките, заложи в ПУРБ 2016-2021 г. показват подобрене в състоянието на повърхностните и подземните водни тела спрямо ПУРБ 2010-2015 г. Промяната в състоянието на водните тела за периода 2016-2021 г., в повечето случаи се дължи на комплексни причини, свързани както с изпълнението на програмата от мерки така и с разширяването на обхвата на провеждания мониторинг. Трудно биха могли да бъдат направени категорични изводи относно ефективността на мерките, но резултатите могат да бъдат обобщени както следва:

- **Ефект от изпълнението на мерките по отношение на повърхностните води** - Екологичните цели обвързани с екологичното състояние са постигнати от 59 водни тела, частично от 65 водни тела и не са постигнати от 71 водни тела. По отношение на химичното състояние, екологичните цели са постигнати от 123 водни тела, частично от 6 водни тела и не са постигнати от 47 водни тела. Отчита се и драстично намаляване на броя на телата с неизвестно химично състояние от 151 на 24. Положителен ефект от прилагането на ПУРБ 2016-2021 се наблюдава при концентрациите на специфични замърсители, които намаляват, но стойностите на БЕК и ФХЕК (с изключение на биологичната потребност от кислород – БПК 5) отчитат влошаване, което до голяма степен се дължи и на разширения обхват на провеждания мониторинг и прецизирането на класификационните системи. Ефекта от изпълнението на мерките на ниво конкретно водно тяло се допълва от изпълнението на мерките, които са общи за целия басейнов район, които са основно административни, но допринасят за създаване на необходимите условия за постигане на целите на останалите мерки.
- **Ефект от изпълнението на мерките по отношение на подземните води** - От 17 ПВТ, определени в лошо общо екологично състояние, след изпълнение на предвидените мерки, 8 от тях са достигнали добро състояние. Определените в добро състояние 23 ПВТ са запазили състоянието си по време на втория ПУРБ. Общият ефект от изпълнението на мерките е увеличаване на броя подземни водни тела в добро химично състояние, като в настоящия ПУРБ, те са 31, а телата в лошо химично състояние са 9. Във връзка с изпълнение на мярка за намаляване на дифузното замърсяване от отпадъци от населените места с предвидено действие DP_14_1 - Изпълнение на проекти за закриване на общински депа за битови отпадъци, неотговарящи на нормативните изисквания, е закрито и рекултивирано общинско депо Балчик и в резултата на неговото изпълнение, водно тяло с код BG2DGW000000N044 - Карстово-порови води в неоген -сармат СИ Добруджа е постигнало добро състояние. По

отношение на подземните водни тела, определени като зони за защита на питейните води, от определените за такива 32 ПВТ, 15 са били оценени в лошо химично състояние във втори ПУРБ, но в края на периода на прилагането му се отчита, че 8 от тях са постигнали добро състояние и са изпълнили поставените цели. 7 подземни водни тела (ПВТ), определени като зони за защита на питейните води остават в лошо състояние (показатели, влошаващи състоянието са нитрати, сулфати, калций, хлориди, натрий, манган, желязо).

2.3.5. Преглед на изпълнението на мерките от Становището по ЕО № 6-2/2016 г.

По отношение на мерките от Становище по ЕО № 6-2/2016 г., определените общи мерки се спазват и се вземат предвид при съгласуването на всяко становище за допустимост на инвестиционни предложения, следи се да не се допускат неблагоприятни последиствия и същите да не противоречат на режимите за защитените зони и територии, както и на плановете им за управление.

В Становището са включени 11 мерки за отразяване в окончателния вариант на ПУРБ, които са включени в ПоМ. Те се вземат предвид при съгласуването на ИП и издаването на становища по чл. 155, ал. 1, т. 23 от Закона за водите.

Със Становище по ЕО № 6-2/2016 г. са постановени и 21 мерки за изпълнение при прилагането на ПУРБ. Те са включени в ново приложение 7.2.d. към Раздел 7 „Програма от мерки” на ПУРБ 2016 – 2021 г. и се вземат предвид при съгласуването на инвестиционните предложения и издаването на становища по чл.155, ал.1, т.23 от Закона за водите. Условиата и мерките за предотвратяване, намаляване или възможно най-пълно отстраняване на предполагаемите неблагоприятни последиствия, се прилагат, изпълнени са или са предвидени за изпълнение и при настоящия период на ПУРБ, което гарантира липсата на значителни отрицателни въздействия от изпълнението на плана върху околната среда.

Въз основа на гореописаното, може да се обобщи, че не са констатирани неблагоприятни последиствия върху околната среда и човешкото здраве от прилагането на ПУРБ и не е идентифицирана необходимост от предприемане на коригиращи мерки.

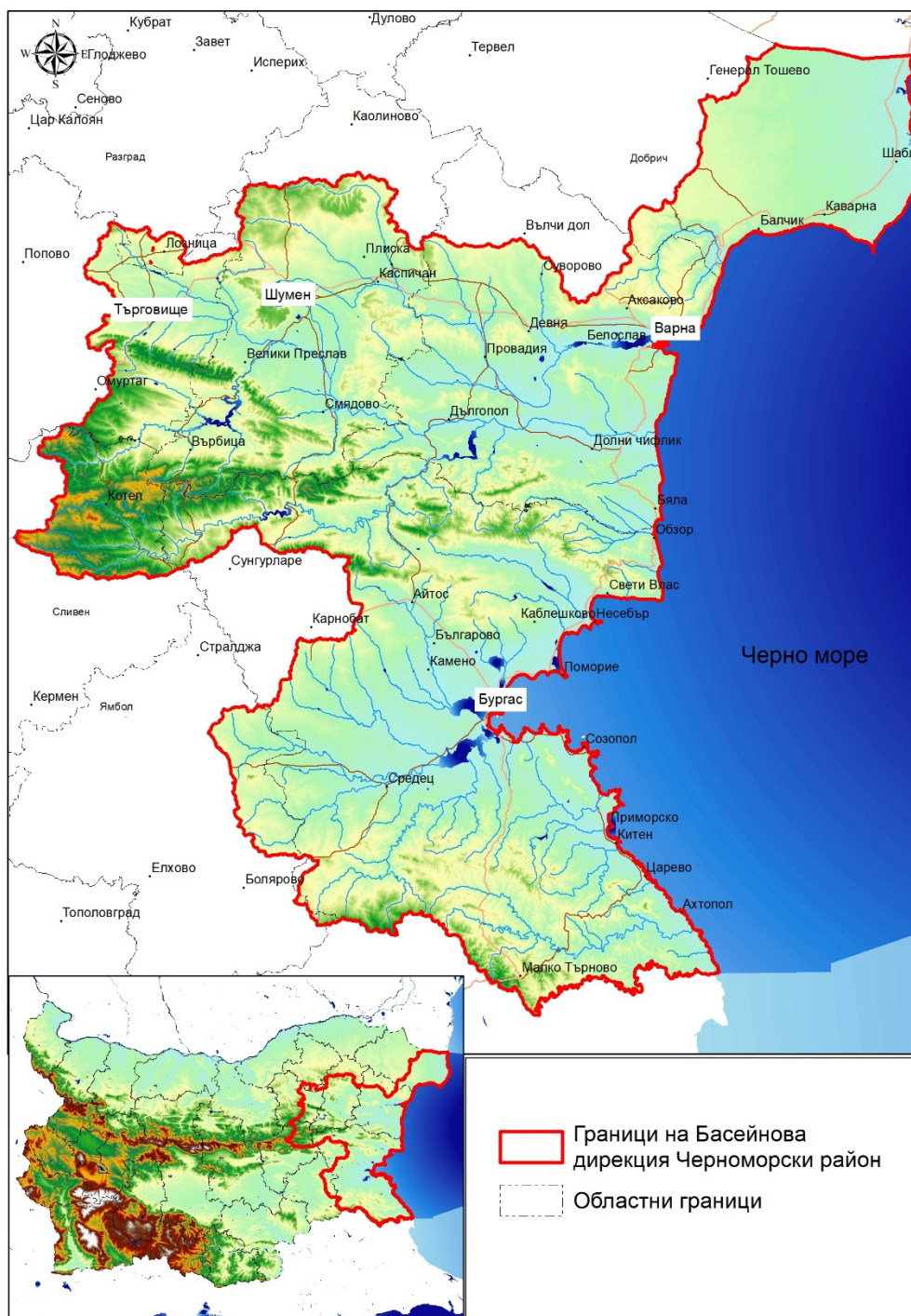
2.4. Обхват на ПУРБ за Черноморски район за басейново управление

Проектът на ПУРБ за Черноморски район е изготвен от Басейнова дирекция „Черноморски район“ в изпълнение на изискванията на ЗООС, Закона за водите и на Рамковата директива за водите 2000/60/ЕС (РДВ).

Черноморски район за басейново управление (ЧРБУ) на водите обхваща 16 567,93 km² от сухоземната територия и 6 358 km² морска акватория, представляващи 14,9 % от територията на страната и част от акваторията на Черно море (крайбрежните морски води и териториалното море).

Административните граници в страната не съвпадат с границите на ЧРБУ и речните басейни в него. В Черноморски район за басейново управление на водите попадат изцяло или частично 627 населени места, 47 общини и 8 области.

На Фигура 1 е показана обща схема на Черноморски район за басейново управление на водите.

Фигура 1 Обща схема на Черноморски район за басейново управление на водите

ЧРБУ включва:

- Водосборните области на реките, вливащи се в Черно море от северната до южната граница на България, което представлява приблизително 16 570 km² или 14,7% от територията на страната;

- Крайбрежните морски води (едномилната зона) и териториалното море (12-милната зона) на България по протежение на 378 километровата граница е с площ от 6 360 km².

На запад граничи с Дунавски басейнов район и с Източнорумелински басейнов район, на север с Република Румъния, а на юг - с Република Турция. На територията му се намират 9 основни речни басейна и 40 подземни водни тела от 7 водоносни хоризонта. Речните басейни на р. Велека и р. Резовска са трансгранични с Република Турция. Морските води са трансгранични с Република Румъния на север и Република Турция на юг. Повърхностните води попадат в 4 категории - "реки", "езера", "преходни води" и "крайбрежни води".

2.5. Времева рамка

Проектът на “План за управление на речните басейни в Черноморски район 2022-2027 г.”, обект на настоящата процедура по екологична оценка, представя актуализирана информация за състоянието на повърхностните и подземните водни тела, цели, чието постигане е в основата на прилагане на определените мерки, изключения от непостигане на заложените екологични цели, програма от мерки, както и индикативен списък от допълнителни мерки, относими за периода 2022-2027.

Програмният период на разглеждания проект на ПУРБ на ЧРБУ съвпада с периода на актуализирането, изготвянето и прилагането на вторите Планове за управление на риска от наводнения (ПУРН) за периода 2022-2027г. и втората Морска стратегия за опазване на околната среда в морските води на Република България за периода 2022-2027 г. (Морска стратегия на Република България 2022-2027 г.).

3. ВРЪЗКА НА ПУРБ С ДРУГИ ПЛАНОВЕ И ПРОГРАМИ

Проектът на ПУРБ 2022-2027 г. и ПоМ са разработени, отчитайки изискванията на множество национални, регионални и международни планове, програми и стратегически документи с отношение към управлението на водните ресурси. В Приложение 2 е представено изчерпателно изложение на взаимовръзките на относимите към проекта на ПУРБ международни и национални стратегически документи, а именно:

Стратегически документи на ЕС:

- Съобщение на Европейската комисия: Европейска зелена сделка (или Европейският зелен пакт, Green Deal);
- Съобщение на Европейската комисия относно целта на Европа в областта на климата за 2040 г. и нейният път към неутралност по отношение на климата до 2050 г. – изграждане на устойчиво, справедливо и проспериращо общество;
- Съобщение на Европейската комисия относно управлението на климатичните рискове с цел защита на хората и просперитета;
- Осма програма за действие на ЕС за околна среда до 2030 г. (COM(2020)652);

- Съобщение на Европейската комисия относно нов подход за устойчива синя икономика в ЕС „Трансформиране на синята икономика на ЕС за устойчиво бъдеще“;
- Съобщение на Европейската комисия: „Изграждане на устойчива към климатичните изменения Европа – новата стратегия на ЕС за адаптиране към изменението на климата“;
- Съобщение на Европейската комисия: „Засилване на европейската амбиция в областта на климата за 2030 г. Инвестиция в неутрално по отношение на климата бъдеще в полза на нашите граждани“;
- Съобщение на Европейската комисия: „Път към здравословна планета за всички. План за действие на ЕС: Към нулево замърсяване на въздуха, водата и почвата“;
- Съобщение на Европейската комисия: „Стратегия на ЕС за почвите за 2030 г. Извличане на ползите от здравите почви за хората, храните, природата и климата“;
- Стратегия на ЕС за биологичното разнообразие за 2030 г.;
- План за действие на ЕС за кръгова икономика.

Планове, програми и стратегии на национално ниво:

- Национална програма за развитие България 2030 г.;
- Национална стратегия за управление и развитие на водния сектор в Република България;
- Национална програма за необходимите мерки в условията на тенденция към засушаване;
- Национална стратегия за адаптация към изменението на климата и План за действие до 2030 г.;
- Дългосрочна стратегия за смекчаване на изменението на климата до 2050 г.;
- Национален инвестиционен план за водоснабдяване и канализация;
- Национален план за възстановяване и устойчивост;
- Национална програма за опазване, устойчиво ползване и възстановяване функциите на почвите (2020-2030 г.);
- Стратегия за биологичното разнообразие на Република България (СБРБ);
- Национална рамка за приоритетни действия за Натура 2000 за периода 2021-2027 г.;
- План за управление на риска от наводнения в Черноморски район за басейново управление на водите 2022-2027 г.
- Морска стратегия на Република България;
- Морски пространствен план на Република България 2021 – 2035 г.;
- Национална програма за подобряване качеството на атмосферния въздух (2018-2024г.);

- Национална програма за контрол на замърсяването на въздуха (2020-2030г.);
- Стратегия и План за действие за преход към кръгова икономика на Република България за периода 2022-2027г., приет с Решение на Министерския съвет № 832 от 26.10.2022г.;
- Национален план за управление на отпадъците за периода 2021 - 2028г., приет с Решение № 459 на Министерския съвет от 17.06.2021г.;
- Програма „Околна среда 2021-2027“.
- Програма за изпълнение на Директива 91/271/ЕИО за пречистването на отпадъчните води от населените места;
- Стратегически план за действие за опазване на околната среда и възстановяване на Черно море.

Могат да бъдат посочени и допълнителни национални стратегически документи, които ще имат отношения в периода на прилагане на ПУРБ за ЗБР за периода 2022-2027 г., като:

- Национален план за действие относно пътища за непреднамерено въвеждане и разпространяване на инвазивни чужди видове, които засягат Европейския съюз, чрез изпускане/бягство от контролирана среда, 2024-2033 г.“
- -„Национален план за действие относно пътища за непреднамерено въвеждане и разпространяване на инвазивни чужди видове, които засягат Европейския съюз, чрез транспорт, 2024-2033 г.“
- „Национален план за действие относно пътища за непреднамерено въвеждане и разпространяване на инвазивни чужди видове, които засягат Европейския съюз, чрез коридори и естествено разпространяване“ (проект).

4. СЪОТВЕТНИ АСПЕКТИ НА ТЕКУЩОТО СЪСТОЯНИЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА И ЕВЕНТУАЛНО РАЗВИТИЕ БЕЗ ПРИЛАГАНЕТО НА ПУРБ НА ЧЕРНОМОРСКИЯ РАЙОН ЗА ПЕРИОДА 2022-2027 г.

В ЕО е включен анализ на съществуващото състояние на компонентите и факторите на околната среда в обхвата на ПУРБ, като е обърнато особено внимание на текущото състояние на средата и е анализирано евентуалното ѝ развитие без прилагането на плана.

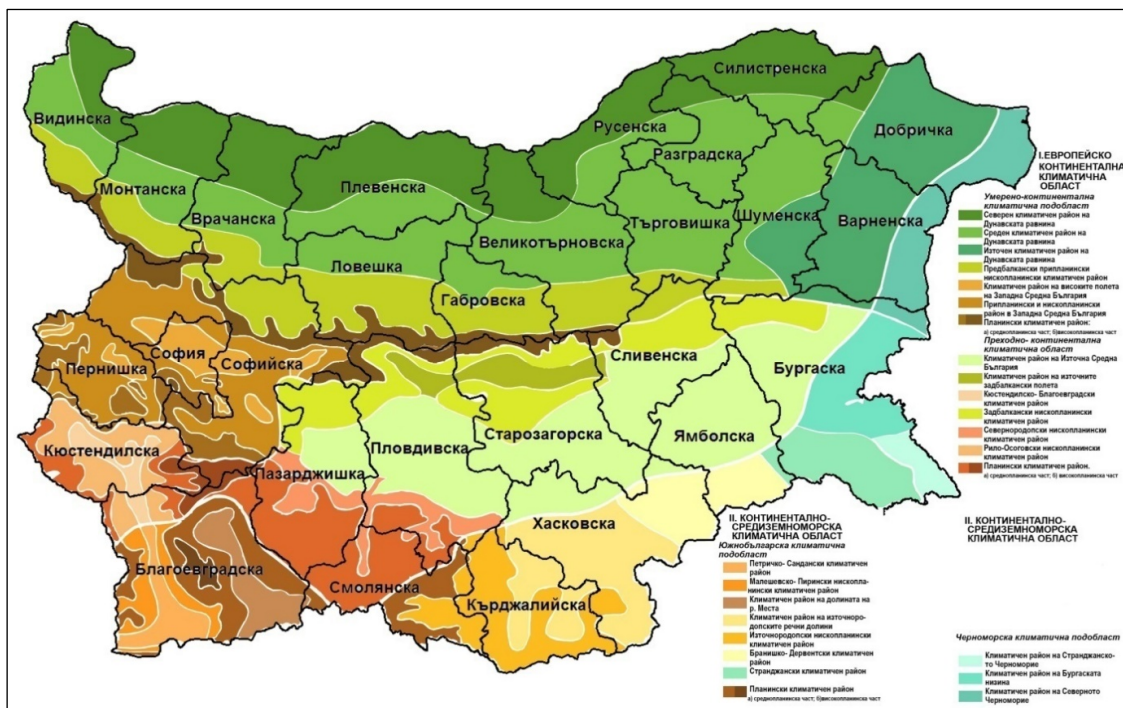
4.1. Аспекти на текущото състояние на околната среда

4.1.1. Климат и атмосферен въздух

4.1.1.1 Климат

Черноморски район за басейново управление обхваща части както от Европейско-континенталната климатична област, така и от Континентално-средиземноморската климатична област, като територията ѝ е както в границите на черноморската и

южнобългарската климатични подобласти, така и в границите на умерено-континенталната и преходно-континенталната климатични подобласти. БДЧР попада в десет климатични района, както е видно от Фигура 2 по-долу.

Фигура 2. Климатични райони в България

Климатични характеристики

Територията на България спада към две климатични области: европейско-континентална и континентално-средиземноморска климатична области (източник: Л. Събев, Св. Станев, 1959; Ж. Гълъбов, 1982).

ЧРБУ обхваща части както от Европейско-континенталната климатична област, така и от Континентално-средиземноморската климатична област, като територията ѝ е както в границите на черноморската и южнобългарската климатични подобласти, така и в границите на умерено-континенталната и преходно-континенталната климатични подобласти. БДЧР попада в десет климатични района:

- Умерено-континентална климатична подобласт:
 - Източен климатичен район на Дунавската равнина;
 - Среден климатичен район на Дунавската хълмиста равнина;
 - Предбалкански климатичен район.
- Преходно-континентална климатична подобласт:
 - Климатичен район на Източна Средна България;
 - Задбалкански нископланински климатичен район.
- Южнобългарска климатична подобласт:
 - Бранишко-Дервентски климатичен район;
 - Странджански климатичен район.

- Черноморска климатична подобласт:
 - Климатичен район на Северното Черноморие;
 - Климатичен район на Бургаската низина;
 - Климатичен район на Странджанското Черноморие.

Най-мека е зимата по черноморското крайбрежие и в най-южните райони. В Дунавската равнина зимата е по-студена. Климатът на планинските райони се отличава рязко от този на низините. В планините през цялата година температурите остават чувствително по-ниски, а валежите по-значими. Най-ниските средни януарски температури по черноморското крайбрежие (според нормата за периода 1931-1970 г.) са между 1 и 3,2°C.

По крайбрежието пролетта е по-хладна, но във вътрешните части последните пролетни студове са средно докъм средата на април, а понякога и до началото на май. В планинската част пролетта е значително по-хладна. Последните мразове тук се случват чак до към края на април - началото на май.

По черноморското крайбрежие лятото е малко по-хладно отколкото във вътрешността на страната. Най-хладно е лятото в планинската част. Средната температура през юли в цялата страна е в диапазона 22-23°C.

Есента в ниската част на Черноморската водосборна област е значително по-топла от пролетта. Това по-силно е подчертано по самото крайбрежие.

Преобладаващият валеж за крайбрежието северно от река Камчия е под 500 mm, а за крайбрежието на юг от Маслен нос е 600-700 mm. В района на Странджа валежът намалява от морето към планината, като за южната част на тази област при Граматиково той е над 800 mm, а при Малко Търново - над 900 mm. За северната част на Бургаската низина и крайбрежието между Емона и Маслен нос (без част от крайбрежието на Бургаския залив), е характерен валеж 500-550 mm. В останалата част на Бургаската низина валежът е 550-700 mm и нараства на югоизток. Черноморското крайбрежие при Камчия - Емона е с валеж над 550 mm. С отдалечаването от морето към планината валежът се увеличава, като в района на Стара планина надвишава 750 - 800 mm.

През зимата средиземноморските циклони засягат по-често южните райони на Черноморския район, като причиняват бързо увеличение на валежите в посока север-юг. В най-южните райони максимумът на валежите е през зимата. Преносът на въздушни маси през лятото е предимно от северозапад. През тази част на годината най-много валежи падат по северните и северозападните планински склонове. В по-голямата част от ЧРБУ (без най-южните части) максимумът на валежите е през лятото (юни). От четирите района за басейново управление Черноморският е най-податлив на засушаване.

Климатични промени

България е разположена в един от регионите, който е особено уязвим към изменението на климата (главно чрез повишаване на температурата и интензивни валежи) и към нарастващата честота на екстремни събития, свързани с изменението на климата, като суши и наводнения. Най-значително е намалението на оттока именно за Черноморския водосборен басейн.

Уязвимостта на населението и икономиката на България към въздействията на

климатичните промени се усилва от относително високата степен на бедност в най-засегнатите райони, продължаващата концентрация на населението на страната в няколко индустриални и градски района и различните последици от прехода от държавно-контролирана икономика към свободна пазарна икономика. Все повече доказателства сочат, че икономическите загуби от бедствия, свързани с метеорологични и климатични условия, също нарастват.

Очакваните промени за три бъдещи времеви периода (2013 - 2042 г.; 2021 - 2050 г. и 2071 – 2100 г.) по отношение на средните температури и количество валежи за територията на страната и разглеждания район, попадащ в границите на БД „Черноморски район“, получени в резултат от климатичното моделиране, показват че:

- В обобщен вид предположението за температурите е към повишение в сравнение с референтния период, както за страната, така и за Басейнова дирекция Черноморски район.
- Очакваното повишение на температурите е най-голямо за летните месеци към края на века. За същия период предположението за зимните месеци е също към повишение на средните температури.
- Сигналите за очакваните промени на валежните суми като цяло са разнопосочни, както в пространствен, така и във времеви аспект. Моделните резултати и по двата сценария съдържат сигнали за намаляване на валежните количества през лятото и увеличаването им през есента.
- Според сценария RCP4.5 се очаква лятното засушаване да е по-силно изразено, в сравнение със сценария RCP.8.5.
- Според сценария RCP4.5 през първите два бъдещи периода се очаква увеличаване на валежите не само през есента, но и през зимата, а към края на века – пролетта да бъде по-влажна от зимата.

Трябва да се подчертае, че получените резултати са продукт на числена симулация и се основават на определен физико-математически модел на атмосферата и затова могат да се различават от други модели, които използват различни подходи. В частност, те зависят от конкретен емисионен сценарий на парникови газове и аерозоли, който има прогнозен характер.

Предвид очакваното затопляне до 2100 год., съгласно информация от изданието „Променящ се климата на България – данни и анализи“, НИМХ, 2023 г. се очаква продължителността и пространственият обхват на екстремните горещини да се увеличат значително до края на века. Наблюдаваната и очаквана тенденция към увеличаване честотата на екстремни явления и бедствия, се очаква да засегнат както биологичното разнообразие, сухоземните и водните екосистеми, водния сектор, селското стопанство и горското стопанство, както и населението като цяло. Изменението на климата не засяга всички хора и територии еднакво поради различните нива на експозиция, съответната им уязвимост и адаптивните възможности за справяне. Рискът е по-голям за сегментите на обществото и бизнеса, които са по-малко подготвени и по-уязвими.

Емисии на парникови газове

Данните от инвентаризацията на емисиите на ПГ за 2021 г. показват, че общите

емисии на ПГ в CO₂-екв. са 53 917,27 Gg без отчитане на поглъщането от сектор „Земеползване, промяна в земеползването и горско стопанство“ (ЗПЗГС). Нетните емисии (с отчитане на поглъщането от ЗПЗГС) са 44 773,18 Gg. Емисиите на CO₂ имат най-голям дял от общите емисии на ПГ – 78,42%, емисиите на CH₄ са на второ място с 12,17%, емисиите на N₂O с дял 8,00% остават на трето място, флуорсъдържащите газове са с дял от 1,41% – на четвърто.

За периода 1988-2021 г., емисиите на основните ПГ имат тенденция към намаляване. През 2021 г. са емитирани общи емисии на ПГ 52,55% от емисиите през базовата година, като минимумът е през 2020 г (57,77%). Най-голям дял от общите емисии на ПГ през 2021 г. има сектор „Енергетика“ – 75,01%, следван от сектор „Селско стопанство“ – 11,33%, „Индустриални процеси и използване на продукти“ – 8,41%, и сектор „Отпадъци“ с 5,25% от националните емисии.

Емисиите на ПГ на човек от населението намаляват от 12,64 t CO₂-екв. през 1988 г. до 7,88 t CO₂-екв. през 2021 г. Най-ниски са били емисиите през 2000 г. – 7,04 t CO₂-екв.

4.1.1.2 Атмосферен въздух

Територията на БДЧР е обхваната от следните райони за оценка и управление на КАВ: РОУКАВ „Северен дунавски“, РОУКАВ Варна и РОУКАВ „Югоизточен“, като качеството на въздуха се контролира от РИОСВ – Варна, РИОСВ – Бургас, РИОСВ – Шумен, РИОСВ – Русе, РИОСВ – Стара Загора.

Съгласно Регионалните доклади за състоянието на околната среда за 2023 год. на изброените по-горе регионални инспекции по околна среда и води, както и Заповед РД-489 от 26.06.2019г., регламентираща дейността на Националната система за мониторинг на качеството на атмосферния въздух, в т.ч. вид на пунктовете, контролирани атмосферни замърсители, методи и средства за измерване, пунктовете за мониторинг (ПМ) на качеството на атмосферния въздух в границите на БД „Черноморски район“ и контролираните в тях замърсители са следните:

РИОСВ-Варна

- АИС „СОУ Ангел Кънчев“, гр. Варна – ФПЧ10, ФПЧ 2,5, SO₂, NO₂ / NO, CO, O₃ и бензен;
- АИС „Чайка“, гр. Варна – ФПЧ10, SO₂, NO₂ / NO, CO и бензен;
- АИС „ОУ Хан Аспарух“, гр. Добрич – ФПЧ10;
- АИС „Изворите“, гр. Девня – ФПЧ10, SO₂, NO₂ / NO, CO, O₃, NH₃ и бензен;
- АИС „Старо Оряхово“, с. Старо Оряхово – ФПЧ10, SO₂, NO₂ / NO и O₃.

РИОСВ-Бургас

- АИС „Долно Езерово“ – ФПЧ10, SO₂, NO₂, CO, H₂S, NO, O₃, бензен;
- АИС „Меден Рудник“ – ФПЧ10, SO₂, NO₂, CO, H₂S, NO, O₃, бензен;
- АИС „Несебър“ – ФПЧ10, Pb аер., SO₂, NO₂, бензен, ПАВ, As аер., Cd аер., Ni, NO, O₃;
- ДОАС – РИОСВ (диференциална оптична автоматична система) – ФПЧ10, SO₂, NO₂, бензен, ПАВ, Ni, O₃;

- ДОАС – Камено – SO₂, NO₂, бензен, O₃;
- ДОАС-система в ж.к. „Славейков“ – ФПЧ10.

РИОСВ-Шумен - АИС – Шумен - ФПЧ10, SO₂, NO₂, O₃.

РИОСВ-Русе

- АИС „Възраждане”: O₃, NO, NO₂, CO, SO₂, бензен, ФПЧ10, ФПЧ2.5;
- ДОАС система в гр. Силистра-„Профсъюзи” (S1): O₃, NO, NO₂, ФПЧ10, ФПЧ2.5.

РИОСВ-Стара Загора

- АИС Стара Загора - ФПЧ10, SO₂, NO₂, CO, O₃, NO, H₂S, метанови и неметанови въглеводороди;
- OPSIS в с. Ръжена - ФПЧ10, SO₂, NO₂, NO, тежки метали, HCl, Cl, HCN - циановодород, COCl₂ – фосген;
- АИС Сливен - ФПЧ10 и SO₂;
- АИС в гр. Гълъбово - SO₂, NO₂, NO;
- Ръчен, гр. Стара Загора (“РИОСВ”) - ФПЧ2,5 и бензен;
- Ръчен, гр. Гълъбово (“Гълъбово”) - ФПЧ10.

Анализът на състоянието на наблюдаваните замърсители на атмосферния въздух по данни от пунктовете за мониторинг за периода 01.01.2023 г. до 31.12.2023г.

Резултатите от имисионните измервания в трите постоянни пункта на територията на Община Бургас, част от НСМОС и данните от ДОАС Камено, ДОАС Славейков и Мобилната автоматична станция показват, че през 2023 година превишаване на установените норми за КАВ не се отчитат.

През 2023 г. мобилните автоматични станции на ИАОС – РЛ Стара Загора и РЛ Варна са извършили измервания на качеството на атмосферния въздух в гр. Малко Търново, община Малко Търново. Измерваните показатели са озон, азотни оксиди, серен диоксид, въглероден оксид, фини прахови частици (ФПЧ10). Резултатите от измерванията не показват превишения на пределните стойности на нормите и пределнодопустимите концентрации. Статистическият 90,4 перцентил, изчислен на база измерените средноденонощни концентрации на ФПЧ10, не превишава среднодневната норма от 50 µg/m³, определена в Таблица 2 към Приложение №1 от Наредба №12.

На територията на РИОСВ-Варна през отчетната година не се наблюдават превишения на нормативно определените стойности за опазване на човешкото здраве на контролираните параметри.

Данните, постъпващи от автоматичните системи за контрол на състоянието на атмосферния въздух в реално време за гр. Русе показват запазване на тенденцията за подобрене качеството на атмосферния въздух през последните пет години. Трайно ниски остават нивата на основните следени замърсители-серни и азотни оксиди, въглероден оксид, бензен и озон. Броят на регистрираните превишения по показател ФПЧ10 от автоматична станция за контрол на КАВ - АИС „Възраждане”- гр. Русе, през 2023 г. е 26, значително по-малък от тези през 2022 г. - 60. Регистрираните превишения от ДОАС система „Профсъюзи”- гр. Силистра са само 2 за 2023 г., спрямо 14 за предходния отчетен период през 2022 г. Така община Русе и община Силистра отново са

с изпълнено условие за не повече от 35 дни в годината с превишение на ПДК за ФПЧ10. Средногодишната концентрация на фините прахови частици до 10 микрона за гр. Силистра и гр. Русе е под определената норма от $40 \mu\text{g}/\text{m}^3$.

През 2023 г. (както и през предходните години) АИС - Шумен не е регистрирала превишения на ПДК на SO_2 и NO_2 . Същото се дължи на липсата на промишлени източници с технологични процеси, формиращи замърсители в по - високи концентрации. Както и през предходните години превишенията на СДН по показател фини прахови частици (ФПЧ10), са регистрирани основно през зимния сезон. През 2023 г. АИС - Шумен е регистрирала 14 превишения на средноденонощната норма по показател ФПЧ10.

В заключение може да се каже, че като цяло резултатите от анализа на данните за концентрациите на основните показатели, характеризиращи КАВ на територията на Басейнова дирекция „Черноморски район“ за 2023 г. не показват превишение на пределно допустимите норми с изключение на регистрираните 49 бр. превишения на СДН за ФПЧ10 в Никопол, дължащо се основно на неблагоприятните атмосферни условия и превишаващо нормативно позволения брой отклонения в рамките на една календарна година от 35 дни. Постигнато е качествено и устойчиво намаляване замърсяването на атмосферния въздух със серен диоксид на територията на гр. Гълъбово.

4.1.2. Води

В ЧРБУ попадат крайбрежните морски води и териториалното море, заедно с водосборните области на реките, вливащи се в Черно море от северната до южната държавна граница. Съгласно Приложение XI на РДВ 2000/60/ЕС ЧРБУ попада в 2 екорегiona:

- Екорегиян 12 – Понтийска провинция (Pontik province) – за вътрешните повърхностни води;
- Екорегиян Черно море – за крайбрежните и териториалните морски води.

4.1.2.1. Повърхностни води

Броят на повърхностните водни тела в настоящия проект на ПУРБ остава непроменен в сравнение с предходния и е 205. Повърхностните води в Черноморския район се причисляват към четири категории: реки, езера, преходни води и крайбрежни води. Естествените водни тела са 156 бр., силно модифицираните водни тела са 45 бр., от които 23 бр. са от речен тип и 22 бр. са от езерен тип, и 4 бр. са изкуствени водни тела. Определените 4 изкуствени водни тела са от езерен тип, две в речния басейн на река Камчия и две в речния басейн на река Провадийска. По отношение на броя на СМВТ се отчита увеличение на броя им спрямо втория ПУРБ, като в настоящия те са увеличени от 43 бр. на 45 бр.

В обхвата на ЧРБУ попадат 9 основни речни басейна, два от които (р. Велека и р. Резовска) са трансгранични с Република Турция и са както следва:

- Добруджански Черноморски реки – Речният басейн се намира в най-северната част на ЧРБУ и е с площ на водосбора 520 km^2 .
- Речен басейн река Провадийска - водосборната област на река Провадийска е

ограничена от поречието на река Русенски Лом, Черноморските Добруджански реки и река Камчия. Площта на водосборната област на поречието е 2132 km² с дължина на реката 119 km.

- Речен басейн река Камчия – речният басейн е най-големият в Черноморския басейнов район. Реката и нейните притоци заемат района между разклоненията на Източна Стара планина. Водосборната област на река Камчия е 5 358 km² със средна надморска височина от 327 m.
- Дерета Приселци-Черноморец - представени са от малки водни течения, които се вливат в Черно море. Съгласно заложените в Рамкова директива за водите принципи, предвид малката им площ, нито един от водните обекти не е определен като повърхностно водни тяло.
- Речен басейн Севернобургаски реки – представлява множество къси самостоятелни реки с малки водосборни области, разположени на юг от поречието на р. Камчия и вливащи своя отток директно в Черно море. Общата водосборна площ на речния басейн е 2185 km².
- Речен басейн Мандренски реки - посредством язовир Мандра, в Черно море се вливат реките Русокастренска, Средецка и Факийска.
- Речен басейн Южнобургаски реки – Множество къси реки, разположени на юг от Мандренските реки, вливащи своя отток директно в Черно море и с малки водосборни области. По-главните от тях от север на юг са река Ропотамо и река Дяволска.
- Речен басейн река Велека – Изворът ѝ се намира на турска територия и представлява много карстови извори в близост до село Ковчаз.
- Речен басейн река Резовска (на турски Мутлудере) е гранична река. Тя извира от най-високата част на Странджа планина, източно от Ковчаз в Турция и тече в източна посока. Дължината ѝ е 112 km, а водосборната площ – 738 km², от които само 183 km² са на българска територия.

В обхвата на ЧРБУ попадат и 32 водни тела от езерен тип. Като по-значими от тях са 11 езера:

- Черноморски сладководни езера и блатата – Дуранкулашко езеро, Шабленско езеро и Езерецко езеро;
- Черноморско средно солени езера и блатата – Варненско езеро, Белославско езеро, езеро Мандра (Узунгерен);
- Черноморски свръхсолени езера – Атанасовско езеро, Поморийско езеро;
- Черноморски слабо солени езера и блатата – Бургаско езеро, езеро Стамополу, езеро Алепу;
- Крайречни езера в Екорегия 12 – езеро Аркутино

Към тази категория повърхностни водни тела спадат и язовирите, по – значимите от които са язовир „Цонево“, язовир „Камчия“ и язовир „Тича“.

Специфично за Черноморски район са крайбрежните води. Те се явяват външна граница на Република България и са трансгранични с Република Румъния на север и с Република Турция на юг. Обхващат крайбрежните води и териториалното море в обхвата на Черно море.

Във втори ПУРБ на територията на Черноморски район за басейново управление са идентифицирани 17 крайбрежни водни тела. В настоящия трети ПУРБ няма промяна в броя на тези водни тела.

Оценка на екологичното и химично състояние на повърхностните водни тела съгласно проекта на ПУРБ за ЧРБУ 2022-2027 г.

Определянето на състоянието на повърхностните водни тела, за целите на настоящия проект на ПУРБ, е извършено след разширяване и подобряване на мониторинга, като са доразработени и актуализирани класификационните системи за оценка на екологичното състояние на всички категории повърхностни води.

Общата оценка на екологичното им състояние/екологичен потенциал е показан в Таблица 1.

Таблица 1 Оценка на екологичното състояние и екологичния потенциал на повърхностните водни тела в ПУРБ 2022-2027

Екологично състояние Екологичен потенциал	Брой водни тела ПУРБ 2022-2027
Отлично	2
добро	58
умерено	93
лошо	37
много лошо	15

В третия План 94 водни тела (74 речни, 5 езерни, 6 преходни и 9 крайбрежни водни тела) запазват екологично си състояние/потенциал, определено в ПУРБ 2016-2021; 46 водни тела подобряват състоянието си (22 речни, 6 езерни, 10 преходни и 8 крайбрежни водни тела) и 65 водни тела влошават състоянието си (47 речни, 6 езерни и 12 преходни водни тела). От крайбрежните водни тела, екологичното състояние само на едно (BG2BS000C005 „Варненски залив“) е оценено като лошо.

По отношение на ИВТ и СМВТ, се отчита, че 18 водни тела от тях запазват екологичното си състояние/екологичен потенциал, 20 водни тела го подобряват, а при 11 водни тела се наблюдава влошаване, спрямо оценката в предходния ПУРБ.

Оценката на химичното състояние на повърхностните води за целите на ПУРБ 2022-2027 е изготвена за приоритетните вещества с №№ от 1 до 33, в съответствие с изискванията на т. 5а (ii), чл. 2 от Директива 2013/39/ЕС. Оценката е извършена с включени и изключени uPBTs (повсеместно разпространени, устойчиви, биоакумулируеми и токсични вещества с №№ 5, 21, 28, 30, 35, 37, 43 и 44). Сравнението между оценките на химичното състояние с включени и изключени uPBTs показва незначителна разлика по отношение на броя на телата в неизвестно състояние и значителна такава в броя на телата в добро и непостигащи добро състояние. В Таблица 2 е представена оценката на химичното състояние на повърхностните водни тела с включени uPBTs.

Таблица 2. Химично състояние на повърхностните водни тела по отделни категории

Химично състояние	Брой на телата в ПУРБ 2022-2027 (ПВ с №№ 1-33, с включени uPBT)	% на телата в ПУРБ 2022-2027 (ПВ с №№ 1-33, с включени uPBT)
Добро	128	62
Непостигнато добро	53	26
Неизвестно	24	12

Отчита се положителна тенденция, свързана с намаляване броя на водните тела в неизвестно състояние и увеличаване броя на телата в добро състояние спрямо ПУРБ 2016-2021 г. Сравняването на данните за химичното състояние между ПУРБ 2016-2021 и настоящия ПУРБ 2022-2027 показват:

- 38 водни тела (30 речни, 1 езерно, 2 преходни и 5 крайбрежни водни тела) запазват химичното състояние. От тях 31 запазват добро химично състояние (28 речни, 1 езерно и 2 крайбрежни водни тела), а 7 запазват установеното непостигащо добро състояние (2 речни, 2 преходни 3 крайбрежни водни тела);
- 2 водни тела от категория „реки“ подобряват състоянието си;
- 8 водни тела влошават състоянието си (7 речни и 1 крайбрежно водни тела);
- 139 водни тела в неизвестно състояние вече са оценени, като 97 тела са в добро състояние, а 42 тела са в непостигащо добро състояние;
- 24 водни тела остават в неизвестно състояние.

През 2013 г. с Директива 2013/39/ЕО, към списъка с приоритетни вещества са добавени веществата с №№ от 34 до 45, като да тях срокът за постигане на добро химично състояние е 22.12.2027 г. Съгласно данните от мониторинга, представени в проекта на ПУРБ 2022-2027 г., броят на водните тела (с включени uPBT) с неизвестно химично състояние е 72, а с непостигащи добро химично състояние – 68, в добро химично състояние са 63 бр. повърхностни водни тела.

По отношение на седиментите, на национално ниво, не са налични СКОС за седименти, поради което същите не се вземат в предвид при оценката на химичното състояние, но се наблюдават. За ЧРБУ, в периода 2016-2021 г., седименти са изследвани два пъти в 27 водни тела.

В периода на настоящия ПУРБ е предвидено надграждане на базата данни за седиментите, с цел извеждане на тенденции за съдържанието на замърсители.

4.1.2.2. Подземни води

Във втори ПУРБ на територията на ЧРБУ са идентифицирани 40 подземни водни тела, разпределени в 7 водоносни хоризонта, както следва:

- Кватернерен водоносен хоризонт – 13 водни тела;
- Неогенски водоносен хоризонт – 9 водни тела;
- Палеогенски водоносен хоризонт – 4 водни тела;
- Горнокреден водоносен хоризонт – 6 водни тела;

- Долнокреден водоносен хоризонт – 4 водни тела;
- Малм-валанжски водоносен хоризонт – 2 водни тела;
- Юрскотриаски и палеозой-протерозой водоносни хоризонти - 2 водни тела.

Особена характеристика на района е наличието на връзка между подземните и морските води. От 40-те подземни водни тела, 21 ПВТ са в пряк контакт с морето или се намират на по-малко то 1 km разстояние от бреговата линия.

В настоящия трети ПУРБ няма промяна и се запазва броят на идентифицираните 40 броя ПВТ на територията на ЧРБУ от предходния ПУРБ (2016 -2021 г.). Те се причисляват към пет основни типа подземни води.

Минерални води

Подробна информация за минералните води в Черноморски район е изложена в точка 1.3.2 на Раздел 1 на ПУРБ 2022-2027 г.

При първоначалното дефиниране на подземните водни тела с минерални води в България, за района на БДЧР е отделено едно подземно водно тяло за минерални води - BG2G000J3K1040 Карстови води в малм-валанжа

В северното Черноморие в бреговата зона са изградени редица сондажи с термални води, като Тюленово, Русалка, Каварна, Тузлата, Албена, Златни пясъци, Дружба, Аспарухово. Всички те са с минерализация М до 1 g/dm³. Само сондажът при с. Крапец е с по-висока минерализация над 5 g/dm³.

Оценка на химичното състояние на подземните води

Основните критерии, използвани при оценката на химичното състояние, са стандартите за качество, определени в Приложение 1 към Наредба №1/2007г. за проучване, ползване и опазване на подземните води и праговите стойности на показателите на замърсяване.

Общата оценка на химичното състояние на ПВТ съгласно ПУРБ 2022-2027 г. показва, че 31 водни тела са в добро химично състояние и 9 са в лошо химично състояние. В сравнение с ПУРБ 2016-2021 г., 8 ПВТ, оценени в лошо химично състояние, в ПУРБ 2022-2027 постигат добро химично състояние. Няма ПВТ, което да е оценено в добро химично състояние във втори ПУРБ и да е влошило състоянието си до оценка лошо химично състояние.

Лошото химично състояние на ПВТ се дължи главно на селскостопанския натиск, натискът от градските отпадъчни води, индустриален натиск, както и на устойчивостта на ПВТ към подобряване на качеството след натиск от проникване на солена вода, което се е случило в миналото.

Оценка на количественото състояние на подземните води

В съответствие с Директивата за подземните води оценка на състоянието е извършена само за ПВТ, определени в риск. Подземните водни тела, за които е установено че няма риск, се оценяват в добро състояние.

Количественото състояние на подземните водни тела се определя от режима на нивото на подземните води. За оценката е използван одобрения подход от ПУРБ 2016-2021 г. Резултатите от оценката, показват, че всички 40 подземни водни тела в обхвата на ЧРБУ са в добро количествено състояние.

4.1.2.3. Морски води

Във втори ПУРБ на територията на ЧРБУ са идентифицирани 17 крайбрежни водни тела. В настоящия трети ПУРБ броят им остава непроменен. Непроменен остава и броят на типовете крайбрежни води – 9. По отношение на хидроморфологичните им характеристики, всички водни тела са определени като естествени.

Оценката на състоянието на крайбрежните водни тела е извършена на база на резултатите от проведения мониторинг от Института по океанология към БАН през периода 2016-2021 г., данните от проведения през 2021 г., мониторинг на морската околна среда, съгласно програмите за мониторинг по Дескриптори 1 и 6 към Морската стратегия.

Резултатите показват стабилна тенденция в изменението на екологичното състояние на крайбрежните водни тела към подобряване и същото е както следва:

- „Добро“ за 9 водни тела;
- „Умерено“ за 7 водни тела;
- „Лошо“ само за едно водно тяло - BG2BS000C005 „Варненски залив“.

Оценката на химичното състояние на крайбрежните водни тела по приоритетни вещества с №№ от 1 до 33 и включени UPBTS е както следва:

- В „Добро“ състояние са 4 водни тела;
- В „Непостигащо добро“ състояние са 12 водни тела;
- Химичното състояние не е определено за едно водно тяло.

В третия ПУРБ 9 крайбрежни водни тела запазват екологичното си състояние/потенциал, 8 подобряват състоянието си и само едно – Варненски залив запазва лошото си екологично състояние/потенциал. По отношение на оценката за химичното състояние, в третия ПУРБ, 5 крайбрежни водни тела запазват химичното си състояние (2 – запазват доброто си химично състояние, 3 – непостигащи добро химично състояние). Едно крайбрежно водно тяло влошава химичното си състояние.

4.1.2.4. Зони за защита на водите

Зони за защита на повърхностни води, предназначени за питейно -битово водоснабдяване

В ЧРБУ, съгласно Регистъра на зоните за защита на води, предназначени за питейно-битово водоснабдяване от повърхностни води, са определени 6 зони, които са както следва:

- 2DSWL024 – язовир „Камчия“
- 2DSWL011 – язовир „Ясна поляна“
- 2DSWL021 – язовир „Тича“

- 2DSWR1043 – река Луда Камчия
- 2DSWL018 – язовир „Ахелой“
- 2DSWL016 – язовир „Порой“

Язовирите „Ахелой“ и „Порой“, както и язовир „Георги Трайков“ (Цонево), са определени за резервни водоизточници за питейно-битово водоснабдяване. Питейно-битово водоснабдяване от течащи повърхностни води се извършва от река Луда Камчия при с. Ичера.

Зони за защита на подземни води, предназначени за питейно водоснабдяване

В ЧРБУ са идентифицирани 32 бр. подземни водни тела (от общо 40 ПВТ), отговарящи на критериите, регламентирани в Закона за водите и са определени като води, предназначени за консумация от човека. В Приложение 3.1.2 към ПУРБ е представен регистър на зоните за защита на подземните води, предназначени за питейно-битово водоснабдяване. Съгласно Регистъра на издадените разрешителни за водовземане от подземни води за питейно-битово водоснабдяване, съществуват 472 бр. водовземни съоръжения.

Водни тела, определени като води за отдих и водни спортове, включително зони за къпане, според Директива 76/160/ЕИО

Зоните за отдих, водни спортове и/или къпане се определят като зони за опазване на водите в съответствие с изискванията на чл. 119а, ал. 1, т. 2 от Закона за водите, включващи водните тела, определени като води за отдих и водни спортове, включително определените зони с води за къпане. При разработването на ПУРБ не са идентифицирани и определяни зони за отдих и/или водни спортове.

В обхвата на ЧРБУ са определени 92 зони за къпане. Регулярен контрол и мониторинг на качеството на водите за къпане се извършва от Регионалните здравни инспекции – РЗИ Добрич, Варна и Бургас. По данни на Европейската агенция за околна среда, през 2022 г., България е била на седмо място по показателя процент на водите за къпане, категоризирани с отлично качество (85 зони) сред страните членуващи в Европейския съюз плюс Албания и Швейцария. Останалите 7 зони за къпане са оценени с добро качество на водите за къпане.

Нитратно уязвими зони

В териториалния обхват на ЧРБУ попадат 14 подземни водни тела и 13 повърхностни водни тела, които са замърсени или застрашени от замърсяване с нитрати от земеделски източници.

Чувствителни зони

Съгласно Заповед № РД 970/28.07.2003 г. на министъра на околната среда и водите, в обхвата на ЧРБУ са определени следните зони:

- Черно море, от границата при с. Дуранкулак до границата при с. Резово;
- всички водни тела във водосбора на Черно море.

Зони за опазване на стопански ценни видове риби и други водни организми

В резултата на извършените през предходния планов период проучвания и мониторинг в реки или участъци от реки на територията на ЧРБУ, в настоящия проект на ПУРБ са определени 61 реки или участъци от реки и крайбрежни води като зони за възпроизводство на рибната фауна. Броят и границите на зоните в крайбрежните води не е променен, а всички зони са представени в Приложение 3.4.1.2 на ПУРБ. Няма промяна в зоните възпроизводство на черупкови организми.

Зони за защита на водите от „Натура 2000“ съгласно Директива 92/43/ЕИО за запазване на природните местообитания и на дивата флора и фауна, в които поддържането или подобряването на състоянието на водите е важен фактор за тяхното опазване

Във връзка с Директива 92/43/ЕИО в обхвата на ЧРБУ попадат 55 защитени зони, от които 3 са изцяло морски, а 14 включват сухоземна част и морска акватория. 18 защитени зони съвпадат частично или изцяло и със защитени зони по Директива 79/409/ЕИО.

Зони за защита на водите от „Натура 2000“ съгласно Директива 79/409/ЕИО за съхранението на дивите птици, в които поддържането или подобряването на състоянието на водите е важен фактор за тяхното опазване

Съгласно Директива 79/409/ЕИО са определени 26 защитени зони, от които 7 бр. представляват влажни зони, в които водата е основен фактор за видовете, обект на защита.

Зони за защита на водите, обявени по смисъла на Закона за защитените територии

При актуализацията на ПУРБ за период 2022-2027 г., броят на тези зони се запазва спрямо ПУРБ 2016-2021 г., а именно 152 защитени територии.

4.1.3. Почви

Съгласно почвено-географското райониране на България, Черноморското крайбрежие попада в 2 почвени подобласти и 5 почвени провинции и в малка част от Старопланински средновисок пояс. От север на юг почвените подобласти и провинции са разположени както следва:

- Долнодунавска подобласт, включваща Дунавско-Добруджанска, Провадийска и Източнобалканска почвени провинции;
- Балканско-Средиземноморска подобласт включваща Среднотракийско-Тунджанската и Странджанската почвени провинции.

Поради разположението си – от северната до южната граница на страната, почвеното разнообразие в БДЧР е голямо, като почвите варират от богати и плодородни черноземи на север, през канелени почви и смолници в централните части до плитки ранкери и литосоли на юг, където се срещат и уникалните за Балканския полуостров жълтоземи. Това почвено разнообразие се обуславя от редуването на климатичните, географските и релефни особености на района.

Територията на БДЧР попада в обхвата на 5 РИСОВ – Варна, Бургас, Шумен, Русе и Стара Загора, като в последните два попадат съвсем малки части от територията на Дирекцията.

РИСОВ Варна

РИОСВ Варна контролира територията на областите Добрич и Варна. На територията на област Добрич обработваемите земи са 345 452,3 ha и заемат дял от 73% от общата площ в областта. Горските територии в областта са 54 214 ha и заемат 12,1% от общата площ, което е сравнително малко, при средно за страната 34%. Делът на нарушените територии и непригодните земи е 0,9% при средно за страната 2,6%.

На територията на Варненска област земеделските земи представляват 60% от общата площ, 28,1% са гори, земеделските земи са 28 611 ha, от които обработваеми са 23 312 ha. Размерът на горския фонд е 186 395 ha, като за област Варна е 132 181 ha.

На територията на областите Варна и Добрич нарушени терени, подлежащи на рекултивация, са 768,89 ha, представляващи кариери, рудници, хвостохранилища, насипища, депа за отпадъци и други нарушени терени. Възстановяването на нарушените терени се извършва съобразно съгласувани от МОСВ проекти за рекултивация за сгуроотвали, както и за сметища и други депа за отпадъци по смисъла на Закона за управление на отпадъците.

Замърсяване на почвата с тежки метали и металоиди - общият брой на пунктовете за мониторинг на контролираната от РИОСВ - Варна е 31, разположени в мрежа 16x16 km на територията на областите Варна и Добрич. Не са констатирани завишения на концентрациите на вредни вещества в почвите. Тенденцията за намаляване на концентрациите спрямо базовото състояние се запазва.

Замърсяване на почвите с продукти за растителна защита (пестициди) - от 20 общини, контролирани от РИОСВ - Варна, в 16 от тях негодните и залежали пестициди са прибрани и се съхраняват в „ББ“ кубове и централизирани складове собственост на съответните общини. При извършените проверки не са констатирани сериозни нарушения и увреждане на конструкцията на „ББ“ кубовете разположени на територията на съответните общини. При извършения контрол на складовете за негодни за употреба и залежали препарати за растителна защита през 2022 г. е констатирано, че складът в с. Златия, общ. Добричка е в недобро състояние. Извършен е оглед с представители от комисия с цел прибиране и обезвреждане на пестицидите.

Замърсяване на почвите с устойчиви органични замърсители, включително нефтопродукти – през 2023 г. са взети 48 почвени проби от 8 пункта, като към момента не са представени резултати от анализите.

Ерозия на почвите – съгласно годишен доклад за състоянието на околната среда на ИАОС, областите Варна и Добрич са с малък риск от развитие на плоскостна водна ерозия, като за област Добрич рискът е един от най-ниските за страната.

По отношение на ветровата ерозия обаче, района на РИОСВ Варна е в челните позиции по загуба на почви. Почвените загуби от дефлация от обработваемите земи на област Добрич представляват 18,6% от общите за страната.

Засоляване и вкисляване на почвите - Засолени почви има в района на с. Тръстиково и с. Падина вследствие дейността на промишлеността на гр. Девня и натрупани високи концентрации на натриев хлорид.

РИОСВ Бургас

РИОСВ Бургас контролира област Бургас и прилежащите и общини.

Замърсяване с тежки метали - От представените анализи на почвите при изпълнение на заложените в комплексните разрешителни планове за мониторинг на почвите не са констатирани отклонения, които да показват замърсяване и увреждане на почвата. По показател тежки метали не са установени стойности, превишаващи ПДК. При извършените планови проверки във връзка с Комплексни разрешителни на обекти не е констатирано замърсяване вследствие течове от резервоари, варели, тръбопроводи и др.

Замърсяване на почвите с продукти за растителна защита - на територията на РИОСВ-Бургас е решен проблемът със залежалите пестициди в по-голямата си част, с което е ликвидирана потенциалната опасност от евентуално замърсяване и увреждане на околната среда и човешкото здраве. Контейнерите тип „Б-Б кубове“, в които са съхраняват пестицидите са разположени на осем площадки.

Ерозия на почвите - трайно засегнати от водна ерозия са 43% от общата площ на областта. На ветрова ерозия са подложени земите в равнинните и обезлесени райони. Те съставляват около 12% от обработваемите площи.

Засоляване и вкисляване - по почвен мониторинг II-ро ниво – засоляване и вкисляване на почвите през 2022 г. са заложили за наблюдение 6 пункта: в с. Ново Паничарево, кв. Рудник, с. Каменар, с. Вресово гр. Ахтопол и с. Подвис. Изпитването на почвените проби е готово и протоколите с резултатите са внесени в РИОСВ-Бургас. От всички пунктове са взети почвени проби в две дълбочини 0-20 cm и 20-40 cm. Анализирани са киселинността на почвите (pH в KCL), съдържанието на обменни йони H^+ , Al^{3+} , Mn^{2+} , Ca^{2+} , Mg^{2+} и степен на наситеност на почвите бази (V3).

Нерегламентирано изхвърляне на отпадъци – и на територията на РИОСВ Бургас съществува проблема с нерегламентираното изхвърляне на отпадъци – битови, производствени и селскостопански. При извършени проверки са констатирани замърсявания с битови отпадъци свързани с и незаконното преминаване на мигранти. Дадени са предписания на кметовете за организират почистването на нерегламентираните замърсявания и предприемат мерки за предотвратяване замърсяването с отпадъци.

През 2023 г. на територията на област Бургас с протокол на междуведомствена комисия е приета биологичната рекултивация на депата за неопасни отпадъци в общините Сунгурларе, Средец, Бургас, Айтос и Несебър, с. Равда.

РИОСВ Шумен

Засоляване и вкисляване на почвите - на територията на РИОСВ – гр. Шумен не са определени пунктове за наблюдение на засоляване на почвите. През 2023 г. е извършено пробонабиране по почвен мониторинг II-ро ниво – функционална подсистема

“Контрол и опазване на почвите от кисляване” в 3 пункта /полигона/ – в землищата на с. Венец, с. Риш и с. Менгишево по схема на ротиращите диагонали. Не са констатирани проблеми относно кисляване на почвите.

Замърсяване на почвите с продукти за растителна защита (пестициди) - на територията на РИОСВ – Шумен са разположени 10 бр. площадки с общо 142 бр. контейнери тип „Б-Б куб“ и 12 бр. складове, в т.ч. 5 бр. общински. В изпълнение на програмата за почвен мониторинг - III ниво – локални почвени замърсявания, през 2023 г. са извършени проверки на място на всички площадки, на които са разположени контейнери „Б-Б кубове“ и складове за съхранение на залежали и негодни за употреба ПРЗ. При извършените през 2023 г. проверки са дадени предписания, които са изпълнени.

РИОСВ Русе

При извършените анализи до момента не са регистрирани наличия на тежки метали над ПДК, както засоляване и кисляване на почвите. Това се дължи на воденето от земеделските кооперации и арендатори на добри земеделски практики, правилна употреба на пестициди и торове, и сеитбооборот.

Проследявайки динамиката на наблюдаваните индикатори Cd, Pb, Cu, Zn, Ni, Cr, Co, As се установява, че те са в границата на нормите, много под МДК (максимално допустима концентрация), съгласно Наредба № 3 за нормите за допустимо съдържание на вредни вещества в почвата(ДВ, бр. 71/2008 г.)

На територията на РИОСВ Русе има 251,609 ха нарушени терени в резултат от добивни дейности, който подлежат на рекултивация.

Замърсяване на почвите с продукти за растителна защита (пестициди) - на територията на област Русе залежалите растително-защитни препарати са събрани в ББ кубове. Преместени са на Регионалното депо за твърди битови отпадъци-град Русе.

Замърсяване на почвите с устойчиви органични замърсители, вкл. нефтопродукти - при извършения анализ на определените пунктове за контролиране на показателите не са установени наднормени концентрации на устойчиво органични замърсители органохлорни пестициди.

Ерозия на почвите – земите в обхвата на РИОСВ Русе са подложени на активни процеси на водна (площна) и ветрова ерозия. Препоръчват се основни противоерозионни практики, които следва да ограничат действието на плоскостната водна ерозия до допустими граници. Значителна част от площта на земеделските земи е със слаб до умерен и умерен риск, като уязвимостта към ветрова ерозия на обработваемите земи в областта е приблизително равна на средната за страната.

Засоляване и кисляване на почвите - на територията на РИОСВ-Русе няма засолен и кисели почви.

РИОСВ Стара Загора

На територията на РИОСВ – Стара Загора се намират 10 площадки с 433 Б-Б куба, 3 централни склада и 10 склада за съхранение на излезли от употреба препарати за

растителна защита, където продължават да се съхраняват. През 2023 г. във връзка с опазването на почвите са извършени 8 планови и 1 извънредна проверки на площадки с Б-Б кубове. От ежегодно провеждания мониторинг на почвите на територията на РИОСВ Стара Загора може да се направи извода, че те не са замърсени с тежки метали, металоиди.

4.1.4. Ландшафт

Ландшафтите ще бъдат разгледани съгласно Схемата за ландшафтно-екологично райониране на България (по Велчев, Тодоров и Пенин, 2003) съгласно която, територията на БДЧР попада в 7 ландшафтни области като в 5 от тях е концентрирана повече от 90% от площта на Дирекцията. Това са:

- Черноморска област
- Странджанска област
- Южнодунавско-Лудогорска област
- Предбалканска област
- Старопланинска област
- Горнотракийско-Тунджанска област – малка площ в югозападната част на Дирекцията
- Придунавско-Добруджанска област – малка площ в северозападната част на Дирекцията (Фигура 3).

Фигура 3. Ландшафтно-екологично райониране

В Черноморска област морското крайбрежие е обособено в самостоятелна ландшафтна единица, простираща се от най-северната държавна граница при Дуранкулак до най-южната ни граница при река Резовска. Тази област заема най-голяма

площ от територията на БДЧР.

Черноморската област показва съществени различия по отношение на типовете, родовете и видовете ландшафти. Приема се, че по странджанското крайбрежие областта заема най-малки площи, средно около 10 km навътре в планината, поради развитието на колхидските ландшафти. В Бургаската низина, по долината на реките Камчия и Провадийска тя навлиза дълбоко навътре в сушата, а се стеснява в планинските територии на Стара планина и платата на север. Морфоложките особености на крайбрежието и отслабването на влиянието на Средиземно море на север са главната причина в хоризонталната структура на ландшафтите да съществува голяма сложност. Тя е добре изразена още на висок таксономичен ранг: 6 типа, 9 подтипа и 17 рода ландшафти.

Значителни са геоекологичните проблеми на областта, свързани с интензивната и стопанска усвоеност през последните десетилетия. Като горещи екологични точки се очертават районите промишлените комплекси край Девня и Бургас, където екологичната ситуация е особено тежка. Ландшафтите са силно преобразувани в районите на добив на въглища и медни руди в Бургаско, на манганова руда, пясък и варовици във Варненско. Значителни нарушения на природната среда се наблюдават около големите курортни комплекси. Антропогенната дейност пряко и косвено внася нови елементи в системата на съвременните акумулационно-абразионни и дефлационни процеси. Антропогенната дейност е довела и до активизирането на свлачищните процеси в редица райони на Северното и Южното Черноморие.

Странджанска област - областта включва българската част на Странджа. Тясна крайбрежна ивица от Странджа се отнася към Черноморската област. Доминантен тип ландшафти са равнинни и хълмисти субсредиземноморски семихумидни с подтип — преходни към понтийски (колхидски). От тях доминанти са предпланинско-хълмисти ерозионно-денудационни с дъбови гори и шибляци, който е развит в северните и западните части, и предпланинско-хълмисти ерозионно-денудационни с букови гори, мъртва горска покривка с храсти от вълче лико, дива мушмула във вътрешността на областта.

По долините на реките Ропотамо, Дяволска и на юг от Приморско са развити ландшафти от рода низинни и долинни акумулативни с тополи, върби, елша и лонгозни гори, който се отнася към тип хидроморфни и субхидроморфни. Ландшафтите, които придават специфичност на областта, са субтропичните. Значение за развитието на понтийските видове странджанска зеленика, лавровишня, бясно дърво, колхидска боровинка, кошничар, залист пирен, калуна и др. имат плитките подпочвени води и повечето валежи. Затова тук са запазени и реликтни дървесни видове: източен бук, странджански дъб (лъжник).

Южнодунавско – Лудогорската област на север граничи с Придунавско-Добруджанската област. На юг за граница се приема тектонската линия, отделяща областта на Предбалкана, добре изразена в смяната на формите на релефа. На много места обаче тя има условен характер, тъй като определени типове ландшафти преминават от едната област в другата.

От ландшафто формиращите фактори в областта с най-голямо значение са разчленеността на релефа, по-големите хипсометрични различия в сравнение с Придунавско-Добруджанската област и наличието на карбонатни терени. Всички те оказват влияние върху формирането и развитието на горски и лесостепни съобщества и само на определени територии — и на ксеротермни формации. Южнодунавско-Лудогорската област е силно антропогенно натоварена и изменена.

Предбалканска област - Предбалканът заема предпланинските части на Стара планина, като северната му граница е добре очертана от старопланинските гънкови структури и пластовите структури на Южнодунавско-Лудогорската област. Южната граница в най-общи черти следи Старопланинската челна ивица, като на някои места се измества в южна посока. От старопланинската геоструктура към областта се отнасят Берковската, Вършецката, Ботевградската и Етрополската котловина и оградните им северни ридове.

Преходният характер на природата на Предбалкана се проявява във всички ландшафтни компоненти. Те са силно повлияни от местния релеф и съседната Старопланинска верига. Областта е силно разчленена в хоризонтално и вертикално отношение. В ландшафтната структура на Предбалкана преобладават хълмисти, предпланински и равнинни топлоумерени хумидни и умерени семихумидни типове ландшафти.

Старопланинска област - Старопланинската област е компактна с верижна конфигурация и с голяма еднородност на природно-териториалните комплекси. Доминиращ тип е планински умерени хумидни ландшафти. Вторият субдоминантен тип за областта е планински топлоумерени семихумидни ландшафти.

Придунавско – Добруджанска област - в Придунавско-Добруджанската област преобладават степните и лесостепните комплекси, представени от два основни типа и три подтипа ландшафти, а именно тези на равнинните и хълмисти умерени семихумидни и равнинните умерени семиаридни. Покрай р. Дунав и нейните притоци е разпространен аazonалният тип на хидроморфни и субхидроморфни ландшафти. Условно естествените ландшафти са запазени на извънредно малко територии. Това са обикновено наклонени терени, неподходящи за земеделие, части от общински земи или църковни имоти. Такива територии в по-големи ареали са запазени в преддунавската част на реките Видбол и Арчар и на изток в Тутраканско, Силистренско и суходолията на Добруджа.

Горнотракийско – Тунджанска - с най-широко разпространение в областта са типовете равнинни и хълмистии топлоумерени семиаридни ландшафти. На много малко места се е запазила естествена растителност. Агрофитоценозите са разпространени повсеместно. Рисунокът е разнообразен с лентовиден, елипсовиден и ивичесто-дъговиден характер. Ландшафтно-геофизичните параметри в териториален аспект се характеризират с непрекъснати изменения. Горнотракийско-Тунджанската област е сред най-усвоените стопански територии в страната.

4.1.5. Биологично разнообразие

4.1.5.1. Растителен свят

Според геоботаническото райониране на България (Бондев, 1997), територията на Черноморски РБУ попада в Европейска широколистна горска област и Евроазиатска степна и лесостепна област, като обхваща 4 провинции, 7 окръга и 14 флористични района.

Сред консервационно-значимите растителни видове в ЧРБУ са *Centaurea jankae*, *Himantoglossum caprinum*, *Echium russicum*, *Buxbaumia viridis*, *Moehringia jankae*, *Potentilla emilii-popii*, *Crambe tataria*, *Dactylorhiza kalopissii*, *Fritillaria gussichiae*, *Ruscus aculeatus*, *Galanthus nivalis*.

Съгласно картата на разпространението на включените в ЧКБ видове, преобладаващото им разпространение на територията на ЧРБУ по UTM 10 km грид е между 1 и 4 вида растения и гъби. В по-голямата си част разпространението на консервационно - значимите видове е в границите на защитени зони.

В границите на РБУ се срещат и редица консервационно-значими природни местообитания, сред които:

1110 Постоянно покрити от морска вода пясъчни и тинести плитчини

1130 Естуари

1140 Тинесто-песъчливи крайбрежни площи, които не са покрити

или са едва покрити от морска вода

1150* Крайбрежни лагуни

1160 Обширни плитки заливи

1170 Съобщества с кафяви, червени и зелени водорасли по скалисти морски дъна (Рифове)

1210 Едногодишна растителност върху морски крайбрежни наноси

1240 Стръмни морски скали, обрасли с ендемични видове *Limonium*

1310 *Salicornia* и други едногодишни растения, колонизиращи тинести и пясъчни терени

1410 Средиземноморски солени ливади

1530* Панонски солени степи и солени блата

2110 Зараждащи се подвижни дюни

2120 Подвижни дюни с *Ammophila arenaria* по крайбрежната ивица (бели дюни)

2130* Неподвижни крайбрежни дюни с тревна растителност (сиви дюни)

2180 Облесени дюни

2190 Влажни понижения между дюните

3150 Естествени еутрофни езера с растителност от типа *Magnopotamion* или *Hydrocharition*

3260 Равнинни или планински реки с растителност от *Ranunculion fluitantis* и *Callitricho-Batrachion*

3270 Реки с кални брегове с *Chenopodion rubri* и *Bidention p.p*

6110* Естествени и полуестествени тревни формации

Отворени калцифилни или базифилни тревни сообщества от *Alysso-Sedion albi*

6210 Полуестествени сухи тревни и храстови сообщества върху варовик (*Festuco Brometalia*) (*важни местообитания на орхидеи)

6220 Псевдостепа с житни и едногодишни растения от клас *Thero-Brachypodietea*

6240* Субпанонски степни тревни сообщества

6430 Хидрофилни сообщества от високи треви в равнините и в планинския до алпийския пояс

6510 Низинни сенокосни ливади

62A0 Източни субсредиземноморски сухи тревни сообщества

62C0 Понто-Сарматски степи

Скални местообитания и пещери

8210 Хазмофитна растителност по варовикови скални склонове

8220 Хазмофитна растителност по силикатни скални склонове

8230 Силикатни скали с пионерна растителност от съюзите *Sedo-Scleranthion* или *Sedo albi-Veronicion dillenii*

9150 Термофилни букови гори (*Cephalanthero-Fagion*)

9180* Смесени гори от съюза *Tilio-Acerion* върху сипеи и стръмни склонове

91AA* Източни гори от космат дъб

91F0 Крайречни смесени гори от *Quercus robur*, *Ulmus laevis* и *Fraxinus excelsior* или *Fraxinus angustifolia* покрай големи реки (*Ulmion minoris*)

91G0* Панонски гори с *Quercus petraea* и *Carpinus betulus*

91M0 Балкано-Панонски церово-горунови гори

91S0* Западно понтийски букови гори

91W0 Мизийски букови гори

91E0* Алувиални гори с *Alnus glutinosa* и *Fraxinus excelsior* (*Alno-Padion*, *Alnion incanae*, *Salicion albae*)

91Z0 Мизийски гори от сребролистна липа

92A0 Крайречни галерии от *Salix alba* и *Populus alba*

Повече детайли за природните местообитания са дадени в изготвения Доклад за оценка на степента на въздействие върху защитените зони, който е неразделна част от настоящия документ.

4.1.5.2. Животински свят

В зоогеографско отношение Черноморски РБУ попада в Дунавски, Старопланински, Тракийски, Черноморски и Странджански зоогеографски район

(Георгиев, 1982).

Съгласно картата на разпространението на включените в ЧКБ видове, преобладаващото им разпространение на територията на ЧРБУ по UTM 10 km гريد е между 1 и 5 вида животни.

Както и растителните видове, в по-голямата си част разпространението на консервационно-значимите животински видове е в границите на защитени зони. Максимален брой видове по приложения UTM гريد се наблюдава около езерата по Черноморското крайбрежие.

Сред консервационно-значимите животински видове (без птици) в ЧРБУ съгласно националното докладване по чл.17 към ЕК³ са разпространени следните:

<i>Vertigo angustior</i>	<i>Astacus astacus</i>	<i>Emys orbicularis</i>
<i>Vertigo moulinsiana</i>	<i>Austropotamobius torrentium</i>	<i>Podarcis taurica</i>
<i>Helix pomatia</i>	<i>Aspius aspius</i>	<i>Lacerta trilineata</i>
<i>Unio crassus</i>	<i>Misgurnus fossilis</i>	<i>Podarcis muralis</i>
<i>Saga pedo</i>	<i>Triturus karelinii</i>	<i>Lacerta agilis</i>
<i>Zerynthia polyxena</i>	<i>Bombina bombina</i>	<i>Lacerta viridis</i>
<i>Parnassius mnemosyne</i>	<i>Bombina variegata</i>	<i>Ophisaurus apodus</i>
<i>Parnassius apollo</i>	<i>Pelobates fuscus</i>	<i>Ablepharus kitaibelii</i>
<i>Maculinea arion</i>	<i>Pelobates syriacus</i>	<i>Coronella austriaca</i>
<i>Apatura metis</i>	<i>Hyla arborea</i>	<i>Natrix tessellata</i>
<i>Eriogaster catax</i>	<i>Rana graeca</i>	<i>Vipera ammodytes</i>
<i>Proserpinus proserpina</i>	<i>Rana dalmatina</i>	<i>Rhinolophus mehelyi</i>
<i>Hyles hippophaes</i>	<i>Rana temporaria</i>	<i>Rhinolophus hipposideros</i>
<i>Lucanus cervus</i>	<i>Testudo hermanni</i>	<i>Rhinolophus ferrumequinum</i>
<i>Rosalia alpina</i>	<i>Testudo graeca</i>	
<i>Cerambyx cerdo</i>		

³ Слоеове с националното разпространение на видове и типове природни местообитания, докладвани към Европейската комисия за периода 2013-2018г., съгласно изискванията на чл.17 от Директива 92/43/ЕИО - гريد 10x10км, ETRS 89, LAEA 5210 (shp), налични на: <https://natura2000.egov.bg/EsriBg.Natura.Public.Web.App/Home/Documents>

<i>Rhinolophus euryale</i>	<i>Ursus arctos</i>	<i>Myotis alcathoe</i>
<i>Pipistrellus pipistrellus</i>	<i>Lutra lutra</i>	<i>Myotis aurascens</i>
<i>Nyctalus noctula</i>	<i>Martes martes</i>	<i>Pipistrellus pygmaeus</i>
<i>Myotis daubentonii</i>	<i>Mustela putorius</i>	<i>Barbus cyclolepis</i>
<i>Myotis capaccinii</i>	<i>Lynx lynx</i>	<i>Elaphe sauromates</i>
<i>Pipistrellus nathusii</i>	<i>Felis silvestris</i>	<i>Sabanejewia balcanica</i>
<i>Myotis brandtii</i>	<i>Triturus dobrogicus</i>	<i>Barbus bergi</i>
<i>Myotis emarginatus</i>	<i>Pipistrellus kuhlii</i>	<i>Alburnus mandrensis</i>
<i>Myotis nattereri</i>	<i>Sicista subtilis</i>	<i>Alburnus schischkovi</i>
<i>Plecotus auritus</i>	<i>Moehringia jankae</i>	<i>Rhodeus amarus</i>
<i>Eptesicus serotinus</i>	<i>Potentilla emilii-popii</i>	<i>Sabanejewia bulgarica</i>
<i>Nyctalus lasiopterus</i>	<i>Centaurea jankae</i>	<i>Hypsugo savii</i>
<i>Plecotus austriacus</i>	<i>Mauremys rivulata</i>	<i>Zamenis longissimus</i>
<i>Myotis mystacinus</i>	<i>Mesocricetus newtoni</i>	<i>Dolichophis caspius</i>
<i>Nyctalus leisleri</i>	<i>Myomimus roachi</i>	<i>Euplagia</i> <i>quadripunctaria</i>
<i>Vespertilio murinus</i>	<i>Mustela eversmanii</i>	<i>Rhinolophus blasii</i>
<i>Spermophilus citellus</i>	<i>Vormela peregusna</i>	<i>Myotis blythii</i>
<i>Cricetus cricetus</i>	<i>Dioszeghyana schmidtii</i>	<i>Barbastella barbastellus</i>
<i>Muscardinus</i> <i>avellanarius</i>	<i>Coenagrion ornatum</i>	<i>Miniopterus schreibersii</i>
<i>Dryomys nitedula</i>	<i>Cordulegaster heros</i>	<i>Myotis bechsteinii</i>
<i>Tursiops truncatus</i>	<i>Paracaloptenus</i> <i>caloptenoides</i>	<i>Myotis myotis</i>
<i>Delphinus delphis</i>	<i>Anisus vorticulus</i>	<i>Zamenis situla</i>
<i>Phocoena phocoena</i>	<i>Crambe tataria</i>	<i>Ophiogomphus cecilia</i>
<i>Canis lupus</i>	<i>Alosa immaculata</i>	<i>Lycaena dispar</i>
<i>Canis aureus</i>	<i>Alosa tanaica</i>	<i>Euphydryas aurinia</i>
		<i>Coenonympha oedippus</i>
		<i>Cucujus cinnaberinus</i>

<i>Bolbelasmus unicornis</i>	<i>Catopta thrips</i>	<i>Euphydrias maturna</i>
<i>Pilemia tigrina</i>	<i>Nymphalis vaualbum</i>	
<i>Probaticus subrugosus</i>	<i>Polyommatus eroides</i>	

В обхвата на ЧРБУ по данни от последното докладване до ЕК по чл. 12 от Директивата за птиците⁴ се срещат 216 вида птици:

<i>Tachybaptus ruficollis</i>	<i>Pernis apivorus</i>	<i>Vanellus vanellus</i>
<i>Podiceps cristatus</i>	<i>Milvus migrans</i>	<i>Gallinago gallinago</i>
<i>Podiceps grisegena</i>	<i>Circus gallicus</i>	<i>Scolopax rusticola</i>
<i>Podiceps nigricollis</i>	<i>Circus aeruginosus</i>	<i>Tringa totanus</i>
<i>Pelecanus crispus</i>	<i>Circus pygargus</i>	<i>Tringa ochropus</i>
<i>Botaurus stellaris</i>	<i>Buteo buteo</i>	<i>Actitis hypoleucos</i>
<i>Ixobrychus minutus</i>	<i>Falco tinnunculus</i>	<i>Larus melanocephalus</i>
<i>Nycticorax nycticorax</i>	<i>Falco Subbuteo</i>	<i>Larus ridibundus</i>
<i>Ardeola ralloides</i>	<i>Bonasa bonasia</i>	<i>Larus genei</i>
<i>Egretta garzetta</i>	<i>Coturnix coturnix</i>	<i>Gelochelidon nilotica</i>
<i>Ardea cinerea</i>	<i>Phasianus colchicus</i>	<i>Sterna hirundo</i>
<i>Ardea purpurea</i>	<i>Rallus aquaticus</i>	<i>Chlidonias niger</i>
<i>Ciconia nigra</i>	<i>Porzana porzana</i>	<i>Chlidonias leucopterus</i>
<i>Ciconia ciconia</i>	<i>Crex crex</i>	<i>Columba livia</i>
<i>Plegadis falcinellus</i>	<i>Gallinula chloropus</i>	<i>Columba oenas</i>
<i>Platalea leucorodia</i>	<i>Fulica atra</i>	<i>Streptopelia decaocto</i>
<i>Cygnus olor</i>	<i>Haematopus ostralegus</i>	<i>Streptopelia turtur</i>
<i>Anser anser</i>	<i>Himantopus himantopus</i>	<i>Clamator glandarius</i>
<i>Tadorna tadorna</i>	<i>Recurvirostra avosetta</i>	<i>Cuculus canorus</i>
<i>Anas crecca</i>	<i>Burhinus oediconemus</i>	<i>Tyto alba</i>
<i>Anas platyrhynchos</i>	<i>Glareola pratincola</i>	<i>Otus scops</i>
<i>Aythya ferina</i>	<i>Charadrius dubius</i>	<i>Bubo bubo</i>
<i>Aythya nyroca</i>	<i>Charadrius alexandrinus</i>	<i>Athene noctua</i>

⁴ Слой с националното разпространение на видове птици, докладвани към Европейската комисия за периода 2013-2018г., съгласно изискванията на чл.12 от Директива 2009/147/ЕО - грид 10x10км, ETRS 89, LAEA 5210 (shp) публикуван на:
<https://natura2000.egov.bg/EsrBg.Natura.Public.Web.App/Home/Documents>

<i>Strix aluco</i>	<i>Luscinia luscinia</i>	<i>Ficedula parva</i>
<i>Asio otus</i>	<i>Luscinia megarhynchos</i>	<i>Panurus biarmicus</i>
<i>Aegolius funereus</i>	<i>Phoenicurus ochruros</i>	<i>Aegithalos caudatus</i>
<i>Caprimulgus europaeus</i>	<i>Phoenicurus phoenicurus</i>	<i>Parus major</i>
<i>Apus apus</i>	<i>Saxicola rubetra</i>	<i>Sitta europaea</i>
<i>Apus pallidus</i>	<i>Saxicola torquatus</i>	<i>Tichodroma muraria</i>
<i>Tachymarptis melba</i>	<i>Oenanthe oenanthe</i>	<i>Certhia familiaris</i>
<i>Alcedo atthis</i>	<i>Oenanthe hispanica</i>	<i>Remiz pendulinus</i>
<i>Merops apiaster</i>	<i>Monticola saxatilis</i>	<i>Oriolus oriolus</i>
<i>Coracias garrulus</i>	<i>Monticola solitarius</i>	<i>Lanius collurio</i>
<i>Upupa epops</i>	<i>Turdus merula</i>	<i>Lanius minor</i>
<i>Jynx torquilla</i>	<i>Turdus philomelos</i>	<i>Lanius senator</i>
<i>Picus canus</i>	<i>Turdus viscivorus</i>	<i>Garrulus glandarius</i>
<i>Dryocopus martius</i>	<i>Cettia cetti</i>	<i>Pica pica</i>
<i>Dendrocopos leucotos</i>	<i>Locustella fluviatilis</i>	<i>Corvus monedula</i>
<i>Melanocorypha calandra</i>	<i>Locustella luscinioides</i>	<i>Corvus frugilegus</i>
<i>Calandrella</i>	<i>Acrocephalus</i>	<i>Corvus corone</i>
<i>brachydactyla</i>	<i>melanopogon</i>	<i>Corvus corax</i>
<i>Galerida cristata</i>	<i>Acrocephalus</i>	<i>Sturnus vulgaris</i>
<i>Lullula arborea</i>	<i>schoenobaenus</i>	<i>Corvus frugilegus</i>
<i>Alauda arvensis</i>	<i>Acrocephalus palustris</i>	<i>Passer hispaniolensis</i>
<i>Riparia riparia</i>	<i>Acrocephalus scirpaceus</i>	<i>Passer montanus</i>
<i>Ptyonoprogne rupestris</i>	<i>Acrocephalus</i>	<i>Serinus serinus</i>
<i>Hirundo rustica</i>	<i>arundinaceus</i>	<i>Chloris chloris</i>
<i>Anthus campestris</i>	<i>Hippolais icterina</i>	<i>Carduelis carduelis</i>
<i>Anthus trivialis</i>	<i>Sylvia cantillans</i>	<i>Carpodacus erythrinus</i>
<i>Motacilla flava</i>	<i>Sylvia melanocephala</i>	<i>Pyrrhula pyrrhula</i>
<i>Motacilla cinerea</i>	<i>Sylvia nisoria</i>	<i>Coccothraustes</i>
<i>Motacilla alba</i>	<i>Sylvia communis</i>	<i>coccothraustes</i>
<i>Cinclus cinclus</i>	<i>Sylvia borin</i>	<i>Emberiza citrinella</i>
<i>Prunella modularis</i>	<i>Sylvia atricapilla</i>	<i>Emberiza cirulus</i>
<i>Cercotrichas galactotes</i>	<i>Phylloscopus sibilatrix</i>	<i>Emberiza cia</i>
<i>Erithacus rubecula</i>	<i>Muscicapa striata</i>	<i>Emberiza hortulana</i>

<i>Emberiza schoeniclus</i>	<i>Perdix perdix</i>
<i>Emberiza melanocephala</i>	<i>Fringilla coelebs</i>
<i>Emberiza calandra</i>	<i>Dendrocopos major</i>
<i>Phalacrocorax carbo</i>	<i>Troglodytes troglodytes</i>
<i>sinensis</i>	<i>Acrocephalus agricola</i>
<i>Phalacrocorax aristotelis</i>	<i>Columba palumbus</i>
<i>desmarestii</i>	<i>palumbus</i>
<i>Tadorna ferruginea</i>	<i>Delichon urbicum</i>
<i>Accipiter brevipes</i>	<i>Ardea alba</i>
<i>Buteo rufinus</i>	<i>Spatula querquedula</i>
<i>Alectoris chukar</i>	<i>Spatula clypeata</i>
<i>Dendrocopos syriacus</i>	<i>Clanga pomarina</i>
<i>Lanius nubicus</i>	<i>Thalasseus sandvicensis</i>
<i>Oenanthe isabellina</i>	<i>Picus viridis</i>
<i>Hippolais olivetorum</i>	<i>Leiopicus medius</i>
<i>Ficedula semitorquata</i>	<i>Dryobates minor</i>
<i>Periparus ater</i>	<i>Microcarbo pygmaeus</i>
<i>Linaria cannabina</i>	<i>Alectoris graeca all</i>
<i>Cecropis daurica</i>	<i>others</i>
<i>Cyanistes caeruleus</i>	<i>Sternula albifrons</i>
<i>Iduna pallida</i>	<i>Mareca strepera</i>
<i>Poecile lugubris</i>	<i>Zapornia parva</i>
<i>Poecile montanus</i>	<i>Zapornia pusilla</i>
<i>Poecile palustris</i>	<i>Accipiter nisus</i>
<i>Pastor roseus</i>	<i>Accipiter gentilis</i>
<i>Phylloscopus orientalis</i>	
<i>Oenanthe pleschanka</i>	
<i>Sylvia crassirostris</i>	
<i>Phylloscopus collybita</i>	
<i>Sylvia curruca</i>	
<i>Larus michahellis</i>	
<i>Passer domesticus</i>	
<i>Certhia brachydactyla</i>	

4.1.5.3. Защитени територии по ЗЗТ

По данни от Регистъра на защитените територии⁵ в териториалния обхват на Черноморски РБУ попадат изцяло или частично следните **защитени територии** по смисъла на Закона за защитените територии (ЗЗТ):

- Природни паркове (ПП)
 - ПП Златни пясъци
 - ПП Сините камъни
 - ПП Странджа
 - ПП Шуменско плато
- Поддържани резервати (ПР)
 - ПР Атанасовско езеро
 - ПР Балтата
 - ПР Вельов вир (Водните лилии)
 - ПР Вълчи проход
 - ПР Дервиша
 - ПР Киров дол
 - ПР Момин град
 - ПР Патлейна
 - ПР Пясъчната лилия
 - ПР Калфата
 - ПР Върбов дол
- Резервати
 - Узунбоджак
 - Тисовица
 - Средока
 - Орлицата
 - Камчия
 - Калиакра
 - Витаново
 - Букака
 - Ропотамо
 - Силкосия

⁵ https://eea.government.bg/zpo/bg/index_download.jsp, данни към 24.04.2024 г.

Освен горепосочените, на територията на Черноморски РБУ попадат 113 защитени местности (ЗМ) и 64 природни забележителности (ПЗ).

Предвижданите в ПУРБ мерки и дейности следва да се съобразяват с режимите на опазване в съответните защитени територии. С оглед на това в Раздел 9 от настоящия доклад е включено изискване за гарантиране допустимостта на съответните мерки спрямо режимите на защитените територии, въведени със ЗЗТ, заповедите за обявяване и Плановете за управлението им.

4.1.5.4.Защитени зони по ЗБР

По данни от информационната система за защитените зони⁶ в териториалния обхват на Черноморски РБУ попадат изцяло или частично следните **защитени зони** от екологичната мрежа Натура 2000 по смисъла на Закона за биологичното разнообразие (ЗБР):

Таблица 3. Защитени зони попадащи изцяло или частично в Черноморски РБУ

Код на ЗЗ	Наименование на ЗЗ	Дир.*	Код на ЗЗ	Наименование на ЗЗ	Дир.*
BG0000100	Плаж Шкорпиловци	ДХ	BG0000393	Екокоридор Камчия - Емине	ДХ
BG0000102	Долината на река Батова	ДХ	BG0000402	Бакаджиците	ДХ
BG0000103	Галата	ДХ	BG0000421	Преславска планина	ДХ
BG0000104	Провадийско - Роякско плато	ДХ	BG0000501	Голяма Камчия	ДХ
BG0000107	Суха река	ДХ	BG0000513	Войнишки Бакаджик	ДХ
BG0000116	Камчия	ДХ	BG0000573	Комплекс Калиакра	ДХ
BG0000117	Котленска планина	ДХ	BG0000574	Ахелой - Равда - Несебър	ДХ
BG0000118	Златни пясъци	ДХ	BG0000589	Марина дупка	ДХ
BG0000119	Трите братя	ДХ	BG0000602	Кабиюк	ДХ
BG0000130	Крайморска Добруджа	ДХ	BG0000620	Поморие	ДХ
BG0000132	Побитите камъни	ДХ	BG0000621	Езеро Шабла - Езерец	ДХ
BG0000133	Камчийска и Еменска планина	ДХ	BG0000622	Варненско-Белославски комплекс	ДХ
BG0000136	Река Горна Луда Камчия	ДХ	BG0000623	Таушан тепе	ДХ
BG0000137	Река Долна Луда Камчия	ДХ	BG0000635	Девненски хълмове	ДХ
BG0000138	Каменица	ДХ	BG0001001	Ропотамо	ДХ
BG0000139	Луда Камчия	ДХ	BG0001004	Емине - Иракли	ДХ

⁶ <https://natura2000.egov.bg/EsriBg.Natura.Public.Web.App/Home/Documents>, данни към 08.04.2024 г.

Код на ЗЗ	Наименование на ЗЗ	Дир.*	Код на ЗЗ	Наименование на ЗЗ	Дир.*
BG0000141	Река Камчия	ДХ	BG0001007	Странджа	ДХ
BG0000143	Караагач	ДХ	BG0001502	Отманли	ДХ
BG0000146	Плаж Градина - Златна рибка	ДХ	BG0002029	Котленска планина	ДП
BG0000149	Ришки проход	ДХ	BG0002038	Провадийско-Роякско плато	ДП
BG0000151	Айтоска планина	ДХ	BG0002040	Странджа	ДП
BG0000152	Поморийско езеро	ДП	BG0002041	Комплекс Ропотамо	ДП
BG0000154	Езеро Дуранкулак	ДХ	BG0002043	Емине	ДП
BG0000156	Шабленски езерен комплекс	ДП	BG0002044	Камчийска планина	ДП
BG0000164	Сините камъни	ДХ	BG0002045	Комплекс Камчия	ДП
BG0000173	Островче	ДХ	BG0002046	Ятата	ДП
BG0000178	Тича	ДХ	BG0002050	Дуранкулашко езеро	ДП
BG0000191	Варненско- Белославско езеро	ДП	BG0002051	Калиакра	ДП
BG0000196	Река Мочурица	ДХ	BG0002058	Сините камъни - Гребенец	ДП
BG0000198	Средецка река	ДХ	BG0002060	Галата	ДП
BG0000208	Босна	ДХ	BG0002061	Балчик	ДП
BG0000219	Дервентски възвишения 2	ДХ	BG0002066	Западна Странджа	ДП
BG0000230	Факийска река	ДХ	BG0002077	Бакърлъка	ДП
BG0000242	Залив Ченгене скеле	ДХ+ДП	BG0002082	Батова	ДП
BG0000270	Атанасовско езеро	ДХ+ДП	BG0002093	Овчарово	ДП
BG0000271	Мандра-Пода	ДХ+ДП	BG0002097	Белите скали	ДП
BG0000273	Бургаско езеро	ДХ+ДП	BG0002115	Било	ДП
BG0000382	Шуменско плато	ДХ			

* Директива, по която е обявена зоната⁷

По-детайлна информация за защитените зони, чийто предмет и цели се очаква да бъдат засегнати от ПУРБ в ЧРБУ, е представена в изготвения Доклад за оценка на степента на въздействие (ДОСВ), който е неделима част от настоящата ЕО.

⁷ Директива 92/43/ЕИО на Съвета от 21 май 1992 година за опазване на естествените местообитания и на дивата флора и фауна (ДХ) и Директива 2009/147/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 30 ноември 2009 година относно опазването на дивите птици (ДП).

4.1.6. Културно-историческо наследство

Културно-историческото наследство на територията на България има широк времеви диапазон и голямо многообразие. Природо-географските и климатични условия на страната са благоприятствали развитието на цивилизациите от праисторическите епохи до наши дни. Защитата на културното наследство се осигурява от държавата, а реда за осъществяването ѝ е регламентиран от Закона за културното наследство (ЗКН).

Черноморският регион на страната е изключително богат на културни и исторически обекти. На територията на осемте области, попадащи в обхвата на БДЧР са регистрирани общо 275 недвижимите културни ценности (НКЦ) - паметници на културата с категория "национално значение" и 17 резервата – паметници на културата, подробно представени в Приложение 3.

Сред най-значимите паметници на културноисторическото наследство, попадащи в териториалния обхват на БДЧР са:

- резерват „Калиакра“ –единственият резерват в страната, който включва морска акватория, камениста степ и високи скалисти брегове;
- археологически резерват „Яйлата“;
- археологически парк „Дуранкулашко езеро“;
- архитектурно – парков комплекс „Двореца“;
- средновековен скален манастир „Аладжа манастир“;
- Аспаруховият вал, който представлява отбранителна система от периода на Първото българско царство;
- останки от създадения през 6 век пр.н.е. античен град Одесос, близо до съществувало от по-рано тракийско селище;
- старият град Несебър - обявен за архитектурно-исторически резерват с национално значение през 1956 г., а през 1983 г. е включен в Списъка на паметниците на Световното културно наследство на ЮНЕСКО.
- крепостта Русокастро, изградена през V в. за защита на Византия от аварските нашествия от север;
- тракийското скално светилище Беглик Таш и др.

В обхвата на ЧРБУ попадат крайбрежните морски води и териториалното море от акваторията на Черно море, което е оценявано като един от най-богатите басейни в света по отношение на многообразието и количеството открити към момента културно-исторически паметници. Характерно за всички документиран корабни останки е изключително високата степен на запазеност, дължаща се на анаеробната среда и високата концентрация на сероводород, възпрепятстващи развитието на бактерии.

По цялото българско крайбрежие се откриват и много древни котви или елементи от тях: каменни котви с един, два и повече отвори, каменни и оловни щокове от дървени котви, железни котви от различни типове. Общият брой известни котви може да се оцени на няколко десетки.

Паметниците на културно-историческото наследство и особено археологическите обекти могат да бъдат неблагоприятно повлияни в случай на промени в химичното състояние на водите, промени във водните нива, замърсяване и промени в хидроморфоожиите условия.

4.1.7. Отпадъци

Управлението на отпадъците се осъществява в съответствие със законодателството на Европейската общност и националното законодателство: Закон за опазване на околната среда, Закон за управление на отпадъците и наредбите към него, национални планови и стратегически документи – Национален план за управление на отпадъците 2021 – 2028 г. Анализът на управлението на отпадъците на територията на Басейнова дирекция "Черноморски район" е направен въз основа на Годишните доклади за състоянието на околната среда за 2023 г. за териториите от РИОСВ – Бургас, РИОСВ – Варна, РИОСВ – Русе, РИОСВ – Шумен и РИОСВ – Стара Загора.

Всички общини са разработили и актуализирали своите програми по управление на дейностите по отпадъците, които са приети от общинските съвети. Разработени и приети са общинските наредби по чл. 22 от ЗУО на всички общини от региона. Населението във всички общини е включено в системите за сметосъбиране и сметоизвозване на битови отпадъци, които в повечето случаи са част от Регионална система за управление на отпадъците. Генерираните отпадъци се обезвреждат чрез депониране на регионални депа, на някои от които има сепариране и отделяне на рециклируемата фракция, а други - компостиращи инсталации за биоразградими отпадъци. В повечето общини има изградени системи за разделно събиране на отпадъци от опаковки.

По отношение на строителните отпадъци – има изградени регионални съоръжения за предаване и третиране на строителни отпадъци, но за много места липсват депа за строителни отпадъци. Общините на територията на РИОСВ – Русе, депонират строителните отпадъци съвместно с битовите на регионалните депа. Някъде са изградени мобилни или стационарни инсталации за извършване на дейности по третиране на строителни отпадъци (рециклиране).

За общините, в които има населени места с население над 10 000 жители, са определени площадки за възмездно предаване на разделно събрани отпадъци от домакинствата, в т. ч. едрогабаритни отпадъци, опасни отпадъци и други.

На територията на всички РИОСВ, фирмите, при чиято дейност се образуват производствени и опасни отпадъци, имат обособени площадки за разделното им събиране и тяхното временно съхранение, водят отчетност за количествата образувани и предадени отпадъци и имат сключени договори за тяхното предаване с фирми, притежаващи разрешителни по чл. 35 от Закона за управление на отпадъците.

В ДЕО подробно е описано управлението на битовите и строителните отпадъци по данни от годишните доклади за състояние на околната среда, за 2023 година на съответните РИОСВ.

4.1.8. Опасни химични вещества и риск от големи аварии

Дейността по опасни химични вещества и управление на риска е свързана с прилагане изискванията на Закона за защита от вредното въздействие на химичните вещества и смеси и Глава седма, Раздел I от Закона за опазване на околната среда.

Данните от годишните доклади на РИОСВ на територията на БДЧР показват, че дружествата произвеждат, използват и съхраняват химични вещества и смеси в съответствие с изискванията на екологичното законодателство по химикали и съгласно условията за безопасно съхранение на химикалите, посочени в информационните листи за безопасност. Извършените проверки по Регламент (ЕО) 1907/2006 – REACH, показват продължаване на контрола по изпълнения на мерките, предвидени в сценариите на експозиция в разширените информационни листи за безопасност, изготвени от производителите на химичните вещества. Не са констатирани несъответствия по отношение дали употребите са в рамките на условията на сценариите на експозиция и прилагане на мерките за управление на риска. Не са констатирани груби нарушения на екологичното законодателство в областта на химикалите.

През 2023 г. е осъществен извънреден контрол на обекти в близост до водни тела с установени превишения по показател „трибутилкалаени съединения – ТВТ“. При извършените проверки не е установена употребата и съхранението на химични вещества, смеси и изделия, в състава на които да се съдържат органикалаени съединения.

В предприятията, в които се извършват дейности, свързани с обработка, съхранение или използване на опасни вещества се класифицират с висок/нисък рисков потенциал, поради възможността от възникване на авария, водеща до сериозни поражения за конкретния обект или за заобикалящата го среда. Класификацията се извършва още на най-ранния етап от реализирането на инвестиционно предложение за изграждане на ново и/или изменение/разширение на съществуващо предприятие с висок или нисък рисков потенциал. Операторите са длъжни да оценят вида и количеството на опасните вещества от Приложение № 3 на ЗООС, които ще бъдат налични в предприятието, капацитета на съоръженията за тяхното съхранение и употреба, както и да изготвят оценка на рисковете от големи аварии и планираните мерки за предотвратяването им и ограничаване на последствията за човешкото здраве и околната среда. В случай на идентифицирана вероятност от засягане на повърхностни и/или подземни води или водни обекти, се уведомява директора на съответната басейнова дирекция, за предприемане на действия от неговите компетентности.

Изпълнението на задълженията на операторите на предприятия с висок/нисък рисков потенциал се контролира чрез извършването на съвместни проверки от комисии, определени със заповед на министъра на околната среда. В Приложение 8 към ДЕО са описани всички предприятия/съоръжения, на територията на страната, класифицирани по реда на Глава Седма, Раздел I от ЗООС. Представена е актуална информация за местоположението им, отстоянията до водните обекти, в чиито водосбор попадат, зоните на сериозни поражения, определени от операторите и описание на мерките за предотвратяване, контрол и ограничаване на неблагоприятните последствия.

При извършеният през 2023 г. контрол е установено, че проверените оператори на територия на БДЧР изпълняват управленските, превантивните и техническите мерки за

предотвратяването на големи аварии, прилагат ангажиментите си, декларирани в Политиката за предотвратяване на големи аварии с опасни вещества по отношение на безопасната експлоатация на предприятията, спазват процедурите за периодична оценка ефективността и адекватността на системата за управление на мерките за безопасност.

4.1.9. Вредни физични фактори

4.1.9.1.Шум

Резултатите от мониторинга на шума като цяло показват, че създадената акустична обстановка не се различава съществено от установената такава в последните години. Основните източници на шум са свързани с лошо организирания на места автомобилен поток, транзитното преминаване на тежкотоварни автомобили през някои населени места, влошеното пътно покритие, минималното разстояние между сградите и пътните платна, липсата на достатъчно места за паркиране, както и липса на градски транспорт на места.

Конкретните резултати от проведения мониторинг от страна на РЗИ, показват, че основните превишения на допустимите шумови нива се отчитат в зоните, разположени на улици с интензивен автомобилен трафик и в тези за обществен и индивидуален отдих.

Данните на годишните доклади на РИОСВ за 2023 г., показват, че извършените от предприятията собствени периодични измервания, както и планови проверки от страна на компетентните органи, не са констатирани превишения на граничните стойности на нивата на шум по границите на промишлените източници и/или в местата на въздействие. Не са констатирани нарушения по прилагането на ЗЗШОС.

4.1.9.2.Вибрации

Вибрациите се генерират основно от транспорта, технологичното оборудване на предприятията, както и от работата на строителна техника и механизация. Вибрациите от строителната техника са ограничени в обхвата на съответната площадка и нормалната им експлоатация не е източник на вибрации в околната среда. Функционирането на технологичното оборудване в промишлените предприятия е възможно да предаде вибрации в земната основа, но те се ограничават чрез изграждането на специални фундаменти. При строителството на автомобилни пътища и железопътна линии се използват технологии, осигуряващи бързо затихване на възникналите вибрации от транспортните средства и се предотвратява разпространението им в околната среда.

4.1.9.3. Нейонизиращи лъчения

Основен източник на ЕМП за района на БДЧР са антените на Пристанищната инфраструктура. Те са общо 20 броя и обхващат райони и дълбоко във вътрешността на морето по хоризонтална насоченост. Радарите на Пристанищната инфраструктура излъчват високи интензитети на ЕМП, но те основно са насочени в посока към морската повърхност. Водната повърхност отразява електромагнитните вълни, поради което те не навлизат под повърхността на водата.

Отговорна институция за обобщаването на резултатите от мониторинг на източниците от ЕМП, извършван от РЗИ в страната, е Националният център по

обществено здраве и анализи (НЦОЗА). Резултатите показват, че средните стойности на електромагнитното поле, измерени от РЗИ са в границите на нормата.

4.1.9.4. Йонизиращи лъчения

Данните публикуван от ИАОС, показват, че не са регистрирани стойности на радиационните гама-фон, различни от естествените, не е наблюдавана тенденция за повишаване на обемната специфична активност на естествените и техногенни радионуклиди в атмосферния въздух, в необработваемите почви не са констатирани изменения над характерните за съответните райони стойности на специфичната активност на естествените и техногенни радионуклиди, както и не са установени замърсявания на повърхностните водни тела.

Радиологичен мониторинг на околната среда в териториалния обхват на БДЧР, се извършва от РИОСВ-Русе и РИОСВ – Бургас. Годишните резултати за 2023 г. от гама-спектрометричния анализ на почвена проба от хвостохранилище „Росен“ са в рамките на характерните за пункта стойности за нуклидите Уран – 238 и Радий-226. Регистрираните многократни превишения на стойностите през 2022 г., са предизвикани от външна намеса – изкопни дейности за подмяна на канавки на хвостохранилището.

4.1.10. Материални активи

Основните материални активи, които имат отношение към оценката на въздействието от прилагането на ПУРБ са елементите на водностопанската инфраструктура. Те включват:

- Язовири;
- Водоелектрически централи (ВЕЦ);
- Водовземни съоръжения (речни водохващания, водовземания от язовири, каптажи, тръбни галерии, шахтови и тръбни кладенци);
- Водопроводна мрежа (ВМ) и пречиствателни станции за питейни води (ПСПВ);
- Канализационна мрежа (КМ) и пречиствателни станции за отпадъчни води (ПСОВ);
- Корекции на реки и съоръжения по тях (шлюзове, саваци и др.).

Язовири

На територията на Черноморския район има 8 бр. комплексни и значими язовири с обем 1 123.02 млн. м³ обем, което представлява 16.8% от общия обем за страната. Черноморският РБУ е районът в страната, в които завирният обем на комплексните и значими язовири е най-малък. Три от тях (Тича, Камчия и Ясна поляна) имат питейно-битово предназначение, като към тях са изградени пречиствателни станции за питейни води. За резервно питейно-битово водоснабдяване са предназначени язовирите Порой и Ахелой, които имат общ обем 57.6 млн. куб. м., а язовирите Съединение и Георги Трайков (Цонево) с общ обем 342.8 млн. куб. м. се използват за напояване.

По-малките язовири извън посочените язовири в Приложение № 1 към чл. 13, т. 1 от Закона за водите в Черноморския РБУ са 513 броя с приблизителен завирен обем от 424 млн. м³.

Водоелектрически централи (ВЕЦ)

На територията на Черноморски РБУ няма обекти на хидроенергетиката от национално значение. Има изградени пет МВЕЦ.

Водовземни съоръжения

По данни от Проект на ПУРБ 2022-2027, на територията на Черноморски РБУ има издадени разрешителни за 136 бр. съоръжения за водовземане от повърхностни водни тела. Според „Анализ на водностопанската инфраструктура“ в Черноморски РБУ има общо 1267 водовземни съоръжения (речни водохващания, водовземания от язовир, каптажи, тръбни галерии, каптажни и тръбни кладенци). Според анализа, това число следва да се възприема като подценено, тъй като в страната повече от 500 населени места не са обхванати от организирано водоподаване от ВиК оператори, като в същото време имат изградени собствени водопроводни мрежи, към които има действащи водовземни съоръжения, които не са отразени в активите.

Водопроводна мрежа и пречиствателни станции за питейни води (ПСПВ)

По данни от НСИ, 100% от населението на Черноморски РБУ е обхванато от водопроводната мрежа. Съгласно данните в „Анализ на водностопанската инфраструктура“ общата дължина на водопроводната мрежа в района е 18 619 хил. км., като от тях 7 394 хил. км. са външни водопроводи, а 11 226 хил. км.

Като цяло, водопроводната мрежа в Черноморския район е в лошо състояние, което обяснява и високия процент загуби на вода във водопроводната мрежа, който за периода 2014-2017 г. е бил 57.5% (по данни от Проект на ПУРБ 2022-2027 на Черноморски район).

На територията на Черноморския РБУ има изградени 3 ПСПВ (съгласно Анализ на водностопанската инфраструктура), като по данни от Проект на ПУРБ 2022-2027 за Черноморски район, за периода 2014-2017 г. делът на населението, свързано с ПСПВ, е бил 69.5%, което е много над средната стойност за страната от 48.7%.

Канализационна мрежа (КМ) и пречиствателни станции за отпадъчни води (ПСОВ)

Според „Анализ на водностопанската инфраструктура“ към Националната стратегия за управление и развитие на водния сектор, общата дължина на канализационната мрежа в Черноморския РБУ е 2 358 хил. км, но това число вероятно е силно подценено поради лошото качество на информацията, подавана от ВиК операторите. По данни от НСИ, през 2022 г. делът на обслуженото население от обществената канализация в Черноморския РБУ е бил 79,5%.

Канализационна мрежа в Черноморския район е в лошо състояние, до голяма степен поради това, че е изградена от материали, които не отговарят на съвременните изисквания, както и че експлоатационния период на голяма част от мрежата е изтекъл. Основната част от канализационната мрежа в района е изградена преди 1980 г., което означава, че експлоатационния период на канализационните тръби, изградени през този период главно от бетон, стоманобетон с различни профили, е изтекъл.

По данни от Проект на ПУРБ 2022-2027 на Черноморски район, на територията на Черноморски РБУ функционират 32 бр. ПСОВ, обслужващи агломерации с над 2 000

е.ж. От тях 4 бр. обслужват агломерации с над 100 000 е.ж., 22 бр. – агломерации с между 10 000 и 100 000 е.ж., и 6 бр. – агломерации между 2 000 и 10 000 е.ж.

Някои от тях имат нужда от ремонт, реконструкция и модернизация поради морално остарели съоръжения, невъзможност за редуциране на азот и фосфор, включване на дъждовни/дренажни и води от басейни в ПСОВ.

На територията на Черноморски РБУ има и 12 бр. агломерации под 2 000 е.ж. с изградени ПСОВ, които заустват пречистените отпадъчни води в Чувствителни зони.

По данни на НСИ през 2022 г. делът на населението в Черноморския РБУ, свързано с пречиствателни станции за отпадъчни води е бил 77.2%, което е над средната стойност за страната, която е 67.2%.

Корекции на реки и съоръжения по тях (шлюзове, саваци и др.)

По данни от „Анализ на водностопанската инфраструктура“ към Националната стратегия за управление и развитие на водния сектор в Черноморския РБУ има 646.05 km корекции на реки, като при тях съществуват редица проблеми, част от които са:

- Късане на предпазните диги;
- Разрушаване на металните части на шлюзовете;
- Разрушаване на дънни прагове и изградени бентове при водохващания;
- Разрушаване на надлъжни и напречни брегоукрепителни съоръжения и др.

4.1.11. Население и човешко здраве

Както е описано в т. 2.4 по-горе, в Черноморски район за басейново управление на водите попадат изцяло или частично областите Варна, Добрич, Шумен, Търговище, Разград, Бургас, Сливен и Ямбол и общините Айтос, Бургас, Камено, Карнобат, Малко Търново, Несебър, Поморие, Приморско, Руен, Созопол, Средец, Сунгурларе, Царево, Аврен, Аксаково, Белослав, Бяла, Варна, Ветрино, Девня, Долни чифлик, Дългопол, Провадия, Суворово, Добричка, Балчик, Шабла, Генерал Тошево, Велики Преслав, Венец, Върбица, Вълчи дол, Каолиново, Каспичан, Каварна, Лозница, Никола Козлево, Нови пазар, Смядово, Хитрино, Шумен, Търговище, Омуртаг, Болярово, Стралджа, Котел, Сливен.

4.1.11.1. Демографски характеристики

Общият брой на населението е около 1 347 хил. жители и представлява 17,5% от населението на Република България. Средната гъстота на населението е 67- 87 % от средната за страната.

Разпределението на населението по области в Черноморски басейнов район показва значителни различия, което е индикатор за различия и в общото социално-икономическо развитие в района – с най-голям брой, почти половината от населението на района е в областите Варна (434 191 жители) и област Бургас (384 446 жители). Останалите представени области в Черноморски район за басейново управление са с по-малък брой население, като най-слабо населената област е Търговище с 95 609 души население.

По гъстота на населението водещо място заема област Варна със 113,6 жители/km², значително надвишаваща гъстотата на населението в другите области от Черноморски басейнов район. Областите Бургас, Шумен и Сливен са с гъстота на населението около 48-49 жители/km², а с най-ниска плътност на населението са областите Добрич и Ямбол с около 31 жители/km².

Механичният прираст за района (вътрешна миграция) е с променлив интензитет през разглежданите години, повлиян предимно от стойностите на заселванията, докато изселванията не се променят съществено. Наблюдават се положителни тенденции по отношение на механичния прираст. През 2021 г. преобладават отрицателните стойности на механичен прираст с водещо място област Сливен (- 871 жители), следвана от област Ямбол (- 446 жители), Добрич (- 180 човека), Разград (- 161) и Търговище (- 88).

През 2022 г. и 2023 г. броят на областите с отрицателен механичен прираст рязко намаляват, съответно: през 2022 г. само в област Ямбол се отчитат напуснали 39 човека, през 2023 г. от област Ямбол са се изселили 95 жители, от област Сливен – 7 жители. Процесите на изселване са най-интензивни в област Ямбол и за трите години, следвани от област Сливен.

Отчитат се няколко успешно развиващи се райони с постоянно и увеличаващо се заселване – област Бургас (прираст от 3022 човека през 2021 г. до 7849 човека през 2023 г.), област Варна (от 2812 човека през 2021 г. до 5351 човека през 2023 г.), Шумен (от 216 човека през 2021 до 1441 през 2023 г.). В област Добрич и Разград също се отчитат положителни тенденции - от отрицателен прираст през 2021 г. се достига до положителен такъв през 2023 г.

Раждаемостта като цяло за областите Сливен, Ямбол и Варна е по-висока от средната за страната и през трите години. През 2023 г. и в област Бургас се отчита по-висока раждаемост от средната за страната.

Като цяло, раждаемостта е по-висока в градовете спрямо селата, с изключение на областите Разград, Бургас, Сливен и Ямбол. Тези области се характеризират с много и добре развити села, в които живеят млади хора.

Смъртност - Коефициентът на смъртност през разглеждания период показва снижение както общо за страната, така и за всички области в обхвата на БДЧР. Високата смъртност през 2021 г. и 2022 г. се свързва с наличието на Ковид 19 пандемията, а през 2023 г. е налице връщане на нивата от преди пандемията.

През 2021 г. и 2022 г. по-висок коефициент на смъртност от средния за страната се установява в областите Разград, Добрич, Търговище, Шумен и Ямбол. Значимо по-ниска от средната в страната е смъртността в областите Варна и Бургас.

През 2023 г. по-висок коефициент на смъртност от средния за страната е налице в областите Разград, Добрич, Търговище, Шумен, Бургас, Сливен и Ямбол. По-ниска от средната в страната е смъртността в област Сливен, а значимо по-ниска – само в област Варна.

Детската смъртност в района също е различна и значително варира в различните области и по години. През 2021 г. и 2022 г. в областите Шумен, Разград,

Сливен, Ямбол и Бургас тя е по-висока от средната за страната, докато в останалите области е по-ниска. Прави впечатление много високата детска смъртност в област Сливен -14,8 %, при средна за страната – 6,6%.

Данните показват, че Коефициентът на детска смъртност не зависи от Ковид 19 пандемията и през 2023 г. в някои от областите (Разград и Ямбол) е налице повишаване на детската смъртност, докато в Търговище, Добрич и Шумен намалява значително.

Естествен прираст - Разликата между ражданията и умираанията формира естествения прираст на населението. Като цяло, естественият прираст на ниво държава през последните години е отрицателен, което е сериозен демографски проблем.

Естественият прираст общо за страната и по области, през трите анализирани години е с отрицателни стойности.

Областите с най-добро съотношение между раждаемост и смъртност са Варна, Бургас и Сливен.

Областите Варна, Бургас и Сливен са с най-ниски отрицателни стойности. Това са областите с най-благоприятни тенденции по отношение на естествения прираст (най-добро съотношение между раждаемост и смъртност). Всички останали области са с по-високи отрицателни стойности от средните за страната.

В резултат на естественото и механичното движение на населението в края на 2023 г. във всички области на страната населението намалява. Изключение правят само областите Варна и Бургас, в които увеличението на населението се дължи едновременно на естествен и механичен прираст. Тези данни показват много положителни тенденции в демографските показатели за Черноморски район и по-специално за Варненска и Бургаска област.

4.1.11.2.Здравно състояние на населението

Заболеваемостта сред населението в Черноморски басейнов район като цяло за повечето области е по-ниска от средната за страната както общо, така и по отделни нозологични единици.

Наблюдава се разнообразно разпределение на инфекциозната заболеваемост при различните области, без определена зависимост.

Скарлатина се среща най-често в област Ямбол, Бургас и Добрич значително над средните за страната; коклюш и епидемичен паротит - не са регистрирани случаи; варицела – най-много са случаите във Варна, Добрич, Търговище и Шумен; лаймска берилиоза – преобладаващо в Разград, Добрич и Бургас; вирусни хепатити – Сливен, Търговище и Ямбол.

Случаите на активна туберкулоза преобладават в Сливен, Ямбол и Шумен, със стойности, надвишаващи средните за страната, а в другите области са около или под средните за страната.

Заболеваемост от злокачествените заболявания е разгледана в ретроспективен период от 10 години за по-точна оценка на нивото и тенденциите в

заболеваемостта от злокачествени заболявания в областите от Черноморски басейнов район.

През представения период както в страната, така и в конкретните области е налице разнообразна динамика в показателя „Новооткрити злокачествени заболявания“, но без ясна тенденция за увеличаване. Дори напротив, в някои области се отчита намаляване на относителния дял на новите случаи за този период.

През целия изследван период заболеваемостта от злокачествени заболявания е по-ниска от средната за страната за областите Разград, Добрич, Търговище и Сливен. Само 2 области са със заболеваемост, по-висока от средната за страната – Бургас и Ямбол, но е налице отчетлива тенденция за намаляване на новите случаи към 2022 г.

Всички разгледани области показват благоприятни тенденции по отношение на нивата и динамиката на заболеваемостта от злокачествени заболявания в сравнение със средните стойности за страната.

Черноморският район се определя като благоприятен по отношение на човешкото здраве – основните здравни показатели на населението са по-добри от средните за страната. Наблюдава се благоприятна тенденция на по-ниска заболеваемост от средната за страната и тенденция за намаляването ѝ към 2022 г.

4.1.1.3. Фактори на жизнената среда

По отношение на факторите на жизнената среда РЗИ ежегодно разработват следните доклади: Доклади - питейни води, Доклади – ЕМП, Доклади – шум и Доклади – въздух.

Три от на факторите на жизнената среда (от т. 1 до т. 3), свързани с водите (1. води, предназначени за питейно-битови нужди, 2. води, предназначени за къпане и 3. минерални води, предназначени за пиене или за използване за профилактични, лечебни или за хигиенни нужди), се разглеждат в ПУРБ и в ЕО са включени към компонент Води.

Заложените цели и мерки в ПУРБ не са свързани с генериране на вредности шум, вибрации, йонизиращи и нейонизиращи лъчения, химични фактори и биологични агенти, както и замърсители на КАВ.

4.2. Евентуално развитие на околната среда без прилагането на ПУРБ за ЧРБУ за периода 2022-2027 г.

4.2.1. Климат и атмосферен въздух

Неприлагане на проекта на ПУРБ 2022-2027 г. няма да доведе до промени в климата и до промени в качеството на атмосферния въздух в разглеждания район.

4.2.2. Води

Без прилагането на ПУРБ няма да бъдат изпълнени изискванията на РДВ, както и на Закона за водите, в който са транспонирани европейските изисквания за управление на водите.

При сценарий без прилагане на ПУРБ се очаква съществуващите проблеми по отношение на качеството и управлението на водите да продължат и във времето да се

задълбочават, като това важи с особена сила за повърхностните водни тела, които към момента не са постигнали добро екологично състояние/потенциал и химично състояние.

При неприлагане на ПУРБ ще се запази и/или влоши химичното и количественото състояние на подземните води, т.е. няма да се осъществи подобряване и възстановяване на водните тела; няма да се осъществят дейностите по ограничаване на въвеждането на замърсители в подземните води; няма да се постигнат стандартите и целите за защитените територии.

Всички идентифицирани проблеми ще продължат да съществуват и вероятно да се задълбочават и е възможно да затрудни осигуряването на качествена и чиста вода за задоволяване на питейно-битовите нужди на населението в наблюдаващите се условия на засушаване.

4.2.3. Почви

Неприлагането на ПУРБ ще окаже неблагоприятно въздействие върху почвите, най-вече поради продължаване на процесите на влошаване на характеристиките ми, причинени пряко или косвено от заустването на непречистени води, инфилтрат от нерегламентирани депа за битови отпадъци, интензивно земеделие и използване на препарати за растителна защита, както и от проявите на различни деградационни процеси.

4.2.4. Ландшафт

При нереализиране на ПУРБ ще се задълбочат геоекологичните проблеми, свързани с увеличаване на интензивността в усвояването на нови територии за различни видове стопански дейности, от които с най-неблагоприятно въздействие върху ландшафтите са дейностите за добив на полезни изкопаеми. Неприлагането на ПУРБ би довело до компрометиране на хидромелиоративните системи, водопроводните и канализационните системи и др., което ще има негативни въздействия върху различните ландшафтни компоненти и ще доведе до трайното им влошаване.

4.2.5. Биологично разнообразие

ПУРБ е стратегически документ, целящ постигането на добро състояние на водите в РБУ. В този аспект неприлагането на ПУРБ ще се отрази негативно на водозависимите и други компоненти на биологичното разнообразие, чието благоприятно природозащитно състояние зависи от доброто състояние на водите.

Неприлагането на ПУРБ ще възпрепятства и постигането на целите на обявяване на защитените зони от Натура 2000.

4.2.6. Културно-историческо наследство

Неприлагане на ПУРБ за ЧРБУ няма да окаже пряко въздействие върху културното наследство. Не постигането на целите за намаляване на антропогенното замърсяване може да има обаче косвен отрицателен ефект върху подводното културно наследство в резултат от влошаване състоянието на морските води, което може да доведе до промяна в химичната и биологична среда, която в момента спомага за запазване на археологическите обекти на морското дъно.

4.2.7. Отпадъци

Всички общините на територията на Басейнова дирекция "Черноморски район" имат разработени програми за управление на отпадъците по чл. 52, ал. 6 от Закона за управление на отпадъците за периода 2021-2028 г. Неприлагане на проекта на ПУРБ 2022-2027 г. няма да доведе до промени в състоянието на отпадъците.

4.2.8. Опасни химични вещества

Не се очаква промяна (положителна или отрицателна) в състоянието на опасните химични вещества и риска от големи аварии при сценарий без прилагане на ПУРБ.

4.2.9. Вредни физични фактори

Не се очаква промяна (положителна или отрицателна) в състоянието на вредните физични фактори при сценарий без прилагане на ПУРБ.

4.2.10. Материални активи

Проекта на ПУРБ за периода 2022-2027 г. съдържа редица мерки, насочени към подобряване на съществуващите материални активи, представляващи елементи на водностопанската инфраструктура и изграждането на нови, с отношение към устойчивото управление на водните ресурси и опазването им от замърсяване. В тази връзка неприлагането на проекта ще се отрази негативно на експлоатационните характеристики на материалните активи и се очаква да има косвено неблагоприятно въздействие върху състоянието на водите.

4.2.11. Население и човешко здраве

Прилагането на ПУРБ е изискване на европейското и българското законодателство и евентуалното негово неприлагане излага на риск възможността за създаване на условия за подобряване на околната среда и на здравното състояние на населението.

Неприлагането на ПУРБ ще затрудни осъществяването на мерки за намаляване на замърсяването на водите от различни източници (промишленост, селско стопанство, битови дейности и пр.), което ще се отрази неблагоприятно върху здравното състояние на населението и представлява предпоставка за нарушаване на наблюдаваните благоприятни тенденции и повишаване на здравния риск.

Без прилагането на ПУРБ няма да се подобри качеството и безопасността на отпадъчните води (като резултат от неизграждането на нови пречиствателни съоръжения). Замърсените и непречистени отпадъчни води могат да бъдат рисков фактор за злокачествени заболявания сред населението, особено децата; за вродени аномалии при новородените, за сърдечно-съдови заболявания и др.

Прилагането на ПУРБ е необходимо и за осигуряване на достъпа до водните ресурси на Черноморския район като цяло, което благоприятства подобряването на градската среда и условията за отдих и рекреация.

5. ХАРАКТЕРИСТИКА НА ОКОЛНАТА СРЕДА ЗА ТЕРИТОРИИ, ЗА КОИТО СЪЩЕСТВУВА ВЕРОЯТНОСТ ДА БЪДАТ СЪЩЕСТВЕНО ЗАСЕГНАТИ

Отчитайки, че няма конкретна информация за инвестиционните намерения, които ще бъдат изпълнени по залегналите в ПУРБ мерки, на този етап се приема, че това може да е цялата територия на Басейнова дирекция „Черноморски район“. Затова най-важното условие преди изпълнението на проектите по мерките от плана е за същите да се проведе съответната приложима процедура по реда на глава шеста от ЗООС – в случай на необходимост преценяване на необходимостта от извършване на ОВОС, извършване на ОВОС и/или оценка за съвместимост с предмета и целите на опазване на защитените зони.

В настоящата точка се обръща внимание на характеристиката на околната среда за териториите, които ще бъдат най-значително засегнати от реализацията на плана - териториите, в които ще бъдат реализирани предвидените за водните тела мерки.

5.1. Климат и атмосферен въздух

Климат

В цялост ПУРБ дава рамката за опазване и възстановяване на екологичното и химично състояние на повърхностните водни тела и количественото и химично състояние на подземните водни тела, като това от своя страна е предвидено да се изпълни чрез прилагането на конкретни мерки, които пряко или косвено имат отношение към борбата с климатичните промени и най-вече адаптацията към промените в климата на водния сектор.

По отношение на климата и измененията в климата не се очаква съществено засягане на територията, като предвидените дейности по мерките, макар да са източник на парникови газове, ще са в количества с подмрежов ефект за пространствените мащаби на изменение на климата. Не се очаква изменение в режима и пространственото разпределение на стойностите на климатичните елементи в разглеждания район. Предвиденото по някои мерки изграждане на нови водоеми и други микроструктури за задържане на водни количества донякъде ще допринесе за промяна на микроклимата на локално ниво, което обаче ще е твърде незначително и без последствия на по-голяма площ.

Атмосферен въздух

Реализирането на ПУРБ за периода 2022 – 2027 г., не е свързано със значително засягане на територии по отношение на КАВ.

Въздействия върху КАВ в района на прилагане на плана ще има основно по време на строително-монтажните работи. Тези въздействия ще бъдат временни, локални и напълно обратими, без потенциал за промяна на КАВ в близко разположените или пряко засегнати населени места. Оценяват се като незначителни.

5.2. Води

По отношение на повърхностните и подземните води, зоните за защита на водите

и риска от наводнения няма територии, които вероятно да бъдат значително засегнати с реализацията на ПУРБ в отрицателна посока.

В цялост отрицателни въздействия върху водите се очакват само по време на реализацията на структурните мерки, свързани с изграждането, реконструкцията или модернизацията на определени съоръжения и обекти и засягащи водни обекти. Тези въздействия по своята същност са временни, локални, обратими и се оценяват като незначителни.

От друга страна, съгласно Закона за водите, всички води и водни обекти се опазват от изтощаване, замърсяване и увреждане с цел поддържане на необходимото количество и качество на водите и здравословна околна среда, съхраняване на екосистемите, запазване на ландшафта и предотвратяване на стопански щети, като за целта се учредяват и зони за защита на водите, съгласно чл. 119а от ЗВ. Реализацията на ПУРБ на ЧР в своята цялост ще има положително въздействие върху повърхностните и подземните води, което при прилагането на редица от дейностите по мерките се оценява и като значително. Очакваното въздействие върху водите и водните обекти се характеризира като регионално – за целия район на БДЧР, постоянно и необратимо.

5.3. Почви

Засегнатите терени от реализацията на редица от структурните мерки от ПУРБ ще бъдат ограничени по обхват, а очакваното въздействие не се оценява като значително. Необходимо е при проектирането и изпълнението на проектите, свързани с изграждането на нови обекти, да се предприемат необходимите мерки за опазване на почвената покривка и рекултивация, така че да не се допускат ерозионни процеси и в максимална степен да бъдат възстановени почвените ресурси след приключване на строителството. Всички строителни работи следва да бъдат предшествани от изземване и съхраняване на хумусния слой, с цел неговото опазване и последващото му използване за рекултивация.

Изпълнението на мерките, които са свързани с възстановяване и рекултивация на увредени терени, вкл. засегнати и от минната дейност такива, се цели намаляване на дифузното натоварване на повърхностните води, но те ще окажат положително въздействие и върху почвите, което в редица от случаите може да се оцени като значително, постоянно и необратимо.

5.4. Ландшафт

Реализацията на мерките от ПУРБ не се очаква да доведе до съществено отрицателно засягане на определени територии по отношение на ландшафта и неговите компоненти. При изпълнение на действия, свързани с рекултивацията на увредени терени, забрана за сечи в определени зони, възстановяване на увредена инфраструктура с отношение към управлението на водите и пр., се очаква с положително въздействие върху ландшафта, чрез подобряване на визуално-естетичните характеристики на същия.

5.5. Биологично разнообразие, защитени зони и защитени територии

Биологично разнообразие

По отношение на биологичното разнообразие са възможни временни, локални и обратими въздействия, оценявани като незначителни, породени от праховите и газови

емисии в атмосферата, както и увеличените шумови нива, генерирани в хода на реализацията на дейностите по редица от структурните мерки към ПУРБ.

Трайна загуба на площ, с възможност да се засегнат природни местообитания и местообитания на видове от конзервационна значимост, увреждане на почвена покривка и промени в характерен за района ландшафт се очакват единствено при изграждане на нови съоръжения, като напр. влажни зони, допълнителни ретензионни обеми, ПСОВ, събирателни и отводнителни системи и др. Именно тези дейности имат потенциал за значително въздействие върху биоразнообразието предвид липсата на точно местоположение и параметри на конкретни проекти, което не позволява на този етап да се прецени значимостта на въздействието. При всички случаи въздействието следва да се оценява за всеки проект поотделно в хода на приложимата процедура по реда на глава шеста от ЗООС.

Защитени зони

В териториалния обхват на ПУРБ попадат изцяло или частично 53 защитени зони по Директива за местообитанията и 26 защитени зони по Директива за птиците.

Детайлна информация за защитените зони в обхвата на ПУРБ е представена в изготвения Доклад за оценка на степента на въздействие (ДОСВ), който е неделима част от настоящата ЕО, където е представена и детайлна информация за очакваните въздействия и тяхната значимост.

Защитени територии

В териториалния обхват на ПУРБ по данни от Регистъра на защитените територии⁸ попадат изцяло или частично 203 защитени територии по смисъла на Закона за защитените територии (ЗЗТ), сред които: 4 природни парка (ПП), 11 поддържани резервата (ПР), 10 резервата, 113 защитени местности (ЗМ) и 65 природни забележителности (ПЗ).

Всички мерки и предвидените за реализацията им действия са съобразени с режимите на защитените територии, определени със ЗЗТ, заповедите за обявяването им и утвърдените планове за управление им. Не се очаква реализацията на ПУРБ да доведе до съществено отрицателно засягане на ЗТ по Закона за защитените територии. Ограничаването на замърсяването на водите и водните обекти и подобряването на тяхното състояние се очаква да има положително въздействие, макар и в повечето случаи косвено, върху обектите на опазване в съответните защитени територии.

5.6. Културно-историческо наследство

Дейностите по мерките, които не са свързани със строителство на нови обекти или разширяване на съществуващи такива, нямат потенциал за значително засягане и негативно въздействие върху обекти на културното наследство. Всяка строителна дейност е с потенциала да застраши нерегистрирани до момента археологически културни ценности, в резултат на което да доведе до нарушаване или разрушаване на археологически обекти. В нормативната уредба са предвидени конкретни действия,

⁸ https://eea.government.bg/zpo/bg/index_download.jsp, данни към месец юни.2024 г.

които да се предприемат в случай на откриване на такива обекти, в резултат от прилагането на които няма да се очаква значително отрицателно засягане.

5.7. Отпадъци

Правилното третиране на образуванията в хода реализацията на мерките отпадъци, при спазване изискванията на действащата в страната нормативна уредба за управление на отпадъците, ще предотврати значително отрицателно засягане на територии по отношение на отпадъците.

5.8. Опасни химични вещества и риск от големи аварии

Дейностите от ПоМ към ПУРБ не са свързани с възникването на значително въздействие, поради съхранение и употреба на опасни химични вещества. Предвидените да се реализират дейности са без потенциал за увеличаване на риска от възникване на голяма авария в съществуващи предприятия с нисък и висок рисков потенциал в границите на БДЧР.

5.9. Вредни физични фактори

Незначителни шумови емисии се очаква да се генерират по време на строително-монтажните работи при реализацията на структурните мерки и дейностите по изграждане на нови обекти или рехабилитация и възстановяване на вече съществуващи. Същите ще бъдат временни, локални и обратими и не се очаква да доведат до промяна в акустичната среда в близко разположените населени места и да създадат здравен риск за населението в района.

Фазата на експлоатация на новоизградените и възстановени обекти по структурните мерки не е свързана с генериране на наднормени шумови емисии и промяна в акустичната среда в близките населени места, както и не се очаква да доведе до излъчването на вибрации и електромагнитни лъчения в нива, които да доведат до влошаване показателите на жизнената среда и да създадат риск за здравето на населението.

5.10. Материални активи

Програмата от мерки към ПУРБ предвижда редица дейности, свързани с изграждането на нови обекти, предвид което не се очаква значително отрицателно засягане на територии по отношение на материалните активи, а единствено положително такова, предвид разширяване и модернизиране на материалната база.

5.11. Население и човешко здраве

Предвидените за изграждане обекти по редицата структурни мерки от ПоМ към ПУРБ няма да се явят нови значими източници на вредности в околната среда, които да доведат до влошаване състоянието на жизнената среда на населението и да създадат здравен риск за хората. Гарантирането на сигурност в доставките на чиста и в достатъчни количества вода за питейно-битови цели ще подобри условията на живот на населението

Препоръчително е в периода на изграждане на новопредвидените обекти и рехабилитацията на съществуващите такива, дейностите, техния интензитет и съответно смекчаващите мерки, да бъдат съобразени с най-близко разположените обекти,

подлежащи на здравна защита.

В цялост реализацията на мерките към ПУРБ няма да доведат до значително отрицателно засягане на компонентите и факторите на околната и жизнената среда, както и да създадат рискови условия на живот на хората, застрашавайки тяхното здраве.

6. СЪЩЕСТВУВАЩИ ЕКОЛОГИЧНИ ПРОБЛЕМИ, УСТАНОВЕНИ НА РАЗЛИЧНО НИВО, ИМАЩИ ОТНОШЕНИЕ КЪМ ПУРБ НА БДЧР 2022-2027 Г.

В ДЕО е направен анализ на съществуващите екологични проблеми, с отношение към ПУРБ на ЧРБУ, разгледано е и развитието на установените проблеми без неговото прилагане и развитие на екологичните проблеми или възникване на нови екологични проблеми с прилагането на проекта.

Не се очаква ПУРБ да доведе до задълбочаване на установените проблеми по отношение на околната среда и населението и човешкото здраве, дори напротив, очаква се да помогне за решаване на някои от тях.

7. ЦЕЛИ НА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА НАЦИОНАЛНО И МЕЖДУНАРОДНО РАВНИЩЕ, ИМАЩИ ОТНОШЕНИЕ КЪМ ПУРБ НА БДЧР ЗА ПЕРИОДА 2022-2027 Г. И НАЧИН, ПО КОЙТО ТЕЗИ ЦЕЛИ И ВСИЧКИ ЕКОЛОГИЧНИ СЪОБРАЖЕНИЯ СА ВЗЕТИ ПОД ВНИМАНИЕ

В Доклада за ЕО е направен анализ на относимостта на целите за опазване на околната среда на национално и международно равнище, включени в стратегии, панове и програми, идентифицирани като свързани с целите на опазване на околната среда в ПУРБ за ЧР. Описан е начинът, по който тези цели и всички екологични съображения са взети под внимание при изготвянето на проекта на ПУРБ.

Анализът показва, че ПУРБ съобразява и интегрира в обхвата си целите по опазване на околната среда на национално и международно равнище, които са относими с него и не влиза в противоречие с тях.

8. ВЕРОЯТНИ ЗНАЧИТЕЛНИ ВЪЗДЕЙСТВИЯ ВЪРХУ ОКОЛНАТА СРЕДА

8.1. Анализ и оценка на очакваните значителни въздействия

8.1.1. Методика на оценка

Анализът на възможните значителни въздействия, съгласно изискванията на Директива 2001/42/ЕО за ЕО, Приложение I, разглежда аспектите на околната среда с оглед на вероятните значителни въздействия върху тях. При спазване изискванията на ЗООС, транспониращ Директивата, в настоящата екологична оценка е извършен анализ на очакваните значителни въздействия върху компонентите и факторите на околната среда както на ниво цели на проекта на ПУРБ на БДЧР за периода 2022-2027 г., така и на

ниво мерки и действия за тяхното изпълнение. Оценката е извършена съобразно нивото на подробност на същите.

За целите на екологичната оценка, още на етапа на Заданието бе извършен анализ и всяка мярка бе категоризирана според начина, по който се предвижда тя да бъде реализирана, а именно:

- Структурни мерки – това са мерки, действията за прилагане на които предвиждат да бъдат извършени различни по вид физически интервенции в териториите, като строително-монтажни дейности, залесителни дейности и др. Структурните мерки е възможно да имат пряко въздействие върху компонентите на околната среда и ще бъдат подложени на оценка.
- Неструктурни мерки – Това са мерки, действията за прилагането на които не предвиждат реална физическа намеса в териториите. Прилагането им ще е свързано със законодателни инициативи, разработване на стратегически документи, провеждане на административни процедури, обучения, информационни кампании и др. Неструктурните мерки няма да имат пряко въздействие върху компонентите на околната среда и няма да бъдат предмет на оценката.

За оценката на положителните и отрицателните въздействия на заложените в ПУРБ на ЧРБУ 2022-2027 г. цели, мерки и действия е използвана следната матрица, дадена в Таблица 4 по-долу.

Таблица 4. Рейтинг матрица (матрица на оценките)

+2	Очаквано значително положително въздействие
+1	Очаквано незначително положително въздействие
0	Не се очаква въздействие, няма отношение към компонентите и факторите на ОС или очакваното въздействие е изключително незначително и не би могло да се отчете
-1	Очаквано незначително отрицателно въздействие
-2	Очаквано значително отрицателно въздействие
=	Очаква се въздействие, но поради недостатъчна детайлност на целите/мерките, оценката на въздействието е невъзможна

Оценката на въздействие върху всеки компонент и фактор на околната среда и върху населението е разработена от експертите въз основа на техния опит и добрите практики при изготвяне на такива оценки.

8.1.2. Видове въздействия

Съгласно чл. 86, ал. 3 т 6 от ЗООС, докладът за ЕО задължително съдържа анализ на вероятни значителни въздействия върху околната среда, включително биологично разнообразие, население, човешко здраве, фауна, флора, почви, води, въздух, климатични фактори, материални активи, културно-историческо наследство, ландшафт и връзките между тези въздействия. Видовете въздействия се определят на база на

вторични, кумулативни, едновременни, краткосрочни, средносрочни и дългосрочни, постоянни и временни, положителни и отрицателни последиствия.

Докладът за ЕО анализира и оценява вероятните значителни въздействия върху околната среда, включително вторични, кумулативни, синергични/едновременни, краткосрочни, средносрочни и дългосрочни, постоянни и временни, положителни и отрицателни върху компонентите: въздух и климат, води, почви, ландшафт, биологично разнообразие, включително флора, фауна, защитени територии и зони, културно-историческо наследство, материални активи, население, човешко здраве, отпадъци.

Анализът на възможните значителни въздействия върху гореспоменатите компоненти обхваща всички предвиждания на ПУРБ на ЧРБУ 2022-2027г., пропорционално на тяхната степен на подробност.

Освен това е направено качествено описание на възможните положителни или отрицателни въздействия, които са предизвикани от ПУРБ на ЧРБУ 2022-2027 г, както и предложените необходими смекчаващи мерки. Оценени са преките и косвени, както и кумулативните въздействия. База за оценката са експертните познания на екипа по екологичната оценка. Съдържанието на Доклада за екологична оценка отговаря на изискванията на Директива 2001/42/ЕО и Наредбата за ЕО.

8.2. Оценка на въздействията на ниво цели

Предмет на оценката са актуализираните цели за повърхностните и подземните водни тела, както и за зоните за защита на водите. Изготвена е обобщена оценка на въздействието върху околната среда за всяка конкретна цел, чието постигане е в основата на прилагането на ПУРБ на ЧРБУ за периода 2022-2027 г., като е представена в табличен вид (Таблица 5). Оценката на ниво цели е извършена при съобразяване с очакваните въздействия на отделните мерки върху компонентите и факторите на околната среда (вкл. ХМЕК, БЕК, ФХЕК, СЗ и ПВ, където е възможно).

Таблица 5: Оценка на въздействията на ниво цели на ПУРБ

Цел		Кл		АВ	ПВ	ПЗВ	Пч	Лш	БР	ЗЗ	ЗТ	КИН	От	ОХВ	ВФФ	МА	НЧЗ
		С	А														
I. Цели за опазване на околната среда за повърхностните водни тела																	
1.	Цели за опазване на околната среда по отношение на екологичното състояние																
1.1.	За телата в отлично и добро състояние - поддържане на добро екологично състояние/ потенциал до 2027 г. – 60 тела	+1	+1	0	+2	+1	0	0	+2	+2	+2	0	0	0	0	0	+2
1.2.	За телата в по-лошо от добро състояние, за които сроковете за постигането му са удължени (приложени изключения по чл.4, §4 от РДВ) : Постигане на умерено/добро състояние/потенциал след 2027 г. за показатели с превишения; Поддържане на добро състояние до 2027 г. по БЕК/ФХЕК/СЗ, за които не са установени превишения; Постигане на добро екологично състояние след 2027 г. – 139 тела	+1	+1	0	+2	+1	0	0	+2	+2	+2	0	0	0	0	0	+2
1.3.	За телата в по-лошо от добро състояние, за които са поставени по-малко строги цели (приложени изключения по чл.4, §4 от РДВ): постигане на умерено/добро състояние/потенциал за показатели с превишения след 2027 г.; Поддържане на добро състояние по БЕК/ФХЕК/СЗ, за които не са установени превишения до 2027 г. Постигане на добро екологично състояние след 2027 г. – 6 тела	+1	+1	0	+2	+1	0	0	+1	+1	+1	0	0	0	0	0	+2
1.4.	За телата в неизвестно състояние - постигане на добро екологично състояние до 2027 г.	+1	+1	0	+2	+1	0	0	+1	+1	+1	0	0	0	0	0	+2
2.	Цели за опазване на околната среда по отношение на химично състояние																
2.1.	За телата в добро състояние: поддържане на добро химично състояние до 2027 г. – 128 водни тела	+1	+1	0	+2	+1	+1	0	+1	+1	+1	0	0	0	0	0	+2
2.2.	За телата в непостигащо добро състояние, за които сроковете за постигането му са удължени (приложени изключения по чл.4, §4 от РДВ): намаляване на концентрацията на ПВ, за които са установени превишения на СКОС и поддържане на добро състояние за ПВ, за които не са установени превишения до 2027 г. Постигане на добро химично състояние след 2027 г. – 47 водни тела	+1	+1	0	+2	+1	+1	0	+1	+1	+1	0	0	0	0	0	+2

Цел		Кл		АВ	ПВ	ПЗВ	Пч	Лш	БР	ЗЗ	ЗТ	КИН	От	ОХВ	ВФФ	МА	НЧЗ
		С	А														
2.3.	За телата в непостигащо добро състояние, за които е поставена по-малко строга цел (приложени изключения по чл.4, §5 от РДВ): Намаляване на концентрацията на ПВ, за които са установени превишения на СКОС и поддържане на добро състояние за ПВ, за които не са установени превишения до 2027 г. Постигане на добро химично състояние след 2027 г. – 6 водни тела	+1	+1	0	+2	+1	+1	0	+1	+1	+1	0	0	0	0	0	+1
2.4.	За телата в неизвестно състояние: постигане на добро химично състояние до 2027 г. – 24 водни тела	+1	+1														
II. Целите за опазване на околната среда за подземните водни тела																	
1.	Цели за опазване на околната среда по отношение на химичното състояние																
1.1.	За телата в добро количествено и химично състояние: запазване на добро количествено и добро химично състояние - 31 ПВТ	+1	+1	0	+1	+2	+1	0	+1	+1	+1	0	0	0	0	0	+2
1.2.	За ПВТ в лошо химично състояние: предотвратяване влошаването на химичното състояние по показател/показатели, превишаващи СК, опазване, подобряване и възстановяване на водното тяло за постигане на добро химично състояние, постигане на добро химично състояние – 9 ПВТ	+1	+1	0	+1	+2	+1	0	+1	+1	+1	0	0	0	0	0	+2
1.3.	Подобряване качеството на подземните води, предназначени за питейно-битово водоснабдяване.	+1	+1	0	+1	+2	+1	0	+1	+1	+1	0	0	0	0	0	+2
2.	Цели за опазване на околната среда по отношение на количественото състояние																
2.1.	Запазване на добро количествено състояние за всички 40 ПВТ	+1	+1	0	+1	+2	0	0	+1	+1	+1	0	0	0	0	0	+2
III. Цели за зоните за защита на водите																	
1.	Цели за зоните за защита на водите предназначени за питейно-битово водоснабдяване – <u>повърхностни води</u>																
1.1.	За зони от категория А1 и А2 – поддържане и предотвратяване на влошаване на състоянието на повърхностните води за пиене, 2027 г.	+1	+1	0	+2	+1	+1	0	+1	+1	+1	0	0	0	0	0	+2

Цел		Кл		АВ	ПВ	ПЗВ	Пч	Лш	БР	ЗЗ	ЗТ	КИН	От	ОХВ	ВФФ	МА	НЧЗ
		С	А														
1.2.	За зони от категория АЗ – за показателите с превишения постигане на съответствие с нормите, посочени в Наредба № 12, до 2027 г.	+1	+1	0	+2	+1	+1	0	+1	+1	+1	0	0	0	0	0	+2
2.	Цели за зоните за защита на водите предназначени за питейно-битово водоснабдяване – <u>подземни води</u>																
2.1.	Подобряване качеството на подземните води, предназначени за питейно-битово водоснабдяване“ за 2 ПВТ в лошо химично състояние (BG2G00000PG026 и BG2G000000Q008)	+1	+1	0	+1	+2	0	0	+1	+1	+1	0	0	0	0	0	+2
2.2.	Предотвратяване влошаването на химичното състояние и намаляване под ПС на концентрациите на замърсителите, които го причиняват - 5 ПВТ	+1	+1	0	+1	+2	0	0	+1	+1	+1	0	0	0	0	0	+2
2.3.	Опазване, подобряване и възстановяване на водните тела за постигане на добро химично състояние - за 5 ПВТ	+1	+1	0	+1	+2	0	0	+1	+1	+1	0	0	0	0	0	+2
2.4.	Запазване на добро количествено състояние - 5 ПВТ	+1	+1	0	+1	+2	0	0	+1	+1	+1	0	0	0	0	0	+2
3.	Цели за зоните с води за отдих, водни спортове и/или за къпане																
3.1.	Намаляване замърсяването на крайбрежните морски води и осигуряване на благоприятни условия за рекреация	0	0	0	+2	+1	0	0	+2	+1	+1	0	0	0	0	0	+2
4.	Цели за зоните, в които водите са чувствителни към биогенни елементи*																
4.1.	Намаляване на замърсяването с азот- и фосфорсъдържащи вещества.	+1	+1	0	+2	+1	0	0	+1	+1	+1	0	0	0	0	0	+1
5.	Цели за зоните за опазване на стопански ценни видове риби и други водни организми**																
5.1.	Намаляване на замърсяването и осигуряване на благоприятни условия за развитие на тези организми, с което се обезпечава опазването им	0		0	+2	+1	0	0	+2	+2	+2	0	0	0	0	0	+1
6	Цели за зони за защита на водите с цел опазване на местообитания, при които поддръжката или подобряването на състоянието на водите е важен фактор за опазването им, включително съответните обекти по „Натура 2000“, определени съгласно Директива 92/43/ЕИО и Директива 79/409/ЕИО***																
6.1.	Цели за зони за защита на водите с цел опазване на местообитания, при които поддръжката или подобряването на състоянието на водите е важен фактор за опазването им, включително съответните обекти по „Натура 2000“, определени съгласно Директива 92/43/ЕИО																

Цел		Кл		АВ	ПВ	ПЗВ	Пч	Лш	БР	ЗЗ	ЗТ	КИН	От	ОХВ	ВФФ	МА	НЧЗ
		С	А														
6.1.1	Постигане на добро състояние на повърхностните води, в които попадат ЗЗ	+1	+1	0	+2	+1	0	0	+2	+2	+2	0	0	0	0	0	0
6.2.	Цели за зони за защита на водите с цел опазване на местообитания, при които поддръжката или подобряването на състоянието на водите е важен фактор за опазването им, включително съответните обекти по „Натура 2000“, определени съгласно Директива 79/409/ЕИО																
6.2.1.	Постигане на добро състояние на повърхностните води, в които попадат ЗЗ	+1	+1	0	+2	+1	0	0	+2	+2	+2	0	0	0	0	0	0
*Специфични екологични цели за тези зони не се определят. Регламентираните в Закона за водите цели за опазване на околната среда, т.е. постигане на добро състояние на повърхностните води се интегрират с целите за защита на водите от еутрофикация.																	
**Специфични екологични цели за тези зони не се определят. Регламентираните в Закона за водите цели за опазване на околната среда, т.е. постигане на добро състояние на повърхностните води, се интегрират с целите за защита на водите със стопански ценни видове риби и други водни организми.																	
***Определените цели са единствено за зони на територията на БДЧР, за които към момента на изготвянето на Плана са разработени специфични и подробни природозащитни цели																	

Легенда: Кл – климат (С – смекчаване; А – адаптация), АВ – атмосферен въздух, ПВ – повърхностни води (вкл. ХМЕК, БЕК, ФХЕК, СЗ, ПВ във води, биота и седименти), ПЗВ – подземни води, Пч – почви, Лш – ландшафт, БР – биологично разнообразие, включващо флора и фауна, ЗТ – защитени територии, КИН – културно-историческо наследство, От – Отпадъци, ОХВ – опасни химични вещества, ВФФ – вредни физични фактори, МА – материални активи, НЧЗ – население и човешко здраве

Целите са с пряко и непряко, кратко, средно и дългосрочно, локално и регионално положително въздействие върху водите, почвите, биологичното разнообразие, ЗЗ и ЗТ, както и населението и човешкото здраве, свързано с предотвратяване на влошаването и запазване на добро екологично състояние и запазване на добър екологичен потенциал и добро химично състояние на повърхностните водни тела, предотвратяване на влошаването и запазване на добро химично и количествено състояние на подземните водни тела, опазване на околната среда, на зоните за защита на водите, предназначени за питейно-битово водоснабдяване, зоните с води за отдих, водни спортове и/или за къпане, зоните, в които водите са чувствителни към биогенни елементи, зони за опазване на стопански ценни видове риби и други водни организми, както и зоните за опазване на местообитанията и видовете.

Постигането на поставените цели се очаква да окаже също пряко и непряко дългосрочно, локално и регионално незначително положително въздействие по отношение на процесите, свързани със смекчаване на неблагоприятните последствия от промените в климата, като се осигури постигането и запазването на доброто количествено и химично състояние на водните тела. Цялостното постигане на устойчиво управление на водните ресурси се очаква да окаже незначително положително въздействие и върху адаптацията към климатичните промени и смекчаване на последиците от тях.

Не се очаква пряко въздействие върху останалите компоненти и фактори, но тъй като целите са насочени към подобряване състоянието на водните тела, което ще доведе и до общо подобряване на състоянието на околната среда, то се очаква да имат по-скоро неутрално към положително въздействие.

8.3. Оценка на въздействията на ниво мерки от ПоМ

В доклада за ЕО е направена подробна оценка на всички мерки в ПУРБ – основни, допълващи и допълнителни. Оценката на ниво мерки включва структурните такива и разглежда всяка мярка самостоятелно, като е направен анализ на очакваните въздействие от реализацията на действията към всяка мярка върху отделните компоненти и фактори на средата. По отношение на компонент повърхностни води, оценката на всяка структурна мярка отчита свързаните с нея конкретни натиск и въздействие, съответно релевантните хидроморфологични елементи за качество (ХМЕК) , БЕК, ФХЕК, и СЗ, които определят екологичното състояние, и ПВ във води, биота и седименти, определящи химичното състояние. Резултатите от направените анализи на очакваните въздействия от реализацията на всяка мярка върху компонентите и факторите на околната среда, както и върху конкретните ХМЕК, БЕК, ФХЕК, СЗ и ПВ (където е възможно) са представени таблично.

Към таблиците е извършено и качествено описание на възможните положителни или отрицателни въздействия, които биха възникнали при прилагането на ПУРБ, както и са предложени необходимите смекчаващи мерки. Оценени са преките и косвени, както и кумулативните въздействия. База за оценката са експертните познания на екипа по екологичната оценка.

В Приложение 1 е представена подробна оценка на въздействията на ниво мерки от ПоМ. В настоящия раздел е представена систематизирана и обобщена оценка на очакваните въздействия върху компонентите и факторите на околната среда на ниво структурни мерки, при прилагане на разписаната в т. 8.1.2 по-горе методика.

Таблица 6. Обобщение на анализа на потенциалното въздействие върху околната среда на ниво основни мерки от ПУРБ

Мярка	Кл		АВ	ПВ	ПЗВ	Пч	Лш	БР	ЗТ	КИН	От	ОХВ	ВФФ	МА	НЧЗ
	С	А													
СА_2 Подобряване на мониторинга на количественото състояние на подземните води	0	+1	0	+1	+1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
СА_8 Осигуряване на измерване на количеството повърхностните води	0	+1	0	+1	+1	0	0	+1	+1	0	0	0	0	0	0
DP_12 Биологични методи за ограничаване на еутрофикацията	0	+1	0	+1	0	0	0	+1	+1	0	0	0	0	0	0
DP_14 Намаляване на дифузното замърсяване от битови отпадъци	0	+1	+1	+2	0	0	+1	+2	+2	0	0	0	0	+1	0
DP_2 Намаляване на дифузното замърсяване от промишлени дейности	0	+1	0/+1	0/+2	0/+2	+1	0/+1	+1/+2	0/+1	0	+2	0/+2	0	0/+1	+1
DP_4 Намаляване на замърсяването от минни дейности	0	+1	0	+2	+1	+1	0	+1	+1	0	0	0	0	0	+1
DW_3 Ограничаване на водовземаването за всяка друга цел, когато съществува риск да се засегне водовземаването за питейно битово водоснабдяване на населението	0	0	0	+1	+1	0	0	=	=	0	0	0	0	+1	+1
DW_5 Проучване и изграждане на необходимата инфраструктура за подобряване на питейното водоснабдяване	0	0	0	0	0	0	0	=	=	0	0	0	0	+1	+1/+2
EW_1 Намаляване на водовземаването чрез въвеждане на водоспестяващи технологии	0	+2	0	+2	+2	0	0	+1	+1	0	0	0	0	+1	+1
EW_2 Намаляване на водовземаването чрез намаляване загубите на вода в общественото водоснабдяване	0	0	0	+2	+2	0	0	=	=	0	0	0	0	+1	+1
GO_3 Подобряване на управлението на водите в зоните за защита на водите	0	+1	0	+1	+1	0	0	+1	+1	0	0	0	0	0	0

Мярка	Кл		АВ	ПВ	ПЗВ	Пч	Лш	БР	ЗТ	КИН	От	ОХВ	ВФФ	МА	НЧЗ
	С	А													
GO_6 Подобряване на мониторинга на химичното състояние на подземните води	0	+1	0	+1	+1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	+1
GO_7 Подобряване на мониторинга на количеството на повърхностните води	0	+1	0	+1	+1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
HY_1 Възстановяване и защита на речните брегове и речното корито от ерозия	0	0	0	+2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
HY_10 Осигуряване на екологичния отток	0	0	0	+1	0	0	0	+2	+2	0	0	0	0	0	0
HY_11 Осигуряване на непрекъснатостта на водните течения и движението на рибите	0	0	0	+2	+1	0	+1	+2	+2	0	0	0	0	0	+1
HY_6 Намаляване на ерозията на водосбора	0	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+2	+1	0	0	0	0	0	+1
HY_7 Подобряване на хидроморфологичното състояние на реките	0	0	0	+2	+1	0	+1	+2	+2	0	0	0	0	0	+1
NI_1 Намаляване на замърсяването с нитрати от земеделски източници	0	0	0	+1	+1	+1	+1	+1	+1	0	0	0	0	0	+1
OS_1 Смякчаване на натиска от климатичните промени	+1	+1	+1	+1/+2	+1/+2	+1	0/+1	=/+2	=/+2	0	0	0	0	0	+1
OS_2 Подобряване на естественото задържане на водата	0	0	0	+2	0	0	+1	+2	+2	0	0	0	0	0	0
PI_3 Осигуряване на събиране, отвеждане и пречистване на производствени отпадъчни води, зауставани във водни обекти	0	+1	0	+2	+1	0	0	+1	+1	0	0	0	0	+1	+1
PM_5 Опазване и подобряване на състоянието на зони за защита	0	0	0	+2	0	0	0	+2	+2	0	0	0	0	0	0
PS_3 Намаляване и предотвратяване на замърсяването с устойчиви органични замърсители/приоритетни вещества	0	0	0	+1	+1	+1	0	+1	+1	0	0	+1	0	0	+1

Мярка	Кл		АВ	ПВ	ПЗВ	Пч	Лш	БР	ЗТ	КИН	От	ОХВ	ВФФ	МА	НЧЗ
	С	А													
UW_1 Използване на естествени методи за пречистване на отпадъчни води	+1	+1	0	+1	+1	-1/0	-1/0	+1	+1	0	0	0	0	0	+1
UW_2 Осигуряване на събиране, отвеждане и пречистване на отпадъчни води на населените места	0	+1	0	+2	+1	-1/+1	-1/+1	+1	+1	0	0	0	0	+1	+1
UW_4 Изграждане на нови локални системи за пречистване на отпадъчни води специално за ваканционни селища, като се има предвид сезонния натиск	0	0	0	+2	+1	0	0	+1	+1	0	0	0	0	+1	+1
DP_15 Изграждане на съоръжения препятстващи разпространението на замърсители във водите	0	0	0	+2	0	0	0	+1	+1	0	+1	0	0	0	+1

Таблица 7. Обобщение на анализа на потенциалното въздействие върху околната среда на ниво допълнителни мерки от ПУРБ

Мярка	Кл		АВ	ПВ	ПЗВ	Пч	Лш	БР	ЗТ	КИН	От	ОХВ	ВФФ	МА	НЧЗ
	С	А													
DP_12 Биологични методи за ограничаване на еутрофикацията	0	0	0	+1	0	0	0	+1	+1	0	0	0	0	0	0
DP_2 Намаляване на дифузното замърсяване от промишлени дейности	0	+1	0	+2	+2	+1	0	=	+1	0	+2	+2	0	+1	+1
DP_4 Намаляване на замърсяването от минни дейности	0	+1	0	+2	+2	+1	0	=	+1	0	+2	+2	0	+1	+1
НУ_2 Възстановяване на естественото състояние на дъното на езера след преградни съоръжения	0	0	0	+1	0	0	0	+1	+1	0	0	0	0	0	0

Мярка	Кл		АВ	ПВ	ПЗВ	Пч	Лш	БР	ЗТ	КИН	От	ОХВ	ВФФ	МА	НЧЗ
	С	А													
HY_7 Подобряване на хидроморфологичното състояние на реките	+1	+1	0	+1	0	0	0	+1	+1	0	0	0	0	0	+1
OS_2 Подобряване на естественото задържане на водата	+1	+1	0	+1	+1	0	0	=	+1	0	0	0	0	0	0
PI_2 Осигуряване на подходящо пречистване на производствени отпадъчни води	0	+1	0	+2	+1	+1	+1	+1	+1	0	+1	0	0	+1	+1
PI_3 Осигуряване на събиране, отвеждане и пречистване на производствени отпадъчни води, зауствани във водни обекти	0	+1	0	+1	+1	0	0	+1	+1	0	0	0	0	+1	+1
UW_1 Използване на естествени методи за пречистване на отпадъчни води	+1	+1	0	+2	+1	0	0	+1	+1	0	0	0	0	+1	+1
OS_4 Оводняване на влажни зони	+1	+1	0	+1	+1	0	0	+2	+2	0	0	0	0	0	0

От направения в доклада за ЕО подробен анализ на вероятните въздействия на мерките в ПоМ и допълнителните мерки върху околната среда и човешкото здраве бе установено, че при прилагане на всички мерки не се очаква отрицателно въздействие, а се очаква мерките да оказват пряко и непряко, дълготрайно, значително и незначително положително въздействие с комплексно положително влияние върху голяма част от компонентите и факторите на околната среда.

Като цяло мерките са с екологична насоченост и се очаква да имат цялостно положително въздействие, тъй като ограничаването на замърсяването, подобряване на състоянието, предотвратяване на влошаването и постигане на добро състояние на повърхностните и подземните води ще подобрят условията на околната среда. Като вторичен ефект се очаква подобряване на природозащитното състояние на природни местообитания и видове с консервационна значимост, като крайният ефект от изпълнението на мерките върху биологичното разнообразие и защитените територии и защитените зони се определя като положителен в дългосрочен аспект.

Предвидените в ПУРБ мерки не са пряко свързани с въздействие върху климата и климатичните изменения и нямат пряк принос към изменение на климата, но се очаква да оказват положителен ефект върху процесите, свързани с адаптацията към климатичните промени, който ще е непряк и незначителен. Предвидената мярка OS_1 „Смекчаване на натиска от климатичните промени“ (от основните мерки) се очаква да подпомогне в най-голяма степен процесите за смекчаване на климатичните промени и за адаптацията към тях. Въздействието на някои от мерките, както от основните, така и от допълнителните, свързани със създаването на трайна растителна покривка (тревна, храстова, дървесна), както и създаване, разширяване и поддържане на влажни зони най-общо може да се оцени като пряко и непряко положително, постоянно и необратимо, както и незначително по отношение на смекчаване на климатичните промени, предвид глобалните мащаби на климатичните промени.

По отношение на атмосферния въздух по време на реализиране на дейностите се очаква въздействие, което ще е краткотрайно, локално, обратимо незначително отрицателно, само по време на извършване на строително-монтажни и изкопно-насипни дейности, а при фазата на експлоатация се очаква непряко, дългосрочно и положително въздействие върху КАВ, дължащо се на намаляването на емисиите в атмосферата, като общото въздействие е незначително положително. Очаква се и незначително непряко положително въздействие върху атмосферния въздух вследствие на общото положително въздействие върху околната среда от прилагането на някои от мерките в ПоМ и допълнителните мерки.

Мерките, залегнали в ПУРБ се очаква да оказват благоприятен ефект върху повърхностните и подземните води, включително и върху водите, предназначени за питейно - битово водоснабдяване. Очаква се мерките от ПоМ и допълнителните мерки да доведат до локални, краткосрочни, средно и дългосрочни, временни и постоянни, включително вторични и кумулативни положителни въздействия върху повърхностните и подземните води, които се очаква да са от незначителни до значителни.

Въздействията върху почвите са съсредоточени предимно в периода на реализиране на някои от структурните мерки и се изразяват в механичното нарушаване и унищожаване на почвения слой в обхвата на строителните и монтажните работи при изграждане на нови съоръжения, като водопроводни и канализационни мрежи и системи, вкл. ГПСОВ, ПСОВ за производствени отпадъчни води или, изграждане на нови водоизточници и съоръжения за водовземане, и др. и се очаква да са локални, преки, дългосрочни и постоянни, от нулеви до незначителни отрицателни въздействия. При реализиране на структурни мерки, свързани с изпълнение на програми за ограничаване на замърсяването от минали дейности, закриване и рекултивация на депа, рекултивация на замърсени терени и др. се очакват незначителни локални, временни, краткосрочни отрицателни въздействия върху почвите, но тъй като след реализацията на тези мерки се очаква предимно непряко дълготрайно положително въздействие върху почвите от подобряване състоянието на околната среда, то и общото въздействие ще бъде или нулево, т.е. не се очаква въздействие върху почвите или се очаква незначително положително въздействие. Като цяло, изпълнението на мерките на ПУРБ 2022-2027 г. не е свързано със значително отрицателно засягане на територии по отношение на почвите и земеползването.

Основните отрицателни въздействия върху компонентите на ландшафта са съсредоточени в периода на реализация на част от структурните мерки и се изразяват в механичното нарушаване и промяна на типа ландшафт в обхвата на работните площадки, без промяна в облика на съществуващия ландшафт, като се очаква локално отрицателно въздействие, което няма да е значително. След реализацията на някои от мерките се очаква пряко и непряко незначително дълготрайно положително въздействие върху състоянието на околната среда, включващо и положително въздействие върху компонентите на ландшафта. Мерките, заложи в проекта на ПУРБ, не са свързани със значително отрицателно засягане на територии по отношение на ландшафта.

Не се очаква да се засягат и не се очаква въздействие върху обекти на КИН при спазване на разпоредбите на Закона за културното наследство.

По отношение на фактор „отпадъци“ по време на реализация на дейностите по мерките се очаква да се генерират строителни и битови отпадъци, чието въздействие може да се определи като незначително отрицателно, пряко и непряко, локално, краткосрочно, а също така и обратимо. Генерираните отпадъци ще се управляват в съответствие със ЗУО и ще бъдат третираны от фирми, притежаващи разрешение или комплексно разрешително по чл. 35 от ЗУО за дейности с тях, поради което не се очаква да имат въздействие върху компонентите на околната среда и населението. Мерките, заложи в проекта на ПУРБ, не са свързани със значително отрицателно въздействие по отношение на отпадъците, както и на отрицателно въздействие от отпадъците.

Не се очаква въздействие от ОХВ и риск от аварии, при спазване на наредбата за реда и начина за съхранение на опасни химични вещества и смеси. По отношение на предприятията с висок и нисък рисков потенциал, разположени на територията на БДЧР, те могат да бъдат разглеждани като вероятен източник на замърсяване на близко разположени водни тела, в случай на възникване на авария на територията им. За

предотвратяване на риска от възникване на аварийни ситуации, операторите им са разработили, изискващите се съответно доклади за безопасност и доклади за политиките за предотвратяване на големи аварии. Спазването на определените правила за работа и изпълнението на предвидените мерки за гарантиране на безопасността, осигуряват необходимата превенция на риска от възникване на големи аварии. В изготвените от операторите оценка на риска и анализи на потенциалните въздействия са обследвани превантивните мероприятия и изградените защитни съоръжения, чрез които се гарантира, че неблагоприятните и значителни въздействия ще бъдат ограничени основно в обхвата на съответната площадка.

По отношение на вредните физични фактори - по време на изпълнение на строителните дейности се очаква повишаване на нивата на шум и локални вибрации, на което ще са подложени предимно работещите на различните обекти, като това въздействие ще е незначително отрицателно, временно и краткотрайно, локално, обратимо и само по време на изпълнение на строително-монтажни дейности. В етапа на експлоатация не се очаква въздействие от вредни физични фактори, поради което и общо не се очаква въздействие от вредни физични фактори при прилагане на мерките на ПУРБ.

Част от мерките се очаква да имат положително въздействие върху материалните активи, тъй като в резултат на прилагането им, ще се подобри състоянието на съществуващите или ще се изградят нови съоръжения за осигуряване на питейно-битово водоснабдяване на населението, ще се модернизират системите за събиране, отвеждане и пречистване на отпадъчните води, ще се възстановят замърсените терени и зони и др., като това въздействие ще е локално, дълготрайно и няма да е значително.

При прилагането на мерките от ПоМ, както и на допълнителните мерки, се очаква постоянно и дългосрочно положително въздействие върху населението и здравето на хората, както и върху факторите на жизнената среда вследствие на подобряване на качеството на водите и състоянието на околната среда. При прилагане на голяма част от мерките се очаква подобряване качеството и количеството на водите във водните тела, използвани за питейно-битово водоснабдяване, което ще допринесе и за решаване на проблемите с качеството на питейните води, и това в голяма степен ще спомогне както за подобряване здравето на хората, така и за редуциране на риска за здравето им.

8.4. Трансгранични въздействия

Съгласно Конвенцията за оценка на въздействието върху околната среда в трансграничен контекст и Протокола за стратегическа екологична оценка към Конвенцията за оценка на въздействието върху околната среда в трансграничен контекст, проектът на ПУРБ 2022- 2027 г. попада в т. 2. на чл. 4: Приложно поле по отношение на планове и програми, който гласи: *Стратегическата екологична оценка се извършва за планове и програми, които се изготвят за селското и горското стопанство, рибарството, енергетиката, промишлеността, включително добив на подземни богатства, транспорта, регионалното развитие, управлението на отпадъците, управлението на водите, телекомуникациите, туризма, устройственото планиране или земеползването, и които дават рамката за съгласуваност за бъдещо разработване на проекти, изброени в приложение I, и на всеки друг проект, изброен в приложение II,*

изискващ оценка на въздействието върху околната среда според националното законодателство.

В ПУРБ за ЧРБУ не са предложени мерки, които да дават рамка за съгласуваност за бъдещо разработване на проекти, изброени в приложение I. Някои от мерките попадат в приложение II, както е описано по-долу:

- 3. Проекти за управление на водите за селското стопанство, включително проекти за напояване и пресушаване на земи – мярка EW_2 намаляване на водовземаването чрез намаляване загубите на вода в общественото водоснабдяване, действие, предвиждаща изграждането на нова хидромелиоративна инфраструктура;
- 79. Пречиствателни станции за отпадъчни води – мярка UW_2 - Осигуряване на събиране, отвеждане и пречистване на отпадъчни води на населените места, предвиждаща изпълнение на строителни проекти, завършване реконструкция или модернизация на канализационна мрежа и/или ПСОВ/КПС за населени места над 2000 гр., включително доставка до друга ПСОВ за конкретни агломерации с над 2000 души население, съгласно Приложение № 2 към Националния каталог на мерките;
- 81. Крайбрежна дейност за борба с ерозията и крайбрежни съоръжения, които водят до изменение на бреговата линия, чрез изграждане например на диги, вълноломи, буни и други защитни съоръжения, с изключение на поддръжката и реконструкцията на тези съоръжения – мярка НУ_1 - Възстановяване и защита на речните брегове и речното корито от ерозия, предвиждаща действия за защита на речните и морски брегове от ерозия, абразия и свързаните с тях свлачищни процеси - Брегоукрепване в района на с. Крапец; Брегоукрепване в района на СО „Къмпинг - Добруджа“ и Реконструкция на съществуващите брегоукрепителни хидротехнически съоръжения за защита на морски плаж Болата от вредното въздействие на водите

В Раздел 10 на ПУРБ е разгледана трансграничната координация при актуализацията на ПУРБ за ЧРБУ 2022-2027 г. Описано е изпълнението на изискванията на РДВ и ЗВ за трансгранична координация за организиране на различни дейности и инициативи и съвместното разработване и съгласуване на политики, програми и стратегии за опазване на трансграничните води, както и участието на БДЧР в тях.

Прилагането на добри практики в съвместната работа и координацията относно дейностите в областта на водите, обмена на информация и сътрудничеството при разработването на ПУРБ, дават основание да се заключи, че всички мерки и действия, които са предвидени да се реализират единствено в териториалния обхвата на страната, не се очаква да окажат негативно влияние в трансграничен аспект и не представляват източник на въздействия с кумулативен ефект към други държави.

9. МЕРКИ, ПРЕДВИДЕНИ ЗА ПРЕДОТВРАТЯВАНЕ, НАМАЛЯВАНЕ И ВЪЗМОЖНО НАЙ-ПЪЛНО КОМПЕНСИРАНЕ НА НЕБЛАГОПРИЯТНИТЕ ПОСЛЕДСТВИЯ ОТ ОСЪЩЕСТВЯВАНЕТО НА ПУРБ НА БДЧР 2022-2027 г. ВЪРХУ ОКОЛНАТА СРЕДА И ЧОВЕШКОТО ЗДРАВЕ

След преглед на ПУРБ на ЧРБУ за периода 2022-2027 г. в ЕО и оценяване на очакваните въздействия, са предложени следните видове мерки:

9.1. Мерки за отразяване в окончателния вариант на ПУРБ на БДЧР за периода 2022-2027 г.

Предложени са следните мерки, които да бъдат отразени в окончателния вариант на ПУРБ:

- Увеличаване на гъстотата на мрежите за мониторинг на повърхностните и подземните води, при необходимост, с цел идентифициране и локализиране на източниците на натиск и определяне на въздействията върху водите;
- Увеличаване на обхвата на мониторираните показатели в отпадъчните води, с цел идентифициране и локализиране на източниците на натиск и определяне на въздействията върху водите;
- Допълнителни проучвания на действащия натиск в РБУ с цел определяне на потенциални източници на значим натиск върху водите и зоните за защита на водите;
- Прилагане на изчислителни инструменти/модели за оценка на значимостта на натиска и въздействието върху повърхностните и подземните води.

9.2. Мерки за изпълнение при прилагане на ПУРБ на БДЧР за периода 2022-2027 г.

9.2.1. Общи мерки

- Всички инвестиционни предложения или проекти по ПУРБ, за които се изисква ОВОС/ЕО (по реда на глава шеста на ЗООС) и оценка на степента на въздействие с предмета и целите на опазване на защитени зони (по реда на ЗБР) да се одобряват по реда на съответния специален закон само след произнасяне с акт за съгласуване от компетентните органи по околна среда и при съобразяване с препоръките от извършените оценки, както и с условията в съответния акт.

Очакван ефект: Опазване на компонентите на околната среда.

- В етапа на реализация на инвестиционните проекти, необходими за прилагане на структурните мерки от ПоМ да се поставят условия за разработване на ефективна система на контрол за ограничаване на неорганизираните емисии при извършване на ремонтни, строителни и транспортни дейности, която да е съобразена с

изискванията на Наредба № 1 за нормите за допустими емисии на вредни вещества (замърсители), изпускани в атмосферата от обекти и дейности с неподвижни източници на емисии.

Очакван ефект: Предотвратяване на замърсяването на компонентите на околната среда.

9.2.2. Климат и атмосферен въздух

По отношение на опазване на качеството на атмосферния въздух при прилагане на проекта на ПУРБ, следва да се прилагат следните мерки:

- В етапа на реализация на инвестиционните проекти, необходими за прилагане на структурните мерки от ПоМ да се поставят условия за разработване на ефективна система на контрол с цел ограничаване на неорганизираните емисии при извършване на ремонтни, строителни и транспортни дейности.

Очакван ефект: Опазване качеството на атмосферния въздух

9.2.3. Води

Предложеният проект на ПУРБ е насочен към опазване на водите и постигане на устойчиво управление на водните ресурси. ПоМ съдържа редица мерки, определени като структурни, чието прилагане е предвидено да се осъществи посредством изпълнението на конкретни инвестиционни проекти. Предлагаме при изпълнение им да залегнат и следните мерки:

- При дейности, насочени към укрепване на речните брегове и корита, с цел защита от ерозия, приоритетно да се прилага биологично укрепване и използване на съвременни технологии и материали.

Очакван ефект: Опазване на повърхностните води.

- Поставяне на условия в разрешителните за обезопасяване на открити канали за пренос на води от и до ВЕЦ/ТЕЦ, както и напоителни канали.

Очакван ефект: Опазване на повърхностните води.

9.2.4. Почви

По отношение на опазване на почвите, на принципа на превантивността за етапа на строителство при изпълнението на проектите за реализация на структурните мерки към проекта на ПУРБ, следва да се прилагат следните мерки:

- При одобряване на необходимите инвестиционни проекти за реализация на структурните мерки от проекта на ПУРБ, да се поставят условия за опазване и оползотворяване на хумусния слой и минимизиране на количествата земни маси за депониране.

Очакван резултат: Опазване на почвите.

- При одобряване на необходимите инвестиционни проекти за реализация на структурните мерки от проекта на ПУРБ, да се поставят условия за опазване на почвите от замърсяване, ерозия, свлачища и други деградационни процеси.

Очакван ефект: Опазване на почвите

9.2.5. Ландшафт

Не се препоръчват допълнителни мерки, тъй като тъй като не се очакват значителни отрицателни въздействия по отношение на компонента, в резултат на прилагане на ПУРБ.

9.2.6. Биологично разнообразие

9.2.6.1. Биологично разнообразие и ЗТ

Като обща мярка се счита за необходимо всички инвестиционни предложения или проекти по ПУРБ, за които се изисква ОВОС/ЕО (по реда на глава шеста на ЗООС) и оценка на степента на въздействие с предмета и целите на опазване на защитени зони (по реда на ЗБР) да се одобряват по реда на съответния специален закон само след произнасяне с акт за съгласуване от компетентните органи по околна среда и при съобразяване с препоръките от извършените оценки, както и с условията в съответния акт.

- На най-ранен етап от проектите за изграждане на нови съоръжения или създаване на нови / разширяване на съществуващи обекти да се извършат проучвания в целевите територии за установяване на потенциалното наличие на природни местообитания и/или ефективни местообитания и убежища / находища на консервационно значими видове. В случай, че такива се засягат, да се търсят алтернативи по местоположение с цел избягване или минимизиране на засягането.

Очакван ефект: Избягване или минимизиране на засягането на природни местообитания и/или видове от консервационно значение.

- В случай, че се засягат колонии / убежища на видове бозайници и/или ефективни местообитания / находища на други видове, в т.ч. и предмет на опазване в защитените зони, да се предприемат спасителни действия преди започване на строителството.

Очакван ефект: Предотвратяване на унищожаването на видове, в т.ч. и предмет на опазване в защитените зони.

- Строителните работи да се извършват извън чувствителните периоди (размножаване, зимуване и/или миграция в зависимост от засегнатите местообитания) на консервационно значимите видове.

Очакван ефект: Минимизиране на безпокойството и риска от временно или трайно напускане на видове.

- При изграждане на хидротехнически съоръжения по мерките / действията от ПУРБ да се предвидят мерки за предотвратяване на трайно замърсяване на водата и/или увреждане на дънни местообитания на риби в засегнатите реки.

Очакван ефект: Минимизиране на въздействията, свързани с влошаване на състоянието и опазване на местообитанията на водните организми.

- При изграждане на преградни съоръжения за водохващания на етап проектиране да се проучи съставът на местната рибна фауна и да се осигури проходимост на преградните съоръжения за местните видове риби чрез рибни проходи, чийто дизайн е съобразен с локомоторните способности на видовете.

Очакван ефект: Опазване на речния интегритет и предотвратяване на фрагментацията на популациите на водни организми.

- За изпълнение на действията, предвиждащи изграждане на влажна зона за пречистване на отпадъчни води местоположението на съоръженията да се съобрази с хидроморфологичните характеристики, вкл. хабитатно разнообразие на прилежащия воден обект.

Очакван ефект: Минимизиране на въздействията върху екосистемите (сухоземни и водни) и видовете.

- Действията по мярка НУ_2 (КТМ 6) да се изпълняват в периода на маловодие. Предложения за редакция на текста: При необходимост от прилагане на мярка НУ_2 (КТМ 6), която е част от допълнителните мерки към ПУРБ 2022-2027 г., действията към нея да се изпълняват в период на маловодие.

Очакван ефект: Минимизиране на въздействието върху водозависимите организми.

- При изпълнението на мерките да не се допуска трансформация на местообитания поради въвеждане на нетипични за тях видове, вкл. инвазивни и чужди видове, които създават предпоставки за нови междувидови отношения с негативен ефект.

Очакван ефект: Запазване на видовия състав, структурата и динамиката на популациите.

- При рекултивация и/или залесителни дейности да се използват местни растителни видове, типични за природни местообитания в неблагоприятно състояние по параметър "площ" в района.

Очакван ефект: Запазване и подобряване на състоянието на природни местообитания.

- Да не се допуска използването на взривни вещества при изпълнението на действие „Разработване на програма и премахване на нефункциониращите миграционни бариери“ (код НУ_11_2).

Очакван ефект: Минимизиране на безпокойството и влошаването на средата на обитание на видовете.

- При изпълнението на мерки за борба срещу инвазивни видове, конкретните дейности да бъдат съобразени с биологичните и екологичните особености на всеки от тях. При използване на неместни видове за биологична борба да се спазват стриктно условията и изискванията на Регламент (ЕС) № 1143/2014.

Очакван ефект: Запазване на видовия състав, структурата и динамиката на популациите.

- Дейностите по реконструкция на водопреносни, канализационни и хидромелиоративни инфраструктури, да се планират и изпълняват извън

чувствителните периоди (размножаване, зимуване и/или миграция в зависимост от мястото на изпълнение) на консервационно значимите видове.

Очакван ефект: Минимизиране на безпокойството и риска от унищожаване на индивиди.

Освен горепосочените има общи и специфични смекчаващи мерки за ЗЗ, които са подробно разписани в ДОСВ.

9.2.7. Културно-историческо наследство

Не се препоръчват допълнителни мерки.

9.2.8. Отпадъци

- При реализация на структурни мерки от ПоМ да не се допуска нерегламентирано изхвърляне на отпадъци, в т.ч. и строителни.

Очакван ефект: Опазване на компонентите на околната среда

9.2.9. Опасни химични вещества

Не се препоръчват допълнителни мерки.

9.2.10. Вредни физични фактори

Не се препоръчват допълнителни мерки.

9.2.11. Материални активи

Не се препоръчват допълнителни мерки.

9.2.12. Население и човешко здраве

В ПУРБ подробно са разгледани и оценени всички водни тела, използвани за питейно-битови нужди и където е необходимо са предвидени съответни мерки в ПоМ. Не се препоръчват допълнителни мерки, тъй като не се очакват неблагоприятни въздействия по отношение на демографските показатели на населението и здравето на хората, в резултат на прилагане на ПУРБ.

10. МОТИВИ ЗА ИЗБОР НА РАЗГЛЕДАНИТЕ АЛТЕРНАТИВИ

Настоящият проект на ПУРБ за периода 2022 – 2027 г. е изготвен на основание чл. 155, ал. 1, т. 2 от Закона за водите и въз основа на глава X, Раздел VI от Закона за водите, и чл. 13 от Рамкова директива за водите 2000/60/ЕС. При изготвянето на проекта на ПУРБ са взети предвид и разпоредбите на Глава X, Раздели III, IV и V от ЗВ, както и изискванията на чл. 4, 5, 6, 7, 8 и 11 на РДВ.

Съгласно изискванията на член 14 от РДВ и чл. 159, ал. 1 от ЗВ, ПУРБ се преразглежда и актуализира на всеки шест години след първоначалното му публикуване. Настоящият проект, в съответствие с изискванията на РДВ, обхваща третия планов период до 2027 г. Разработен е в съответствие с изискванията на редица стратегически документи на международно и национално ниво.

Въз основа на информацията, представена в проекта на ПУРБ, се определят следните алтернативи:

- Алтернатива 1 „Нулева алтернатива“ - Дефинира се като съществуващо състояние и по смисъла на Директива 2001/42/ЕО представлява алтернатива, подробно разгледана в точка 4.2 на настоящия доклад – Евентуално развитие на околната среда без прилагането на проекта на ПУРБ. При прилагане на „нулевата алтернатива“ водните тела няма да могат да постигнат добро състояние, като и значимите видове натиск няма да бъдат намалени, така че да позволят постигането на добро състояние. Това ще постави водните тела в риск от непостигане на екологичните цели. Липсата на програма за преодоляване на идентифицираните проблеми при управлението на водите е предпоставка за възникване на недостиг на качествена и чиста вода за задоволяване на питейно-битовите нужди на населението. Нулевата алтернатива е възможно да доведе до влошаване на екологичното състояние/екологичния потенциал и химичното състояние на повърхностните водни тела, поради липсата на пречистване на отпадъчните води от различни източници, влошаване на състоянието на местообитанията на водозависимите видове, нарушаване на хранителните вериги и др. Като цяло изборът на нулевата алтернатива ще се отрази неблагоприятно както на природозащитното състояние на типовете природни местообитания и видове, предмет на опазване в ЗЗ и ЗТ, така и върху качеството на живот на хората и здравния риск.
- Алтернатива 2 „Развитие при прилагане на ПУРБ 2022-2027 г.“ ще позволи да се изпълнят целите за опазване на околната среда и да се постигне устойчиво управление на водите. Алтернативата е разработена въз основа на резултатите от извършен анализ на антропогенния натиск и оценка на въздействието му върху водните тела, като е насочена към намаляване на идентифицираните значими видове натиск и преодоляване на риска от непостигане на екологичните цели. Евентуалното прилагане на други алтернативи би нарушило започналите положителни процеси и би компрометирало постигнатите резултати в предходния планов период, което ще доведе до увеличаване на риска от непостигане на добро екологично състояние до 2027 г. ПУРБ 2022-2027 г. е съобразен със забраните и ограниченията, съдържащи се в заповедите за обявяване на защитени зони и защитени територии, включително плановете им за управление, както и с изпълнението на мерки, произтичащи от други действащи стратегически планове и документи, свързани с използването и опазването на водите. Предвидените мерки и действия в ПоМ са насочени към постигането на добро екологично състояние и добро химично състояние на повърхностните води, както и за постигането на добро количествено и химично състояние на подземните води. Правилното им прилагане се очаква да окаже положително въздействие върху компонентите на околната среда и здравето на хората. При прилагането на

някои от мерките са предложени смекчаващи мерки, които да гарантират избягването на възникването на неблагоприятни въздействия. Няма необходимост от прилагането на други алтернативи.

В следващата таблица е направено сравнение между Алтернатива 1 и Алтернатива 2

Критерии за въздействие	Алтернатива 1	Алтернатива 2
Въздействие на ниво цели върху водите и човешкото здраве	<p>Очаква се запазване на съществуващото положение по отношение на екологичното състояние/екологичния потенциал на повърхностните водни тела, химичното и количественото състояние на подземните водни тела, зоните за защита на водите и човешкото здраве. Възможно е и постепенно влошаване на състоянието на водите и увеличаване на отрицателното въздействие, поради следните причини:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Задълбочаване на проблемите и създаване на риск за водните тела за непостигане на поставените екологични цели, в съответствие с РДВ; - Създаване на риск от неблагоприятни промени в стойностите на наблюдаваните елементи за качество и специфичните замърсители, което ще доведе до отрицателни последици за състоянието на водите и ще възпрепятства дейностите за тяхната защита и съхраняване; - Липса на достатъчни условия за управление и намаляване на антропогенния натиск върху водните тела от различни икономически дейности, водещи до влошаване на състоянието им; - Потенциална възможност за увеличаване разпространението на отпадъци, както и на въвеждането и освобождаването на вещества от антропогенен произход във водите, което ще доведе до невъзможност за премахване на замърсяването и до създаване на опасност за човешкото здраве, биологичното разнообразие 	<p>Постигането на поставените екологични цели се очаква да окаже комплексно положително въздействие върху водите и човешкото здраве, поради следните причини:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Подобряване на качеството на повърхностните води по всички елементи за качество и осигуряване на необходимите условия за поддържане на добро екологично състояние/добър екологичен потенциал за тях; - Предотвратяване на влошаването и запазване на добро количествено и химично състояние на подземните водни тела, посредством ограничаване на рисковите фактори, имащи отношение към стойностите на показателите за стандарти за качество; - Ограничаване на риска от непостигане на добро екологично състояние/добър екологичен потенциал на повърхностните водни тела, посредством намаляване на натиска от антропогенните дейности; - Ефективно и устойчиво управление на зоните за защита на водите, даващо възможност за поддържане и предотвратяване влошаване на състоянието на водните тела, предназначени за ПБВ и отдих и водни спортове, вкл. за къпане; - Интегриран подход при управлението на водите, чувствителни към биогенни елементи; - Ограничаване на възможностите за влошаване на средата и създаване на подходящи условия за изпълнение на целите за опазване на биоразнообразието и стопански ценните видове риби и други водни

Критерии за въздействие	Алтернатива 1	Алтернатива 2
	<p>и устойчивото им управление;</p> <ul style="list-style-type: none"> - Увеличаване на риска от наводнения, поради нарушения в хидроморфолгичното състояние на реките, влошени водозадържащи функции на прилежащите територии и благоприятстване развитието на ерозионни процеси; - Задълбочаване на проблемите с питейно-битовото водоснабдяване и задоволяването на нуждите от води за напояване на земеделските площи, предизвикани от промените в климатичните условия и невъзможността за предприемане на необходимите действия за тяхното смекчаване. 	<p>организми;</p> <ul style="list-style-type: none"> - Намаляване на замърсяването, чрез поддържане на концентрациите на наблюдаваните замърсители съгласно определените норми; - Намаляване на количествата и по категории отпадъци, имащи потенциал да окажат неблагоприятно въздействие върху водните тела, което се очаква да има принос и към опазването на човешкото здраве и биологичното разнообразие;
<p>Въздействие на ниво мерки в Програмата от мерки</p>	<p>Неприлагането на Програмата от мерки към проекта на ПУРБ се очаква да доведе до промени в състоянието на някои от компонентите на околната среда, като почви, ландшафт и биологично разнообразие. Възможно е да предизвика задълбочаване на съществуващите екологични проблеми, което ще се отрази неблагоприятно върху водите и ще доведе до възникване на негативни тенденции и невъзможност за предприемане на действия за преодоляване на идентифицираните значими проблеми и намаляване на натиска върху водните тела.</p> <p>Прилагането на тази алтернатива ще доведе до задълбочаване на проблемите, свързани със замърсяването на водите от различни точкови и дифузни източници, както и увеличаване на процесите на еутрофикация, което ще доведе до влошаване на химичното им състояние и възможност за увеличаване на стойностите на показателите за качество на водите и съответно непостигане на поставените с РДВ екологични цели до 2027 г.</p> <p>Липсата на актуализирана програма от мерки за управление на водите ще се отрази неблагоприятно върху</p>	<p>Предложените програми от мерки са планирани за постигане на целите на ПУРБ 2022-2027 г., като са обвързани със състоянието на всяко водно тяло. Очаква се да окажат комплексно положително въздействие както върху водите, така и върху компонентите на околната среда, тъй като са насочени към преодоляване на идентифицираните значими видове натиск и пропуските от предходния планов период.</p> <p>Прилагането на предложената програма от мерки ще доведе до:</p> <ul style="list-style-type: none"> - подобряване на управлението и намаляване на замърсяването от различни точкови и дифузни източници; - подобряване на дейностите с отпадъци и намаляване на тяхното отрицателно въздействие върху водите; - развитие на иновативни технологии за обратно водопотребление, подпомагащо опазването на водните ресурси и намаляване на натиска от водоземане; - създаване и поддържане на условия, благоприятстващи опазването на биоразнообразието и допринасящи за

Критерии за въздействие	Алтернатива 1	Алтернатива 2
	<p>биологичното разнообразие, като предизвика промени в състоянието на местообитанията на водозависимите видове и нарушаване на хранителните вериги.</p> <p>Невъзможността за прилагане на мерки, гарантиращи опазването на зоните за защита на водите, ще има отрицателни последици по отношение на демографските показатели на населението и ще благоприятства увеличаването на здравния риск, свързан с липсата или недостатъчно доброто качество на водите за ПБВ.</p> <p>Възможно е въздействието върху околната среда да се промени постепенно в негативна посока, от настоящото състояние, тъй като в рамките на тази алтернатива ще продължат да действат мерки, които не са съобразени с актуалните социално-икономически условия, не са адаптирани към промените в климата и не отговарят на европейските и национални политики за устойчиво управление на водните ресурси.</p>	<p>обезпечаване на нуждите на населението от вода;</p> <ul style="list-style-type: none"> - развитие на икономическите сектори в условията на ефективен контрол, чрез който се гарантира опазването на водите и подобряване на качеството на живот; - развитие на научноизследователска дейност за подобряване на базата от знания, които да позволят намаляване на несигурността; <p>Прилагането на тази алтернатива и включените в нея мерки е с насоченост към постигането на интегрирано и балансирано управление на водите от една страна като ресурс и от друга, като жизнено важен компонент на средата за живот. При разработването на ПоМ към ПУРБ 2022-2027 са отчетени проблемите, предизвикани от промените в климата. Предложени са конкретни мерки за адаптиране към изменението на климата, което ще доведе до смекчаване на натиска от климатичните промени върху всички водни тела и ще подпомогне усилията на страната за постигане на устойчиво икономическо развитие.</p>

11. МЕТОДИ ЗА ИЗВЪРШВАНЕ НА ЕО, ИЗПОЛЗВАНА НОРМАТИВНА БАЗА И ДОКУМЕНТИ И ТРУДНОСТИ ПРИ СЪБИРАНЕ НА НЕОБХОДИМАТА ЗА ТОВА ИНФОРМАЦИЯ

11.1. Нормативна база

Съгласно изискванията на МОСВ, ЕО ще бъде разработена в съответствие с указания и методики за стратегическа ЕО, публикувани на интернет страницата на Европейската комисия: (<http://ec.europa.eu/environment/eia/home.htm>); и на интернет страницата на МОСВ (<http://www.moew.government.bg>), в раздел /Превантивна дейност/Екологична оценка/.

Основно ще се ползват разпоредбите на Директива 2001/42/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 27 юни 2001 г. относно оценката на последиците на някои планове и програми върху околната среда (Директива за СЕО), транспонирана в националното законодателство с Наредбата за условията и реда на извършване на екологична оценка на планове и програми.

В допълнение, ЕО ще се съобрази със следните документи:

- Практически наръчник на ЕК по прилагане на Директива 2001/42/ЕО относно оценката на последиците на някои планове и програми върху околната среда;
- Директива 92/43/ЕИО на Съвета от 21 май 1992 г. за опазване на естествените местообитания и на дивата флора и фауна;
- Директива 79/409/ЕИО за опазване на дивите птици, кодифицирана с Директива 2009/147/ЕО;
- Оценка на планове и проекти, съществено засягащи зони от Натура 2000 – Методическо ръководство по разпоредбите на чл. 6 (3) и (4) на Директивата за местообитанията 92/43/ЕИО;
- Ръководство за екологична оценка на планове и програми в България, 2002 г., разработено от консорциум с участието на „ПОВВИК-ООС“ ООД със съдействието и под редакцията на Министерство на околната среда и водите, България;
- Указания на МОСВ, дадени в писмо с № ЕО-45/01.12.2021 г., в отговор на изрично Уведомление.

Ключовите документи, свързани с процеса по изготвяне на ЕО, са както следва:

- Закон за опазване на околната среда (ЗООС) – обн. ДВ, бр. 91/2002 г.;
- Закон за биологичното разнообразие (ЗБР) – обн. ДВ, бр. 77/2002 г.;
- Закон за водите – обн. ДВ, бр. 67/1999 г.;
- Наредба за условията и реда за извършване на екологична оценка на планове и програми (Наредба за ЕО), приета с ПМС № 139 от 24.06.2004 г., обн. ДВ, бр. 57/2004 г.;
- Наредба за условията и реда за извършване на оценка за съвместимостта на планове, програми, проекти и инвестиционни предложения с предмета и целите на опазване на защитените зони (Наредба за ОС) – обн. ДВ, бр. 73/2007 г.

11.2. Методи за извършване на ЕО

Съгласно изискванията на компетентния орган, са използвани указания и методики за стратегическа ЕО, публикувани на интернет страницата на Европейската комисия: (<http://ec.europa.eu/environment/eia/home.htm>); и на интернет страницата на МОСВ (<http://www.moew.government.bg>), в раздел /Превантивна дейност/Екологична оценка/.

Методите и техниките, предвидени за оценка на околната среда и за изготвяне на доклада за екологична оценка, са тези, посочени в насоките и ръководствата, изброени в предходния раздел, и по-специално в следните документи:

- Практически наръчник на ЕК по прилагане на Директива 2001/42/ЕО относно оценката на последиците на някои планове и програми върху околната среда;
- Ръководство за екологична оценка на планове и програми в България, 2002 г., разработено от консорциум с участието на „ПОВВИК-ООС“ ООД със

съдействието и под редакцията на Министерство на околната среда и водите, България.

Изготвянето на ДЕО се извърши по следния методологичен подход:

- Запознаване на експертите с ПУРБ на ЧРБУ за периода 2022-2027 г. и предоставената друга документация от Възложителя, становищата по заданието за определяне на обхвата и съдържанието на ДЕО.
- Анализ на връзката на цели и мерките в ПУРБ на ЧРБУ за периода 2022-2027 г., с други съотносими планове и програми стратегии и планове и програми.
- Събиране, анализ и обработка на актуални данни за текущото състояние на околната среда в районите в обхвата на ПУРБ на ЧРБУ за периода 2022-2027 г. и евентуално им развитие без прилагането ѝ (оценка на въздействието на т. нар. „нулева алтернатива“).
- Определяне и характеризирание на територии, които вероятно ще бъдат значително засегнати с ПУРБ на ЧРБУ за периода 2022-2027 г.
- Събиране, обработване и анализ на информация за съществуващите екологични проблеми, установени на различно ниво, имащи отношение към ПУРБ на ЧРБУ 2022-2027 г, включително отнасящите се до райони с особено екологично значение, като защитените зони по Закона за биологичното разнообразие.
- Анализ на степента, в която стратегическите цели, задачите и мерки на ПУРБ на ЧРБУ за периода 2022-2027 г. интегрират съотносимите цели и мерки за опазване на околната среда, включени в документи на национално и международно ниво.
- Оценка на вероятни значителни въздействия на ПУРБ на ЧРБУ за периода 2022-2027 г. върху околната среда, включително биологично разнообразие, население, човешко здраве, почви, води, въздух, климатични фактори, материални активи, културно-историческо наследство, ландшафт и връзките между тях. Тези въздействия трябва да включват вторични, кумулативни, едновременни, краткосрочни, средносрочни и дългосрочни, постоянни и временни, положителни и отрицателни последици.
- Предлагање на мерки
 - за отразяване в окончателния вариант на ПУРБ на ЧРБУ 2022-2027г
 - за предотвратяване, намаляване и възможно най-пълно компенсиране на неблагоприятните последици от осъществяването на ПУРБ на ЧРБУ 2022-2027г:
 - мерки по наблюдение и контрол на въздействието на ПУРБ на ЧРБУ за периода 2022-2027 г. при изпълнението му.
- Мотивиран избор на най-подходящата алтернатива по отношение на въздействие върху околната среда и здравето на хората.
- Изготвяне на заключение в съответствие с изискванията на чл. 83, ал. 5 за реализирането на ПУРБ на ЧРБУ за периода 2022-2027 г.

11.3. Трудности при събиране на необходимата информация

Не са срещнати непреодолими трудностите при събиране на необходимата информация.

12. МЕРКИ ВЪВ ВРЪЗКА С НАБЛЮДЕНИЕТО ПО ВРЕМЕ НА ПРИЛАГАНЕТО ПУРБ НА БДЧР ЗА ПЕРИОД 2022-2027 г.

Съобразно резултатите и изводите от прогнозите за въздействие върху околната среда и човешкото здраве в резултат на прилагането на ПУРБ на ЧРБУ за периода 2022-2027 г., са препоръчани следните мерки, въз основа на които да се извършва наблюдението и контролът на въздействието върху околната среда и човешкото здраве.

1. На всеки две години БДЧР да изготвя доклад по наблюдението и контрола при прилагането на ПУРБ, включително на мерките за предотвратяване, намаляване или възможно най-пълно отстраняване на предполагаемите неблагоприятни последствия от осъществяването му, който да представя в МОСВ за одобряване не по-късно от 1 юли на всяка трета година.

2. Наблюдението и контролът на въздействията върху околната среда при прилагането на ПУРБ да се извършват въз основа на следните мерки и индикатори, представени в Таблица 10:

Таблица 8. Мерки за наблюдение и контрол по време на прилагането на ПУРБ

№	Мярка по наблюдение и контрол	Предложени индикатори	Период (срок)	Отговорен орган за изпълнението и орган по контрол
1. Изграждане или модернизация на пречиствателни станции за градски отпадъчни води				
1.1	Изграждане, реконструкция и модернизация на канализационни системи и пречиствателни станции за отпадъчни води (ПСОВ) на агломерации с над 2000 е.ж.	Повлияни водни тела – бр.; Изградени ПСОВ – бр.; Въведени в експлоатация ПСОВ – бр.; Е.Ж., обхванати от новоизградената ПСОВ; Изградена канализационна мрежа – km; Е.Ж., обхванати от изградената канализационна система; Реконструирани ПСОВ – бр.; Реконструирана канализационна мрежа – km; Е.Ж., обхванати от реконструираната канализационна система.	Годишно	Отговорен за изпълнение: ВиК дружества Органи по контрол: МРРБ Отговорен за изпълнение: ВиК Общини, ВиК дружества Органи по контрол: МРРБ
1.2	Изграждане на 3-то стъпало на ПСОВ за отстраняване на азот и фосфор.	Повлияни водни тела – бр.; Изградени 3-ти стъпала на ПСОВ – бр.; Е.Ж., обхванати от изградени 3-ти стъпала на ПСОВ.	Годишно	Отговорен за изпълнение: ВиК дружества Органи по контрол: МРРБ Отговорен за изпълнение:

№	Мярка по наблюдение и контрол	Предложени индикатори	Период (срок)	Отговорен орган за изпълнението и орган по контрол
				Общини, ВиК дружества Органи по контрол: МРРБ
1.3	Изграждане/доизграждане на канализационна система за населено място с под 2000 е.ж., за което има изградена ПСОВ.	Повлияни водни тела – бр.; Изградена канализационна мрежа – km.; Е.Ж., обхванати от изградената канализационна система.	Годишно	Отговорен за изпълнение: ВиК дружества Органи по контрол: МРРБ Отговорен за изпълнение: Общини, ВиК дружества Органи по контрол: МРРБ
1.4	Контрол на количеството и качеството на производствените отпадъчни води, зауствани в канализационните системи на населените места.	Извършени проверки (съставени констативни протоколи) – бр. Извършени изследвания на производствените отпадъчни води, зауствани в канализационните системи на населените места – бр.	Годишно	Отговорен за изпълнение: БДЧР, РИОСВ, ВиК дружества Органи по контрол: МОСВ
2. Опазване и ефективно използване на повърхностните и подземните води, включително зоните за защита на водите				
2.1	Изграждане на нови водопроводи и елементи от водоснабдителната система за питейно-битово водоснабдяване. Реконструкция на водопреносната система за обществено питейно-битово водоснабдяване.	Нова водопроводна мрежа - km; Реконструирана водопроводна мрежа - km; Изградени и реконструирани пречиствателни съоръжения за питейни води – бр.; Жители, обхванати от изградената водопроводна мрежа – бр.	Годишно	Отговорен за изпълнение: Общини, ВиК дружества Органи по контрол: МРРБ
2.2	Извършване на проучвания и изграждане на нови водовземни съоръжения за осигуряване на алтернативно и/или	Извършени проучвания – бр.; Изградени нови водовземни съоръжения – бр.; Жители, обхванати от изградените нови водовземни съоръжения – бр.;	Годишно	Отговорен за изпълнение: Общини, ВиК дружества Органи по контрол: БДЧР МРРБ

№	Мярка по наблюдение и контрол	Предложени индикатори	Период (срок)	Отговорен орган за изпълнението и орган по контрол
	допълнително водоснабдяване на райони с трайно установени отклонения във водата от водното тяло, предназначено за питейно водоснабдяване.	Зони на водоснабдяване с отстранено несъответствие в качеството на водите след изпълнение на мярката – бр.		
2.3	Извършване, възстановяване и реконструкция на хидромелиоративна та инфраструктура.	Изградена нова хидромелиоративна инфраструктура – km; Възстановена и реконструирана хидромелиоративна инфраструктура – km.	Веднъж на 2 години	Отговорен за изпълнение: Собственик, структурата, стопанисваща обекта, ИАРА, ИАГ, "Напоителни системи" ЕАД, общини, областни администрации Органи по контрол: БДЧР, МОСВ, МЗХ
2.5	Опазване на зоните за защита на водите за отдих, водни спортове и/или за къпане.	Зони определени за отдих/водни спортове – бр. Определени зони за къпане с добро или отлично качество на водите – бр.	Годишно	Отговорен за изпълнение: Областни администрации, Общини Органи по контрол: БДЧР, РЗИ
3. Подобряване на управлението на водите, включително научно-изследователска дейност				
3.1	Мониторинг и оценка качеството на повърхностните и подземните води, вкл. зоните за защита на водите.	Приложени програми за проучвателен мониторинг – бр.	Годишно	Отговорен за изпълнение: БДЧР Органи по контрол: БДЧР
3.2	Контрол на условията в издадените разрешителни по Закона за водите за водовземане и/или ползване на повърхностни и подземни води.	Извършени проверки (съставени констативни протоколи) - бр.	Годишно	Отговорен за изпълнение: БДЧР, РИОСВ Органи по контрол: МОСВ
3.3	Издаване на становища за допустимост/съответствие с ПУРБ 2022-2027.	Издадени становища, в т.ч. становища с характер „допустим“ и с характер „недопустим“ – бр.	Годишно	Отговорен за изпълнение: БДЧР Органи по контрол: МОСВ
3.4	Разрешителен режим по Закона за	Издадени разрешителни – бр.; Издадени откази – бр.;	Годишно	Отговорен за изпълнение:

№	Мярка по наблюдение и контрол	Предложени индикатори	Период (срок)	Отговорен орган за изпълнението и орган по контрол
	водите за водовземане и/или ползване на повърхностни и подземни води, в изпълнение на мерките в ПУРБ 2022-2027 г.	Изменени или продължени разрешителни – бр.; Прекратени разрешителни – бр.; Отнети разрешителни – бр.; Количество иззета вода		Титуляр на разрешително, БДЧР Органи по контрол: МОСВ
3.5	Проучване/изследване на разпространението и въздействието на източници на натиск/замърсяване на водите, вкл. събиране/картиране на информация и разработване/адаптиране и прилагане на математически модели.	Проведени проучвания, научни разработки, проекти, математически модели – бр.	Годишно	Отговорен за изпълнение: БДЧР, ИАОС, МОСВ Органи по контрол: МОСВ
3.6	Разработване и изпълнение на План за управление на сушите	Изготвен план	Веднъж на 2 години	Отговорен за изпълнение: МОСВ Органи по контрол: МОСВ
3.7	Въвеждане и използване на водоспестяващи технологии	Използвано водно количество от индустрията - хил. м ³ /год.; Предприятия с модернизация за спестяване на вода – бр.;	Веднъж на 2 години	Отговорен за изпълнение: Оператори и собственици на предприятия, ВиК дружества, общини Органи по контрол: МЕ, МИ, МРРБ, МЗХ
3.8	Мониторинг с цел оценка на ефективността на приложените мерки от ПУРБ, с цел осигуряване на непрекъснатостта на водните течения.	Извършени проверки – бр.; Промяна на състояние на стойностите по БЕК и ХЕК.	По време на реализация и експлоатация на планираните действия.	Отговорен за изпълнение: БДЧР, ИАРА Орган по контрол: МОСВ
3.9	Провеждане на мониторинг на повърхностните и подземни води и зони за защита на водите за оценка състоянието на водните тела и ЗЗВ.	Новоизградени пунктове за мониторинг на повърхностни и подземни води – бр.; Модернизирани пунктове за мониторинг на повърхностни и подземни води – бр.	Годишно	Отговорен за изпълнение: БДЧР, ИАОС Органи по контрол: МОСВ

№	Мярка по наблюдение и контрол	Предложени индикатори	Период (срок)	Отговорен орган за изпълнението и орган по контрол
		Пунктове за мониторинг на повърхностни и подземни води с променено местоположение – бр.		
4. Намаляване на замърсяването на водите с химични вещества				
4.1	Управление на риска от опасни химични вещества (ОХВ)	Извършени проверки (съставени констативни протоколи) при възникнали аварийни ситуации, свързани с инцидентно замърсяване на води от дейности на предприятия с ОХВ – бр.	Годиш но	Отговорен за изпълнение: РИОСВ Органи по контрол: МОСВ
4.2	Контрол на опасностите от големи аварии в предприятия с нисък рисков потенциал (ПСНРП)/предприятия с висок рисков потенциал (ПСВРП) в близост до водни обекти.	Издадени решения по реда на глава шеста от ЗООС за одобряване на местоположението и потвърждаване на безопасните разстояния на ПСНРП/ПСВРП, които засягат повърхностни и/или подземни води или водни обекти, – бр.;	Годиш но	Отговорен за изпълнение: РИОСВ, МОСВ Органи по контрол: МОСВ
		Издадени решения за потвърждаване/отказ от потвърждаване на пълнота и съответствие на Доклади за политики за предотвратяване на големи аварии на ПСНРП, които засягат повърхностни и/или подземни води или водни обекти, – бр.;		Отговорен за изпълнение: РИОСВ Органи по контрол: МОСВ
		Издадени решения за одобряване/неодобряване на Доклади за безопасност на ПСВРП, които засягат повърхностни и/или подземни води или водни обекти, – бр.;		Отговорен за изпълнение: ИАОС Органи по контрол: МОСВ
		Външни аварийни планове на ПСВРП, които засягат повърхностни и/или подземни води или водни обекти, – бр.		Отговорен за изпълнение: РИОСВ Органи по контрол: МОСВ
4.3	Разрешителен режим по ЗООС и ЗВ за заустване на отпадъчни води във водни обекти, в изпълнение на мерките на ПУРБ 2022-2027 г.	Издадени комплексни разрешителни – бр.;	Годиш но	Отговорен за изпълнение: ИАОС Органи по контрол: РИОСВ
		Издадени разрешителни по ЗВ – бр.;		Отговорен за изпълнение: Титуляри, ползватели, БДЧР Органи по контрол: РИОСВ
		Прекратени комплексни разрешителни – бр.;		Отговорен за изпълнение: ИАОС Органи по контрол: РИОСВ
		Извършени проверки (съставени констативни протоколи) – бр.;		Отговорен за изпълнение: РИОСВ Органи по контрол:

№	Мярка по наблюдение и контрол	Предложени индикатори	Период (срок)	Отговорен орган за изпълнението и орган по контрол
				РИОСВ
		Съгласувани програми за мониторинг по компоненти води – бр.;		Отговорен за изпълнение: ИАОС, БДЧР Органи по контрол: РИОСВ
		Постъпили протоколи от собствен мониторинг – бр.;		Отговорен за изпълнение: ИАОС, БДЧР Органи по контрол: РИОСВ
		Количество заустени отпадъчни води.		Отговорен за изпълнение: ИАОС, БДЧР Органи по контрол: РИОСВ
5. Закриване и рекултивация на общински и производствени депа, включително промишлени зони, които не отговарят на нормативните изисквания				
5.1	Почистване на нерегламентирани сметища.	Брой почистени нерегламентирани сметища (вкл. информация за населеното място) – бр.;	Годишно	Отговорен за изпълнение: Общини Органи по контрол: РИОСВ
		Извършени проверки (съставени констативни протоколи) – бр.		Отговорен за изпълнение: РИОСВ Органи по контрол: МОСВ
5.2	Закриване и рекултивация на общински депа за неопасни отпадъци, които не отговарят на нормативните изисквания.	Повлияни водни тела – бр.;	Годишно	Отговорен за изпълнение: БДЧР Органи по контрол: БДЧР, МОСВ
		Закрити общински депа (вкл. информация за населеното място) – бр.;		Отговорен за изпълнение: РИОСВ, Общини Органи по контрол: РИОСВ, МОСВ
		Извършени проверки (съставени констативни протоколи) – бр.;		Отговорен за изпълнение: РИОСВ Органи по контрол: МОСВ
		Рекултивирани общински депа (вкл. информация за населеното място) – бр.;		Отговорен за изпълнение: РИОСВ, Общини Органи по контрол: РИОСВ, МОСВ
		Съгласувани програми за мониторинг по компонент води – бр.;		Отговорен за изпълнение: БДЧР Органи по контрол: МОСВ
		Постъпили протоколи за собствен мониторинг – бр.		Отговорен за изпълнение: БДЧР Органи по контрол:

№	Мярка по наблюдение и контрол	Предложени индикатори	Период (срок)	Отговорен орган за изпълнението и орган по контрол
				МОСВ
5.3	Закриване и рекултивация на депа за производствени отпадъци, които не отговарят на нормативните изисквания.	Повлияни водни тела – бр.;	Годишно	Отговорен за изпълнение: БДЧР Органи по контрол: БДЧР, МОСВ
		Закрити депа за производствени отпадъци (вкл. информация за населеното място) – бр.;		Отговорен за изпълнение: Общини Органи по контрол: РИОСВ, МОСВ
		Рекултивирани депа за производствени отпадъци (вкл. информация за населеното място) – бр.;		Отговорен за изпълнение: Общини Органи по контрол: РИОСВ, МОСВ
		Извършени проверки (съставени констативни протоколи) – бр.;		Отговорен за изпълнение: РИОСВ Органи по контрол: РИОСВ, МОСВ
		Съгласувани програми за мониторинг по компонент води – бр.;		Отговорен за изпълнение: БДЧР Органи по контрол: РИОСВ, МОСВ
		Постъпили протоколи за собствен мониторинг – бр.		Отговорен за изпълнение: БДЧР Органи по контрол: РИОСВ, МОСВ
5.4	Ограничаване на замърсяването от минали дейности	Разработени програми/изпълнение програми – бр.;	Годишно	Отговорен за изпълнение: Общини и оператори Органи по контрол: РИОСВ, МОСВ
		Рекултивирани терени – площ m ² ;		Отговорен за изпълнение: Общини и оператори Органи по контрол: РИОСВ, МОСВ
		Извършени проверки (съставени констативни протоколи) – бр.		Отговорен за изпълнение: РИОСВ Органи по контрол: МОСВ
5.5	Ограничаване на замърсяване от минни дейности	Рекултивирани терени – площ в m ²	Годишно	Отговорен за изпълнение: Общини, собственици на промишлени предприятия, собственици на терени, подлежащи на рекултивация Органи по контрол: МЕ, РИОСВ, МОСВ
		Рехабилитирани/изградени (минни) съоръжения за предпазване на водите от замърсяване – бр.; km;		
		Новоизградени съоръжения за отвеждане и/или пречистване на руднични води – бр.; km.		
6. Намаляване на замърсяването на водите от земеделски източници				

№	Мярка по наблюдение и контрол	Предложени индикатори	Период (срок)	Отговорен орган за изпълнението и орган по контрол
6.1	Опазване на зоните за защита на водите, в които водите са чувствителни към биогенни елементи – уязвими зони.	Актуализирани регистри на зоните за защита – бр.;	Годишно	Отговорен за изпълнение: Земеделски стопани, оператори, общини, ВиК дружества, БДЧР Органи по контрол: МЗХ и структури, БДЧР
6.2	Обезвреждане на забранени, негодни за употреба и с изтекъл срок на годност пестициди.	Закрити складове за негодни за употреба и с изтекъл срок на годност пестициди – бр.	Годишно	Отговорен за изпълнение: Общини, оператори, земеделски стопани, собственици на обектите Органи по контрол: РИОСВ, МЗХ и структури
6.3	Контрол на употребата на торове и продукти за растителна защита	Извършени проверки (съставени констативни протоколи) – бр.;	Годишно	Отговорен за изпълнение: Областна дирекция „Земеделие“ Органи по контрол: МЗХ
		Дял на използваните земеделски площи, върху които са приложени торове (съставени констативни протоколи);		
		Дял на използваните земеделски площи, върху които са внасяни препарати за растителна защита (по общини).		
6.4	Актуализиране и прилагане на Програма от мерки за ограничаване и предотвратяване на замърсяването с нитрати	Извършени проверки за спазване на мерките (съставени констативни протоколи) – бр.	Годишно	Отговорен за изпълнение: Областна дирекция „Земеделие“ Органи по контрол: МЗХ
6.5	Актуализиране и прилагане на Правила за добра земеделска практика	Актуализирани правила – бр.;	Годишно	Отговорен за изпълнение: Областна дирекция „Земеделие“ Органи по контрол: МЗХ
		Проверки за спазване на правилата – бр.;		
		Проведени обучения на земеделските производители – бр.;		
		Обучени земеделски производители – бр.		
6.6	Намаляване на ерозията на водосбора.	Изпълнени проекти за ограничаване на ерозионните процеси, вкл. залесителни мероприятия – бр. и площ в km ² .	Годишно	Отговорен за изпълнение: Собственици и ползватели на съответните територии, ИАГ, Областна дирекция „Земеделие“, общини, областни администрации Органи по контрол: РИОСВ, МЗХ
6.7	Възстановяване и защита на бреговете	Изградени брегоукрепителни съоръжения – бр.;	Годишно	Отговорен за изпълнение:

№	Мярка по наблюдение и контрол	Предложени индикатори	Период (срок)	Отговорен орган за изпълнението и орган по контрол
	от ерозия	Биологично укрепване – затревена/залесена площ в m ² .		общини, областни администрации, МРРБ Органи по контрол: Областни управители, МРРБ, БДЧР, МОСВ
7. Опазване на водозависими местообитания и биологични видове				
7.1	Опазване на зони за стопански ценни видове риби и други водни организми.	Актуализирани регистри на зоните за защита – бр.; Извършени проверки по заповед, издадена на основание чл.3, ал.1, т.1 и т. 2 от Закона за рибарството и аквакултурите (съставени констативни протоколи) – бр.	Годишно	Отговорен за изпълнение: ИАРА Органи по контрол: МОСВ
7.2	Регулиране на водното ниво и подобряване на хидроморфологичното състояние.	Премахнати корекции на реки – km;	Годишно	Отговорен за изпълнение: Напоителни системи ЕАД, Областни управители Органи по контрол: БДЧР
		Изградени или реконструирани рибни проходи, байпаси, бентове/прагове и др. – бр.;		Отговорен за изпълнение: Собственик/структурата, стопанисваща съоръжението Органи по контрол: БДЧР, ИАРА, Областни управители
		Залесени речни брегове – km.		
7.3	Мониторинг и контрол върху дейностите по зарибяване в т.ч. и с неместни видове риби.	Извършени проверки – бр.; Места с локализирани биологични смущения във водните екосистеми – бр.; Установени неместни видове в зарибените водоеми – бр.; Водни местообитания, доминирани от неместни / нетипични видове – бр.	Годишно	Отговорен за изпълнение: ИАРА, НСЗП Орган по контрол: МЗХ, МОСВ
7.4	Мониторинг и контрол върху мерките за борба срещу инвазивни видове	Изпълнени мерки за борба срещу инвазивни видове – бр.; Осигуряване на спазването на разпоредбите на Регламент (ЕС) № 1143/2014; Установени превишения по БЕК във водни обекти – бр.	Годишно	Отговорен за изпълнение: ИАОС, НСЗП, РИОСВ Орган по контрол: МОСВ
7.5	Мониторинг и контрол върху дейностите по рекултивация, за използването на местни растителни видове.	Извършени проверки – бр.; Установени местни растителни видове, използвани за рекултивация – бр.; Установени неместни растителни видове, използвани за рекултивация – бр.	По време на планиране и реализация на дейностите по	Отговорен за изпълнение: РИОСВ Орган по контрол: МОСВ

№	Мярка по наблюдение и контрол	Предложени индикатори	Период (срок)	Отговорен орган за изпълнението и орган по контрол
			рекултивация	

13. ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Проектът на ПУРБ на ЧРБУ за периода 2022-2027 г. е с пряка екологична насоченост и залегналите в него цели и мерки за постигане на добро качествено и количествено състояние на водните тела, ще допринесат за подобряване както на състоянието на околната среда, така и на качеството на живот на хората.

Проектът на ПУРБ 2022-2027 г. е в съответствие с целите и приоритетите за устойчиво развитие, заложи в националните стратегически планове и програми. Очаква се реализацията му да подпомогне изпълнението на дългосрочните политики за природосъобразно развитие на икономиката на страната, обвързано и с общите цели на Европейския съюз.

В резултат на направения анализ може да се обобщи, че предвидените цели и мерки в ПоМ са допустими за осъществяване, предвид изискванията за опазване на околната среда.

Постигането на целите на ПУРБ ще доведе до предотвратяване на влошаването и запазване на добро екологично състояние/екологичен потенциал и добро химично състояние на повърхностните водни тела, предотвратяване на влошаването и запазване на добро химично и количествено състояние на подземните водни тела, както и на целите на законодателството, по силата на което са определени или обявени зоните за защита на водите. Очакваното въздействие на ниво цели е пряко и непряко, дългосрочно, локално и регионално, положително както по отношение на водите, така и по отношение на всички компоненти на околната среда и най-вече върху биологичното разнообразие, почвите и здравето на хората.

Постигането на целите за добро състояние на водите е свързано с прилагане на мерки за отстраняване или намаляване на негативното въздействие от човешката дейност и подобряване на състоянието на водите в РБУ. Програмата от мерки към ПУРБ включва мерки, които се предвиждат за постигане на целите на ПУРБ - мерки за ограничаване и намаляване на въздействието върху водите и екосистемите от различни човешки дейности, свързани с движещите сили, които ги поражда, в т.ч. планираните средства и отговорните за прилагането им.

Определените като неструктурни мерки, които са свързани със законодателни инициативи, изпълнение на административните процедури и контролните функции на отговорните институции, нямат пряко отношение към компонентите и факторите на околната среда и не са свързани с риск за човешкото здраве, а са насочени към създаването на необходимите условия за провеждане на политиките за опазване на

водните ресурси. При прилагането им се очаква общо непряко положително въздействие върху състоянието на повърхностните и подземните водни тела.

Структурните мерки, заложи в програмата от мерки към ПУРБ, са тези за ограничаване и намаляване на въздействието върху водите и екосистемите от различни човешки дейности, свързани с движещите сили, които ги пораждат. В допълнение, към ПоМ, са изготвени и допълнителни мерки, целящи подкрепа на мерките от ПоМ в случай на видимо непостигане на целите за водите, доказано в хода на провеждан детайлен мониторинг. В по-голямата си част структурните мерки, се очаква да окажат постоянни, положителни въздействия върху околната среда и реализирането им ще доведе до подобряване на екологичното ѝ състояние. Не се очаква неблагоприятно въздействие от прилагането на ПУРБ върху съседните държави.

ПУРБ на ЧР е съвместим с предмета и целите на разглежданите защитени зони, като при прилагането на предложените в ДОСВ смекчаващи мерки, се очаква минимизиране на отрицателното въздействие върху защитените зони. Мерките не са в противоречие и са съобразени с въведените режими на дейностите в границите на защитените територии, определени по реда на ЗЗТ, заповедите им за обявяване и утвърдените планова за управлението им.

В заключение екипът, разработил екологичната оценка, препоръчва на министъра на околната среда и водите да съгласува проекта на ПУРБ в ЧР за периода 2022-2027 г., тъй като изпълнението му ще доведе до постигане на добро състояние на водите и свързаните с тях екосистеми и зони за защита на водите до 2027 г., както и ще подпомогне усилията на страната за адаптиране към промените в климата и смекчаване на въздействията им.

14. СПРАВКА ЗА РЕЗУЛТАТИТЕ ОТ ПРОВЕДЕНИТЕ КОНСУЛТАЦИИ В ПРОЦЕСА НА ИЗГОТВЯНЕ НА ПУРБ НА БДЧР ЗА ПЕРИОДА 2022-2027 г. И ИЗВЪРШВАНЕ НА ЕО

Всички становища по екологичната оценка са описани в ДЕО, както и начина им на отразяване в Доклада и мотивите за това – виж Приложение 4 към ДЕО.

По време на консултациите по проекта на ПУРБ са постъпили становища, които са разгледани от БД. В резултат се налагат изменения на програмите от мерки към ПУРБ, свързани с допълване, преформулиране и уточняване на мерки от административен, законодателен, контролен и др. характер, които не са свързани с физически интервенции в околната среда (т.нар. неструктурни мерки). Засегнатите от промените неструктурни мерки не водят до промени в анализите, оценките на очакваните въздействия и заключенията в ДЕО.

В актуализираната ПоМ са включени 7 структурни мерки, които допълват или преформулират и поясняват първоначално предложените мерки / действия.

Код на мярка	Име на мярката	Код на действие	Действие за изпълнение на мярката	Бележки по промените
НУ_11	Осигуряване на непрекъснатостта на водните течения и движението на рибите	НУ_11_129	Реконструкция на бентове/прагове (чрез намаляване на височината или дължината им) за осигуряване миграцията на рибите, в случай че премахването им е нецелесъобразно	Това действие е оценено в ЕО рамките на първоначално предвиденото действие НУ_11_2 (Разработване на програма и премахване на нефункциониращите миграционни бариери)
НУ_11	Осигуряване на непрекъснатостта на водните течения и движението на рибите	НУ_11_126	Реконструкция на съоръжението за осигуряване на непрекъснатост на реката, при доказана нефункционалност на съоръжението с данни от мониторинг (национален и собствен)	Това действие е оценено в ЕО в рамките на първоначално предвиденото действие НУ_11_2 (Разработване на програма и премахване на нефункциониращите миграционни бариери)
НУ_11	Осигуряване на непрекъснатостта на водните течения и движението на рибите	НУ_11_218	Изграждане на нови и реконструкция на изградени рибни проходи, оценени като неефективни, в съответствие с изискванията на Наредбата за изискванията към рибните проходи, а до издаването ѝ ръководството на ФАО	Това действие е оценено в ЕО в рамките на първоначално предвидените действия НУ_11_1 (Изграждане на съоръжения за осигуряване на непрекъснатостта на реката (рибни проходи, байпаси и др.)) и НУ_11_10 (Реконструкция на изградени рибни проходи в съответствие с изискванията на Наредбата за изискванията към рибните проходи, а до издаването и ръководството на ФАО)
НУ_6	Намаляване на ерозията на водосбора	НУ_6_213	Създаване на нови защитни горски територии за защита на водите от почвена ерозия	Това действие е оценено в ЕО в рамките на първоначално предвидените действия НУ_1_1 (Защита на речните и морски брегове от ерозия, абразия и свързаните с тях свлачищни процеси) и OS_1_13 (Изпълнение на проекти свързани с увеличаване лесистостта и възстановяване на горския потенциал; Увеличаване на горските територии; Възстановяване, опазване и укрепване на екосистемите, свързани със селското и горското стопанство)
НУ_11	Осигуряване на непрекъснатостта на водните течения и движението на рибите	НУ_11_217	За изградени преградни съоръжения, които нарушават непрекъснатостта на реките, да се изградят съоръжения за осигуряване на непрекъснатостта на реката (рибни проходи, байпаси и др.), в случай че премахването им е нецелесъобразно	Това действие е оценено в ЕО в рамките на първоначално предвидените действия НУ_11_1 (Изграждане на съоръжения за осигуряване на непрекъснатостта на реката (рибни проходи, байпаси и др.)) и НУ_11_2 (Разработване на програма и премахване на нефункциониращите миграционни бариери)

Код на мярка	Име на мярката	Код на действие	Действие за изпълнение на мярката	Бележки по промените
OS_3	Проучване за установяване на замърсяване на повърхностни и подземни води	OS_3_2_26	25. Проучвания за установяване на локално замърсяване на повърхностни и подземни води	Това действие е оценено в ЕО в рамките на първоначално предвидената мярка GO_6 (Подобряване на мониторинга на химическото състояние на подземните води), действие GO_6_1 (Изграждане на нови пунктове за мониторинг на химичното състояние)
DP_4	Намаляване на замърсяването от минни дейности	DP_4_3	3. Подобряване експлоатация и стопанисване на хвостохранилища по отношение управлението на водите	Това действие е оценено в ЕО в рамките на първоначално предвидената мярка DP_4 (Намаляване на замърсяването от минни дейности) от списъка с допълнителните мерки

Видно е, че актуализацията на ПоМ по отношение на структурните мерки не променя по същество ЕО и не води до промени в анализите, оценките на очакваните въздействия и заключенията на ДЕО.

15. ПРИЛОЖЕНИЯ

15.1. ПРИЛОЖЕНИЕ 1 – Въздействие на мерките от ПУРБ:

Приложение 1.1. – Въздействие на мерките от ПоМ;

Приложение 1.2. – Въздействие на допълнителните мерки;

Приложение 1.3. – Предвидени мерки в проекта на ПУРБ за 2022-2027 г. (само на електронен носител).